

J. N. Darby

Evangelie naar Mattheüs

Synopsis van de Bijbel

Mattheüs 1 - 28

Laten we nu het evangelie van Mattheüs overdenken. Dit Evangelie stelt ons Christus voor als de Zoon van David, en van Abraham, Dus in verbinding met de beloften die aan Israël waren gegeven. Maar dit niet alleen. We zien Hem tevens als de Immanuël; Jahweh, de Verlosser. Want dat was de Christus inderdaad. Als Hij was aangenomen, zou Hij de beloften vervuld hebben ten gunste van het geliefde volk. Nu zal dat in de toekomst gebeuren. Het evangelie van Mattheüs is in werkelijkheid de geschiedenis van de verwerping van Christus door het volk. En als gevolg daarvan, ook de geschiedenis van het volk, voorzover het hun verantwoordelijkheid betreft, want de raadsbesluiten van God kunnen niet falen. Tenslotte wordt nog meegedeeld wat God, naar Zijn raadsbesluiten, in de plaats van Israël zou stellen gedurende de verwerping van dat volk.

Naarmate het karakter van de Koning en van het koninkrijk zich openbaart, en dit de aandacht trekt van de leidlieden van Israël, openbaren deze zich als tegenstanders. En daardoor beroven ze zichzelf, en het volk dat hen volgt, van al de zegeningen die met de aanwezigheid van de Messias verbonden zijn. De Heer laat hen de gevolgen daarvan zien en toont Zijn discipelen de positie van het koninkrijk, dat na Zijn verwerping op aarde, zou worden opgericht, en tevens de heerlijkheid die eruit zou voortvloeien voor Hemzelf en voor Zijn volk met Hem. En tevens wordt dan in Zijn persoon en in verbinding met Zijn werk, het fundament van de Gemeente geopenbaard zoals deze door Hemzelf zou worden gebouwd. Kortom: tengevolge van Zijn verwerping door Israël, wordt eerst het koninkrijk geopenbaard zoals het nu bestaat (hfdst. 13); vervolgens de Gemeente

(hfdst. 16); en dan het koninkrijk zoals het in heerlijkheid zal worden opgericht (hfdst. 17). Aan het eind van het evangelie wordt dan, na Zijn opstanding, een nieuwe opdracht, die alle volken omvat, aan de apostelen gegeven. Zij worden uitgezonden door de Heer Jezus als de Opgestane.⁹

Hoofdstuk 1

Omdat de Geest van God in dit evangelie Jahweh wil voorstellen als de vervuller van de beloften die aan Israël gegeven zijn, en van de profetieën die in verbinding staan met de Messias, (en iedereen moet wel getroffen worden door de vele verwijzingen naar de vervulling), vinden we eerst het geslachtsregister van de Heer. Hij is de Zoon van David en de Zoon van Abraham, de twee bronnen, waaruit het Messiaanse geslachtsregister voortspruit en aan wie de beloften gegeven waren. De geslachtslijst is verdeeld in drie delen, overeenkomstig de drie grote perioden in de geschiedenis van het volk, nl.

1. vanaf Abraham tot de vestiging van het koningschap in de persoon van David,
2. vanaf de instelling van het koningschap tot de ballingschap, en
3. vanaf de ballingschap tot Jezus.

We moeten opmerken, dat de Heilige Geest in dit geslachtsregister de droevige zonden vermeldt, die begaan zijn door de personen van wie de namen worden genoemd. Hoe wordt de soevereine genade van God hierin grootgemaakt, die een Verlosser kon geven in verbinding met zonden zoals van Juda, misdaden als van David, en een arme Moabitische vrouw die in het midden van het volk wordt gebracht.

Mattheüs geeft het wettelijke geslachtsregister weer, dat is dat van Jozef, want volgens de joodse wet is Christus zijn rechtmatige erfgenaam. De evangelist heeft drie koningen uit de familie van Achab overgeslagen, om in elke periode 14 geslachten te hebben. Joahaz en Jojakim worden eveneens weggelaten. Maar het doel van het geslachtsregister wordt daardoor niet veranderd. Dat was, het zo te geven zoals het door de joden werd erkend, en zij kenden alle koningen goed.

Mattheüs haalt in het kort de feiten aan, die betrekking hebben op de geboorte van Jezus. Deze zijn van grote en eeuwige waarde. Niet alleen voor de joden, die

⁹ Het uitgangspunt is hier: 'na Zijn opstanding in Galilea' en niet 'de hemelse heerlijkheid', zoals we zien op de weg naar Damascus

er onmiddellijk belang bij hadden, maar ook voor ons. God heeft Zich verwaardigd, om daarin Zijn heerlijkheid te verbinden met onze belangen, d.w.z. met de mens.

Maria was ondertrouwd met Jozef en dientengevolge was haar nakomelingschap wettelijk dat van Jozef, wat de erfrechten betrof. Maar het kind dat zij in haar schoot droeg, was van goddelijke oorsprong; ontvangen door de kracht van de Heilige Geest. De Engel des Heren wordt, als werktuig van de voorzienigheid, tot Jozef gezonden om zijn gevoelig geweten en oprecht hart gerust te stellen, door hem mee te delen dat wat Maria ontvangen had, van de Heilige Geest was.

We moeten hier opmerken, dat de Engel bij deze gelegenheid Jozef aanspreekt als ‘zoon van David’. De Heilige Geest richt hier onze aandacht op de familieverhouding van Jozef, (die als de vader van Jezus werd gezien) met David. En Maria wordt zijn vrouw genoemd. Tezelfdertijd geeft de Engel de naam voor het kind dat geboren zou worden. ‘Jezus’ betekent ‘Jahweh de Verlosser’. Hij past die naam toe op de verlossing van Israël uit de toestand waarin de zonde dit volk had gebracht.¹⁰

‘Dit alles nu is gebeurd, opdat vervuld werd wat door de Heer gesproken is door middel van de profeet, die zei: ‘Zie, de maagd zal zwanger worden, en een Zoon baren, en men zal Hem de naam Immanuel geven’, dat is vertaald: God met ons’ (vs. 22, 23).

Dit is het dus, wat de Geest van God ons in deze enkele verzen laat zien: Jezus, de Zoon van David, ontvangen door de kracht van de Heilige Geest; Jahweh, de Verlosser, die Israël van hun zonden bevrijdt; God met hen (Immanuel); Hij die deze wondere profetieën vervulde die in mindere of meerdere duidelijkheid de schets gaven van wat de Heer Jezus alleen kon zijn.

Jozef, een rechtvaardig mens, eenvoudig van hart en gehoorzaam, onderscheidt zonder moeite de openbaring van de Heer en gehoorzaamt Hem.

De titels, hierboven genoemd, laten ons het karakter van dit evangelie zien, dat is, de wijze waarop Christus erin wordt voorgesteld. En hoe wonderbaar is deze openbaring van Hem, door Wie de woorden en beloften van Jahweh zouden worden vervuld! Wat een fundament van waarheid, voor het verstaan van wat

¹⁰ Er staat geschreven: ‘Want Hij zal Zijn volk verlossen van hun zonden’. Hieruit blijkt duidelijk, dat de titel ‘Jahweh’ ingesloten is in het woord ‘Jezus’ of ‘Jehoshua’. Want Israël was het volk van de Heer, d.i. van Jahweh.

deze heerlijke en geheimenislvolle Persoon was! Het Oude Testament had genoeg van Hem gezegd, om het verlangen van het volk waaraan Hij gegeven was, op te wekken en hun gedachten in verwarring te brengen!

Geboren uit een vrouw, geboren onder de wet, erfgenaam van al de rechten van David naar het vlees, maar tevens de Zoon van God, Jahweh de Verlosser, God met Zijn volk: Wie kon de verborgenheid omvatten of doorgronden van de natuur van Hem, in Wie dit alles was verenigd ? Zoals we zullen zien, openbaart Zijn leven inderdaad de gehoorzaamheid van de volmaakte mens, de volmaaktheden en de macht van God.

De titels die we zo juist hebben genoemd, en die we lezen in vers 20-23, zijn verbonden met Zijn heerlijkheid in het midden van Israël. Dat is, als de erfgenaam van David, Jezus, de Verlosser van Zijn volk, en Immanuel. Door Zijn geboorte uit de Heilige Geest, werd Psalm 2:7 vervuld, dat slaat op Hem, als mens op aarde geboren. De naam, Jezus' en Zijn ontvangenis door de kracht van de Heilige Geest, gaan ongetwijfeld verder dan deze verhouding, maar worden ook op een bijzondere wijze verbonden met Zijn positie in Israël. ¹¹

Hoofdstuk 2

Op deze wijze geboren, zodanig door de Engel aangekondigd en de profetieën die de aanwezigheid van Immanuel aankondigden vervullende, wordt Hij door de

¹¹ De betrekking van wijdere omvang wordt meer in het Evangelie van Lukas gevonden, waar het geslachtsregister teruggaat tot Adam, maar daar is de titel 'Zoon des mensen' speciaal gepast.

volkeren, die geleid zijn door de wil van God, werkende in de harten van hun wijze mannen, officieel erkend als Koning der Joden.¹²

Dat wil dus zeggen, dat de Heer: Immanuel, de Zoon van David, Jahweh de Verlosser, de Zoon van God, geboren Koning der Joden erkend wordt door de hoofden der volkeren. En dit is het getuigenis van God in het evangelie van Mattheüs en het karakter waarin Jezus hier voorgesteld wordt. En we zien de oversten der Joden, geopenbaard door de aanwezigheid van de Heer, in verbinding staan met een vreemde koning, wel de openbaring van God in Zijn Woord als een stelsel wetende, maar volkomen onverschillig voor Hem, die het voorwerp van deze openbaring is; en deze koning, de verbitterde vijand van de Heer, de ware Koning en Messias, zoekt Hem te doden.

God waakt in Zijn voorzienigheid over het Kind dat aan Israël is geboren. Hij maakt gebruik van middelen, die de verantwoordelijkheid van het volk geenszins opheffen, en die tegelijkertijd al Zijn plannen voltooien in verbinding met dit enig

¹² De ster geleidde de wijzen niet van hun eigen land naar Judea. Het behaagde God, dit getuigenis te laten brengen tot Herodes en de oversten van het volk. Geleid door het Woord (de uitlegging ervan was gegeven door de overpriesters en de schriftgeleerden zelf, en daarom had Herodes hen naar Bethlehem gezonden) zien ze de ster, die ze in hun eigen land hadden gezien, *opnieuw*, en worden door hem naar het huis gebracht. Hun bezoek had dan ook plaats, enige tijd nadat Jezus geboren was. Zonder twijfel zagen ze de ster voor de eerste maal op het ogenblik dat Hij werd geboren. En Herodes maakt zijn berekeningen in verband met het ogenblik waarop de ster verschenen was, waarnaar hij uitdrukkelijk geïnformeerd had bij de wijzen. Hun reis moet enige tijd geduurd hebben. De geboorte van Jezus wordt verteld in hoofdstuk 1. Het hoofdstuk 2:1 moet dus als volgt gelezen worden: 'Toen nu Jezus was geboren'; het spreekt van een tijd die al voorbij is.

Ik wil hier ook opmerken, dat de profetieën van het Oude Testament op drieërlei manier worden aangehaald, wat niet door elkaar gehaald moet worden: opdat vervuld zou worden; zodat vervuld werd; toen werd vervuld.

In het eerste geval is het het onderwerp van de profetie, zoals b. v. in 1:22,23.

In het tweede is het een vervulling binnen de omvang der profetie, een gedeeltelijke vervulling dus, maar niet de enige en volledige gedachte van de Heilige Geest (zie 2:23).

In het derde geval is het eenvoudig een gebeurtenis die overeenstemt met de aanhaling.

Dus een feit, dat naar de geest op de profetie betrekking heeft, maar niet het werkelijke doel van de profetie is. Zie bijv. 2:17. De eerste twee uitdrukkingen zijn in de Nederlandse en Engelse vertalingen niet altijd te onderscheiden. Waar de zin het vereist, hoop ik het onderscheid aan te geven.

ware overblijfsel van Israël, de enige ware hoop van het volk. Want buiten Hem moet alles vallen en de gevolgen dragen van het feit, dat zij met het volk verbonden zijn.

Naar Egypte gegaan om de wrede opzet van Herodes, om Hem te doden, te ontwijken, wordt Hij de ware Wijnstok. Hij begint voor de tweede maal (in zedelijk opzicht) in Zijn eigen Persoon, de geschiedenis van Israël, en (in een meer wijdere zin) als de laatste Adam in verbinding met God de geschiedenis van de mens. Maar daarvoor was Zijn dood noodzakelijk, om voor alles de bron van zegen te zijn. Hij was de Zoon van God, de Messias, de Zoon van David. Maar om Zijn eigen plaats als Zoon des mensen in te nemen, moest Hij sterven (zie Joh. 12). Hier is de profetie van Hosea van toepassing: ('Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen'), op dit ware begin van Israël in genade (als de geliefde van God) en overeenkomstig Zijn raadsbesluiten. Want, daar het gehele volk had gefaald, zou God het zonder dit moeten afsnijden. Maar we zien ook in Jesaja, dat de knecht Israël wordt vervangen door de Knecht Christus, die een getrouw overblijfsel vergadert (nl. de kinderen die God Hem heeft gegeven, terwijl God intussen Zijn aangezicht verbergt voor het huis van Jakob), dat de kern wordt van het nieuwe volk van Israël naar de gedachten van God. Jesaja 49 laat deze overgang van Israël op Christus op een treffende wijze zien. In werkelijkheid ligt hierin de basis van de gehele geschiedenis van Israël, dat, gefaald hebbende onder de wet, weer zal worden opgericht in genade. Christus is, zedelijk gezien, de nieuwe Spruit waaruit ze hun oorsprong hebben (vgl. Jes. 49:3-5).¹³

Toen Herodes gestorven was, maakte God dit aan Jozef bekend in een droom, en gaf hem bevel, om met het kind en zijn moeder terug te keren naar het land van Israël. We moeten hier opmerken, dat het land hier wordt genoemd met de naam, die de door God gegeven voorrechten in herinnering brengt. Het is niet 'Judea' of 'Galilea', maar 'het land van Israël'. Maar kan de Zoon van David, als Hij het land binnenkomt, de troon van Zijn vaderen bestijgen? Neen. Hij moet de plaats innemen van een vreemde in het midden van de verachten van het volk. Door God in een droom onderwezen, brengt Jozef Hem naar Galilea. De inwoners van die landstreek waren voor de Joden het voorwerp van hooghartige verachting, omdat zij niet in doorlopende verbinding stonden met Jeruzalem en Judea het land van David, het land van de door God erkende koningen en van de

¹³ In vs. 5 krijgt Christus deze titel van 'Dienstknecht'. Deze zelfde vervanging van Israël door Christus vinden we in Joh. 15. Israël was de wijnstok, die uit Egypte was overgeplant. Christus is de ware Wijnstok.

tempel. En hoewel de taal van de inwoners van beide streken dezelfde was, verraadde toch het dialect van Galilea (Matt. 26:73) hun praktische afzondering van dat deel van het volk, dat door de goedheid van God uit Babel naar Judea was teruggekeerd. En in Galilea vestigt Jozef zich zelfs in een dorp, waarvan de naam alleen al een smaad bracht over degene die er woonde en zijn goede naam.

Dat was de positie van de Zoon van God toen Hij in deze wereld kwam, en zo was de verhouding tussen de Zoon van David en Zijn volk, toen Hij op grond van genade, en naar de raadsbesluiten van God, Zich in hun midden bevond. Enerzijds was Hij Immanuel, Jahweh hun Verlosser, maar anderzijds was Hij de Zoon van David. Zo neemt Hij zijn plaats in te midden van het volk, in verbinding met de armsten en meest verachten van de kudde. Beveiligd in Galilea tegen de ongerechtigheid van een valse koning, die met behulp van de heidenen van het vierde wereldrijk over Judea regeerde en met wie de priesters en oversten van het volk in verbinding stonden. Het volk zelf was ontrouw aan God en ontevreden over de mens. Het verachtte in hoogmoed het juk, dat hun zonden op hen gebracht had. Ze misten de moed om het af te schudden, maar hadden te weinig schuldbesef om het te aanvaarden als een rechtvaardige straf door God hun opgelegd. Zo wordt door Mattheüs, of beter gezegd, door de Heilige Geest, de Messias voorgesteld in verbinding met Israël.

Hoofdstuk 3

Hier begint eigenlijk pas de geschiedenis van de Messias. Overeenkomstig de profetie van Jesaja, komt Johannes de Doper, om de weg van Jahweh voor de Messias te bereiden. Hij proclameert dat het koninkrijk der hemelen nabij is en roept het volk op tot bekering. De dienst van Johannes tot Israël wordt in dit evangelie door drie dingen gekenmerkt:

de Heer Jahweh Zelf zou komen. In de aanhaling van Js 40:3, laat de Heilige Geest aan het slot van het vers de woorden 'voor onze God' weg, omdat Jezus als mens in vernedering komt (hoewel tezelfdertijd erkend als Jahweh), zodat Israël niet het recht had om 'onze God' te zeggen.

Het koninkrijk der hemelen ¹⁴ was nabij, de nieuwe bedeling, die de oude, de Sinaïtische, zou vervangen. Daar had de Heer op aarde gesproken, maar in deze nieuwe bedeling zouden 'de hemelen regeren'. Zij zouden de oorsprong en het kenmerk zijn van het gezag van God in Zijn Christus.

In plaats van gezegend te worden in hun tegenwoordige toestand, werd het volk opgeroepen om zich te bekeren, met het oog op het naderen van dit koninkrijk.

Daarom ging Johannes naar de woestijn. Hij zonderde zich af van de joden, met wie hij zich niet kon verbinden, omdat hij in de weg der gerechtigheid kwam (Matt. 21:32). Zijn voedsel vond hij in de woestijn, (zelfs zijn profetenmantel legde getuigenis af van de plaats die hij van de kant van God had ingenomen) en hij was vervuld met de Heilige Geest.

Op deze wijze was hij een profeet want hij kwam van God, en richtte zich in zijn oproep tot bekering tot het volk van God en hij kondigt de zegen van God aan, zoals Jahweh hun God die had beloofd. Maar hij was meer dan een profeet, want hij verkondigde de spoedige invoering van een nieuwe en lang verwachte bedeling, en de persoonlijke komst van de Heer. Maar hoewel Hij tot Israël kwam, erkende hij het volk niet, want zij moesten geoordeeld worden. De dorsvloer van Jahweh moest worden gezuiverd. De bomen, die geen goede vruchten voortbrachten, moesten worden omgehouden. Slechts een overblijfsel zou door Jahweh in de nieuwe positie, in het door hem aangekondigde koninkrijk, worden overgebracht, zonder dat nog geopenbaard was op welke wijze dit koninkrijk zou worden opgericht. Hij kondigt het oordeel van het volk aan.

Wat een feit van oneindige grootheid, dat de Here God in het midden van Zijn volk kwam, in de Persoon van Hem, die hoewel zonder twijfel de vervulling van alle beloften, noodzakelijkerwijze, hoewel verworpen, de Rechter van al het bestaande kwaad in het midden van Zijn volk moest zijn.

¹⁴ Deze naam vinden we alleen in Mattheüs, omdat deze zich bijzonder bezighoudt met de bedelingen en de wegen van God ten opzichte van Israël. Het 'koninkrijk van God' is de algemene uitdrukking. Het 'koninkrijk der hemelen' is het koninkrijk van God in het bijzondere karakter van hemelse regering (Dan. 4:26). We vinden het later onderscheiden in 'het koninkrijk van de Vader' en 'het koninkrijk van de Zoon des mensen'.

En hoe meer we deze Schriftplaatsen juist toepassen, d.w.z. hoe meer we ze toepassen op Israël, des te meer verstaan we hun ware kracht.¹⁵

Zonder twijfel is berouw een eeuwige noodzakelijkheid voor elke ziel die tot God komt. Maar op deze waarheid wordt wel een bijzonder licht geworpen, als we de Heer Zelf tussenbeide zien komen om Zijn volk tot bekering (berouw) op te roepen; waarna Hij dan, na hun weigering, het hele systeem van hun betrekkingen met Hem terzijde stelt, en een nieuwe bedeling invoert. Het is het koninkrijk, dat alleen is voor hen die Hem horen. En zijn oordeel valt tenslotte op Zijn volk en op de stad die Hij zozeer had liefgehad! 'Och, of ook gij erkend had, ook nog in deze uw dag, wat tot uw vrede dient!' (Luk. 19:42).

Deze waarheid geeft ons gelegenheid, om nog een andere belangrijke waarheid in het licht te stellen, die hier vermeld wordt, meer in verbinding met de soevereine rechten van God dan met de gevolgen om hun zonden te belijden en gedoopt te worden. Zoals we op andere plaatsen lezen, waren het vooral de goddelozen en de verachten. Maar zij, die in hun eigen ogen de voornaamste plaats onder het volk innamen, waren in de ogen van de profeet, die het volk naar Gods gedachten liefhad, de voorwerpen van het door hem aangekondigde oordeel. De toorn dreigde. Wie had deze versmaders gewaarschuwd, de toorn te ontvlieden? Laten ze zich verootmoedigen, zoals de anderen deden. Laten ze hun ware plaats innemen, en de verandering van hun hart laten zien. Te roemen in de voorrechten van hun volk of van hun vaders had geen waarde voor God. Hij vroeg datgene, wat overeenstemde met Zijn natuur en Zijn waarheid. Bovendien was Hij vrijmachtig: Hij kon uit deze stenen Abraham kinderen verwekken. Dit laatste

¹⁵ We moeten er aan denken, dat, naast de bijzondere beloften aan en de roeping van Israël als het aardse volk van God, zij gewone mensen waren, gezien in hun verantwoordelijkheid voor God en onder de volmaaktste opvoeding die God hen kon geven. Tot op de zondvloed was er wel een getuigenis, maar geen handelingen volgens een bedeling, of inzettingen, van God. Na de vloed, in de nieuwe wereld, zien we een menselijke regering, roeping en beloften in Abraham, de wet, de Messias. God komt in genade. Alles wat God kon doen was gedaan, en dat in volmaakt geduld, maar Hij zocht tevergeefs naar iets goeds in het vlees. En nu zou Israël, als in het vlees zijnde, terzijde gesteld en het vlees zelf geoordeeld worden. De vijgenboom werd als onvruchtbaar vervloekt, en de man van God, de laatste Adam, kwam in de wereld. In Hem kwam de zegen door verlossing. In de eerste drie Evangeliën wordt, zoals we gezien hebben, Christus voorgesteld aan de mens, opdat Hij zou worden aangenomen. In Johannes is de mens en Israël terzijde gesteld, en worden de soevereine wegen van God, in genade en in verlossing, ingevoerd.

heeft Zijn vrijmachtige genade door Christus gedaan ten opzichte van de volkeren (niet joden). Er was behoefte aan werkelijkheid. De bijl lag reeds aan de wortel van de boom en al wie geen goede vruchten voortbracht, zou worden omgehakt. Dit is het grote zedelijke beginsel, dat door het oordeel in werking zou treden. De slag was nog niet gevallen, maar de bijl lag reeds aan de wortel van de bomen. Johannes was gekomen om hen, die zijn getuigenis aannamen, in een nieuwe positie te brengen. Of, in elk geval, om hen te brengen in een toestand, die hen geschikt zou maken voor die nieuwe positie. Als ze zich bekeerden, zou hij hen door de doop van de anderen onderscheiden. Maar Hij die na Johannes zou komen, Wiens schoenzool Johannes niet waardig was Hem na te dragen, zou Zijn dorsvloer geheel zuiveren. Hij zou hen, die waarlijk de Zijnen waren, die dit zedelijk waren, afzonderen vanuit Zijn volk Israël (want dat was de dorsvloer), en het oordeel uitvoeren over de anderen. Johannes opende de deur voor bekering vóór die tijd. Later zou het oordeel komen.

Oordelen was niet het enige werk dat Jezus zou doen. In het getuigenis van Johannes worden Hem twee dingen toegeschreven. 'Hij zal met vuur dopen', is het in vers 12 aangekondigde oordeel, dat alles verteerd wat boos is. Maar Hij doopt ook met de Heilige Geest die Geest, die, gegeven aan en door goddelijke kracht werkende in de mens, levend maakt, verlost en reinigt in het bloed van Christus. Hij brengt de mens uit de invloed van alles wat inwerkt op het vlees en brengt hem in verbinding en in gemeenschap met alles wat van God is geopenbaard, met de heerlijkheid waarin God Zijn schepselen brengt in het leven dat Hij ons mededeelt en door in ons zedelijk teniet te doen de macht van alles wat strijdig is met het genot van deze voorrechten.

Merk hier op, dat de enige goede vrucht, die door Johannes als middel ter ontkoming wordt erkend, bestaat in het oprecht belijden, door genade, van de zonden. Zij alleen, die deze belijdenis afleggen, ontkomen aan de bijl. Er waren werkelijk geen goede bomen, dan zij die beleden dat ze slecht waren.

Maar wat een ernstig ogenblik was dit voor het volk, dat door God geliefd werd! Wat een gebeurtenis was de tegenwoordigheid van Jahweh in het midden van het volk waarmee Hij in verbinding stond!

En let er wel op, dat Johannes de Doper de Messias hier niet voorstelt als de Verlosser die in genade komt, maar als Hoofd van het koninkrijk, als Jahweh, Die het oordeel zou uitvoeren als het volk zich niet bekeerde. Later zullen we zien, welke plaats Hij in genade innam.

Tot nu toe was de Heer Jezus door Johannes voorgesteld als de Messias, en zelfs als Jahweh. Maar nu komt in vers 3 Jezus Zelf tot Johannes om met de doop der

bekering gedoopt te worden. Laten we niet vergeten, dat het komen tot deze doop de enige goede vrucht was, die een jood in zijn toenmalige toestand kon voortbrengen. Deze daad was een vrucht van het werk van God, van de kracht van de Heilige Geest. Hij die zich bekeert, belijdt dat hij tevoren ver van God wandelde. Het laat een nieuwe zielservaring zien, nl. de vrucht van het Woord van God en van het werk van God in hem. Het is het teken van nieuw leven, het leven van de Geest in zijn ziel. Door het feit van de zending van Johannes bleek, dat er geen andere vrucht en geen ander aannemelijk bewijs van leven uit God in een jood kon zijn, dan deze belijdenis. Dat wil niet zeggen, dat de Geest nog in niemand levendmakend had gewerkt. Maar in deze toestand van het volk, en in overeenstemming met de roepstem van God door middel van Zijn dienstknecht, was de belijdenis het bewijs van dit nieuwe leven van de omkering van het hart tot God. Deze belijders waren het ware overblijfsel van het volk. God erkende hen als zodanig. En zo werden ze afgescheiden van de massa van het volk dat rijp werd voor het oordeel. Dit waren de ware heiligen, de heerlijken op aarde, hoewel de zelfvernedering van het berouw hun enig ware houding kon zijn. Daar moesten zij beginnen. Als God barmhartigheid en gerechtigheid invoert, maken ze van het eerste een dankbaar gebruik, in de erkenning dat daarin hun enige redding ligt. En tevens buigen ze hun hart voor de gerechtigheid, als het rechtvaardige gevolg van de toestand van het volk van God, en passen dat toe op zichzelf.

En nu plaatst de Heer Jezus Zichzelf in het midden van hen die dit doen. Hoewel Hij in waarheid de Heer is, Jahweh, de rechtvaardige Rechter van Zijn volk, Hij die Zijn dorsvloer zal doorzuiveren, neemt Hij nochtans Zijn plaats in onder het getrouwe overblijfsel, dat zich voor dit oordeel verootmoedigde. Hij neemt de plaats van de geringsten van Zijn volk in voor God, zoals Hij in Psalm 16 Jahweh Zijn Heer noemt, en tot Hem zegt: 'Mijn goedheid raakt niet tot U'. En van de heiligen en de heerlijken op aarde zegt Hij: 'Al Mijn lust is in hen'. Welk een volmaakt getuigenis van genade! De Verlosser maakt Zich, in overeenstemming met de genade, één met de eerste zielsbeweging die door de Geest in de harten van Zijn eigen volk wordt gewerkt. Hij vernedert Zich niet alleen door Zich in genade tot hen neer te buigen, maar neemt Zijn plaats in het midden van hen in. in hun ware verhouding tot God, als was Hij één van hen. En dat doet Hij niet alleen om door zoveel goedheid hun harten te vertroosten, maar tevens om met hen mee te gevoelen in al hun zorgen en moeiten, en om zo het ware voorbeeld, de bron, en de volmaakte uitdrukking te zijn van alle gevoelens die passend zijn in hun toestand.

Met het boze Israël, dat geen berouw kende, kon Hij Zich niet één maken. Maar wel met het eerste levende gevolg van het Woord en de Geest van God, in de armen van de kudde. Hij kon handelen in genade, en Hij deed het. Hij doet het ook nu. Bij de eerste stap die werkelijk van God is, vinden we Christus.

Maar er was nog meer. Hij komt om hen die Hem aannamen in verbinding met God te brengen, overeenkomstig de genade die rustte op een volmaaktheid als de Zijne, en op een liefde die het hart van Jahweh bevredigde, door de zaak van het volk op Zich te nemen. En nadat Hij God volkomen had verheerlijkt in alles wat Deze is, was het voor Hem mogelijk Zichzelf te verzadigen met goedheid. Wij weten, dat de Verlosser, vóór Hij dit kon doen, eerst Zijn leven moest afleggen. De toestand van de joden, zowel als van alle mensen, maakte dit offer noodzakelijk, voor zowel de een als de ander, om in verbinding te komen met de God der waarheid. En zelfs daarvoor schoot de liefde van Jezus niet tekort. Maar hier brengt Hij de Zijnen tot het genot van de zegen die met Zijn Persoon is verbonden en die vast gegrond zou worden op dat offer. En deze zegen zouden ze bereiken in de weg van bekering en berouw. De eerste stap op deze weg was, dat ze zich door Johannes lieten dopen. Jezus ontving die doop met hen, opdat zij tezamen zouden voortgaan naar het bezit van al het goede dat God bereid heeft voor hen, die Hem liefhadden.

Johannes protesteert eerst tegen het voornemen van de Heer, omdat Hij de waardigheid en de uitnemendheid van de Persoon die tot hem kwam voelt. Hierdoor stelt de Heilige Geest het ware karakter in het licht van deze handeling van de Heer. Wat de Heer betreft: niet de zonde bracht Hem daar, maar de gerechtigheid, en Hij vervulde deze met liefde. Hij zowel als Johannes de Doper, vervulden datgene wat behoorde bij de plaats die God Hem had gegeven. En met wat een nederbuigende goedheid verbindt Hij Zich op dat ogenblik met Johannes: 'Het betaamt ons'. Hij is de nederige en gehoorzame Knecht. Zo gedroeg Hij Zich altijd op aarde. En wat Zijn positie betreft is het zo, dat de genade Hem op dezelfde plaats bracht waar de zonde ons had gebracht, door de deur die Jahweh geopend had voor Zijn schapen. Door de zonde te belijden zoals ze is, door tot God te komen met belijdenis van die zonden (en dit is zedelijk het tegengestelde

van zonde) bevinden we ons in gezelschap met Jezus ¹⁶ In werkelijkheid is het in ons de vrucht van Zijn Geest.

Dat was ook het geval met de arme zondaars die tot Johannes kwamen. Op deze wijze nam Jezus in gerechtigheid en gehoorzaamheid Zijn plaats in onder de mensen, en meer in het bijzonder onder de joden die zich bekeerden. In deze positie van een mens, in volmaakte nederigheid, rechtvaardigheid en gehoorzaamheid, volbracht Hij op aarde het werk, waartoe Hij Zich volgens Ps. 40 had aangeboden. Hij gaf Zich over in gehele zelfverloochening, om alles te doen wat God wilde. En zo, in deze plaats, van een mens, werd Hij door God Zijn Vader ten volle erkend; Hij verzegelde Hem en betuigde dat deze Mens op aarde Zijn geliefde Zoon was.

Nadat Hij gedoopt was (het meest sprekend bewijs van de plaats die Hij met Zijn volk had ingenomen) werden de hemelen geopend, en ziet Hij de Heilige Geest op Hem neerdalen gelijk een duif. En een stem uit de hemel sprak: 'Deze is mijn geliefde Zoon, in wie Ik mijn welbehagen gevonden heb'.

Deze omstandigheden vragen onze volle aandacht. Nog nooit waren de hemelen geopend naar de aarde, noch naar een mens op aarde, voordat de geliefde Zoon daar was. ¹⁷ Zonder twijfel had God in Zijn lankmoedigheid en in de weg der voorzienigheid al Zijn schepselen gezegend. Ook had Hij Zijn volk gezegend in overeenstemming met de regelen van Zijn regering op aarde. En daarenboven waren er nog de uitverkorenen, die Hij in getrouwheid had bewaard. Toch waren tot nu toe de hemelen niet geopend. In verbinding met Zijn regeringswegen over de aarde, had God er een getuigenis gezonden. Maar er was geen enkel voorwerp op aarde, waarop het oog van God met welgevallen kon rusten, tot op het ogenblik dat Jezus verscheen; Hij, de geliefde Zoon, gehoorzaam en zonder zonde. Maar wat zo kostbaar voor ons is, is, dat de hemelen geopend werden, zodra Hij in genade openlijk deze plaats van vernedering met Israël inneemt; d.w.z. met het getrouwe overblijfsel, en Zich zo voor God stelt terwijl Hij Zijn wil volbrengt. De hemelen worden geopend boven een Voorwerp dat hun aandacht waardig is.

¹⁶ Zo is het ook met het gevoel van onze nietigheid. Hij maakte Zichzelf tot niets, en als wij onze nietigheid gevoelen, zijn we in Zijn gezelschap, en worden tegelijkertijd met Zijn volheid vervuld. Zelfs als we vallen, kunnen we niet ervaren dat Jezus ons opricht, voordat we ertoe gebracht zijn, onszelf te kennen zoals we werkelijk zijn.

¹⁷ In het begin van Ezechiël wordt wel gezegd dat de hemelen geopend werden. Maar dat was alleen in een visioen, zoals de profeet zelf zegt. In dat geval was het de openbaring van God in oordeel.

Zonder twijfel, was Hij altijd hun aanbidding waardig, zelfs vóór de wereld bestond. Maar nu had Hij deze plaats als mens in de wegen van God ingenomen. En dan ontsluiten zich de hemelen boven Jezus, het Voorwerp van al Gods welbehagen op aarde. De Heilige Geest daalt zichtbaar op Hem neer. En Hij, een mens op aarde, een mens die zijn plaats inneemt bij de zachtmoedigen van het volk die zich bekeerden, wordt erkend als de Zoon van God. Hij wordt niet alleen gezalft door God, maar als mens is Hij Zich ervan bewust dat de Heilige Geest op Hem neerdaalt het zegel van de Vader wordt op Hem gezet. Het is duidelijk dat het hier niet is Zijn goddelijke natuur als de Eeuwige Zoon van de Vader. Het zegel zou daarmee zelfs niet in overeenstemming zijn. En wat Zijn Persoon betreft is het duidelijk, dat Hij Zich daarvan bewust was, toen Hij op twaalfjarige leeftijd in de tempel was (zie Luk. 2:49). Maar terwijl Hij dat is, is Hij tevens een mens, de Zoon van God op aarde, en wordt als mens verzegeld. Als een mens heeft Hij het bewustzijn van de onmiddellijke tegenwoordigheid van de Heilige Geest op Hem. Deze tegenwoordigheid is in verbinding met het karakter van nederigheid, zachtmoedigheid en gehoorzaamheid, waarin de Heer Zich op aarde openbaarde. De Heilige Geest daalt op Hem neer in de gedaante van een duif, zoals Hij later neerdaalde op de hoofden van de discipelen in de gedaante van ‘tongen als van vuur’, voor hun getuigenis in kracht in deze wereld en naar de genade die een ieder aansprak in zijn eigen taal.

Zo heeft de Heer Jezus, in Zijn eigen positie als mens, de plaats geschapen waarin Hij ons door de verlossing brengt (Joh. 20:17). Maar de heerlijkheid van Zijn Persoon wordt altijd zorgvuldig bewaakt. Er wordt Hem geen voorwerp voor ogen gesteld, zoals met Saulus het geval was, en in een nog meer overeenkomend geval, met Stefanus, die, vol van de Heilige Geest ook de hemelen geopend ziet en dan daar Jezus, de Zoon des mensen, aanschouwt en naar Zijn beeld veranderd wordt. Jezus is gekomen, en Hijzelf is het Voorwerp waarboven de hemel geopend wordt. Hij heeft geen voorwerp nodig om op te zien om daarnaar veranderd te worden zoals Stefanus, of zoals wij in de Geest. Integendeel, de hemel ziet neer op Hem, het volmaakte Voorwerp van welbehagen. En wat verzegeld wordt, is Zijn reeds bestaande verhouding met de Vader.¹⁸ Ook schiep de Heilige Geest Zijn karakter niet, behalve voor zover Hij naar Zijn menselijke natuur, door de kracht van de Heilige Geest in de schoot van de maagd Maria was ontvangen. Hij had Zich met de armen verbonden in de volmaaktheid van dat karakter, voordat Hij verzegeld was, en handelt daarna naar de energie en de

¹⁸ Dat is ook waar van ons, als we ons door genade in die verhouding bevinden.

kracht van wat Hij zonder mate in Zijn leven als mens op aarde ontving (vgl. Hand. 10:38; Matt. 12:28; Joh. 3:34).

We vinden in het Woord vier gedenkwaardige gelegenheden, waarbij de hemelen geopend werden. In al deze openbaringen is Christus het voorwerp, en elk heeft een bijzonder karakter. Hier daalt de Heilige Geest op Hem neer en wordt Hij erkend als de Zoon van God. (vgl. Joh. 1:33,34). Aan het eind van Joh. 1 verklaart Hij Zelf dat Hij de Zoon des mensen is. Daar zijn het de engelen die opklimmen en nederdalen op Hem. Hij is, als Zoon des mensen, het voorwerp van hun dienst.¹⁹ Aan het eind van Handelingen 7, zien we een geheel nieuw tafereel. De joden verwierpen daar het laatste getuigenis dat God hen zond. Stefanus, die dat getuigenis gaf, is vol van de Heilige Geest, en de hemel wordt boven hem geopend. Het aardse systeem wordt voorgoed afgesloten, door de verwerping van het getuigenis van de Heilige Geest betreffende de heerlijkheid van de ten hemel gevaren Christus. Maar het is niet slechts een getuigenis. De christen is vervuld met de Geest; de hemel is voor hem geopend; de heerlijkheid van God is aan hem geopenbaard, en de Zoon des mensen, staande aan de rechterhand van God, openbaart Zich aan hem. Dit is iets anders dan het opengaan van de hemel boven Jezus, het voorwerp van Gods welbehagen op aarde. De hemel is geopend voor de christen zelf, die, op aarde verworpen, zijn Voorwerp daar ziet. Hij ziet daar door de Heilige Geest de hemelse heerlijkheid van God, en Jezus, de Zoon des mensen, het bijzondere voorwerp van het getuigenis dat hij aflegt, in die heerlijkheid van God. Het onderscheid is voor ons even merkwaardig als belangrijk. Het toont ons op een treffende wijze de ware plaats van de christen als op aarde zijnde, en daarnevens de verandering die het verwerpen van Jezus door Zijn aardse volk heeft teweeggebracht. Maar de Gemeente, die vereniging van de gelovigen in één lichaam met de Heer in de hemel, was nog niet geopenbaard. Later, in Op. 19, gaan de hemelen open, en de Heer Zelf verschijnt als de Koning der koningen en de Heer der Heren. We zien dus achtereenvolgens:

- Jezus, de Zoon van God op aarde, het Voorwerp van het welbehagen van de hemel, verzegeld met de Heilige Geest.
- Jezus, de Zoon des mensen, het Voorwerp van de dienst van de hemel, terwijl de engelen Zijn dienaren zijn.
- Jezus in de hoge, aan de rechterhand van God, en de gelovige, vol van de Heilige Geest, en lijdende hier beneden om Zijnentwil, ziende de heerlijkheid

¹⁹ Het is een grote vergissing, als men Christus als de ladder ziet. Hij is, zoals vroeger Jakob, het voorwerp van hun dienst en werkzaamheid.

in de hemel en de Zoon des mensen in die heerlijkheid.

- Jezus, de Koning der koningen en de Heer der Heren, die verschijnt om te oordelen en krijg te voeren tegen de honende mensen die Zijn gezag betwisten en de aarde verdrukken.

Maar laten we terugkeren naar het slot van hoofdstuk 3. De Vader Zelf erkent Jezus, de gehoorzame Mens op aarde die als de ware Herder door de deur ingaat, als Zijn geliefde Zoon in wie al Zijn welbehagen is. De hemel is voor Hem geopend. Hij ziet de Heilige Geest om Hem te verzegelen, de onfeilbare kracht en steun van de volmaaktheid van Zijn menselijk leven. En Hij heeft het getuigenis van de Vader Zelf van de tussen Hen bestaande verhouding. Aan Hem wordt geen voorwerp gegeven, zoals aan ons, waarop Zijn geloof rusten moet. Het is Zijn eigen verbinding met de hemel en met de Vader die verzegeld wordt. Zijn ziel geniet het door het neerdalen van de Heilige Geest en de stem van Zijn Vader.

Maar deze plaats in Mattheüs vraagt nog een nadere beschouwing. De gezegende Heer, of juist gezegd, wat Hem overkwam, toont ons de plaats of het voorbeeld, waarin Hij de gelovigen stelt, hetzij jood of uit de volken. Natuurlijk worden we daar alleen door de verlossing gebracht. 'Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, tot Mijn God en uw God' zijn Zijn gezegende woorden na Zijn opstanding. Maar de hemel is voor ons geopend, we zijn verzegeld met de Heilige Geest, en de Vader erkent ons als zonen. Maar de goddelijke waardigheid van de Persoon van Christus wordt altijd zorgvuldig gehandhaafd, zowel hier in Zijn vernedering, als later op de berg der verheerlijking. Mozes en Elia zijn in dezelfde heerlijkheid, maar zij verdwijnen als Petrus voorbarigheid, toegestaan zich uit te spreken, hen op gelijke lijn met de Heer wil stellen. Hoe dichter we bij een goddelijk Persoon zijn, hoe meer we aanbidden zullen en inzien wat Hij is.

Maar we zien hier nog een ander zeer opmerkelijk feit. Als Christus in nederigheid Zijn plaats inneemt onder de mensen, wordt voor de eerste maal de Drie-eenheid van God ten volle geopenbaard. Zonder twijfel worden de Zoon en de Geest in het Oude Testament genoemd. Maar daar is de éénheid van de Godheid het grote punt van de openbaring. Hier wordt de Zoon in de mens erkend. De Heilige Geest daalt op Hem neer, en de Vader erkent Hem als Zijn Zoon. Wat een wonderbare verbinding met de mens! Welk een plaats voor de mens om daar in te zijn! Door de verbinding van Christus met de Godheid wordt Deze in haar eigen volheid geopenbaard. Zijn menszijn is de aanleiding om die volheid te ontvouwen. Toch was Hij werkelijk een mens, maar de Mens waarin de raadsbesluiten van God over de mens vervuld moesten worden.

En zoals Hij in Zijn eigen Persoon, de plaats heeft geopenbaard en verwezenlijkt waarin de mens gesteld wordt voor God, en onze betrekking met God in de raadsbesluiten van genade over ons, zo ging Hij ook van de andere kant in onze positie in, waar we een strijd hebben met de vijand. Wij hebben onze verhouding met God en onze Vader, en we hebben nu ook te doen met satan. Christus overwint voor ons en laat ons zien hoe wij kunnen overwinnen. Laten we erop letten, dat eerst de verhouding met God volledig vastgesteld en voorgesteld wordt, en dat daarna, als zijnde op die plaats, de strijd met satan begint. Zo is het ook met ons. Maar de eerste vraag was: zou de laatste Adam staande blijven, waar de eerste bezweken is? En deze vraag zou niet beantwoord worden in de positie waarin de eerste Adam verkeerde: te midden van de zegeningen van God, maar in de woestijn van deze wereld en de macht van satan. Want daar bevonden wij ons.

Nog een ander punt moet hier onderstreept worden, om volkomen duidelijk te maken welke plaats de Heer hier inneemt. De wet en de profeten waren tot op Johannes de Doper. Dan wordt het nieuwe aangekondigd, het koninkrijk der hemelen. Maar het oordeel zal afsluiten met het volk van God. De bijl ligt reeds aan de wortel van de bomen, de wan in de hand van Hem die komt, de tarwe wordt in de schuur van God vergaderd en het kaf wordt verbrand. Dat wil zeggen, dat er door oordeel een eind wordt gemaakt aan de geschiedenis van het volk van God. Wij komen in, op grond van te zijn verloren en op het oordeel wachtende. De geschiedenis van de mens als verantwoordelijk schepsel is afgesloten.

Daarom wordt er gezegd: 'Nu is Hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard, om de zonde te niet te doen door de offerande van Zichzelf' (Hebr. 9:26). Zo is het uiterlijk en letterlijk Israël overkomen, maar in zedelijke zin is het ook waar voor ons. Alleen, wij worden vergaderd voor de hemel (zoals toenmaals, in resultaat, het overblijfsel), en zullen in de hemel zijn.

Maar, daar Christus verworpen is, is de geschiedenis van de verantwoordelijkheid ten einde, en wij komen op de grondslag van genade, als schepsels die al verloren zijn. Na de aankondiging van bovenstaande als onafwendbaar, komt Christus. En terwijl Hij Zich één maakt met het overblijfsel dat door bekering aan het oordeel ontkomt, maakt Hij deze nieuwe plaats voor de mens op aarde. Alleen, wij konden die niet innemen, voor de verlossing volbracht was. Toch openbaart Hij de Naam van de Vader reeds aan hen, die de Vader Hem uit deze wereld had gegeven.

Hoofdstuk 4

Nadat de Heer zo in genade Zijn plaats als mens op aarde heeft ingenomen, begint Hij Zijn aardse loopbaan en wordt door de Geest in de woestijn geleid om verzocht te worden door de duivel. De rechtvaardige en heilige Mens, de Zoon van God, die de voorrechten genoot die passend zijn voor zulk een Persoon, Hij moest de beproeving ondergaan van de listen waardoor de eerste Adam gevallen was. Zijn geestelijke toestand wordt hier beproefd. Het is hier niet een onschuldig mens, in het genot van al Gods natuurlijke zegeningen die, te midden van die zegeningen die hem aan God hadden moeten herinneren, op de proef wordt gesteld! Het is Christus, als de geliefde Zoon dicht bij God, maar te midden van de verzoeking, goed en kwaad kennende; en wat Zijn uiterlijke omstandigheden betreft, neergekomen in het midden van de gevallen toestand van de mens. Zijn trouw aan deze positie, moest tot het uiterste worden beproefd met het oog op Zijn volkomen gehoorzaamheid. Om de positie die Hij innam te bewaren, moest Hij geen andere wil hebben dan die van Zijn Vader. Hij moest deze wil vervullen, of ondergaan, wat voor Hem de gevolgen ook mochten zijn. Hij moest ze volbrengen te midden van alle moeilijkheden, ontberingen, de verlatenheid, en de woestijn, waar de macht van satan was, om Hem te bewegen een gemakkelijker weg te volgen dan die, welke alleen tot eer van de Vader was. Hij moest afstand doen van al Zijn persoonlijke rechten (tenzij Hij deze van God ontving) en ze in een volkomen vertrouwen aan God overgeven.

De vijand deed zijn uiterste best om Hem over te halen van Zijn voorrechten gebruik te maken. 'Indien Gij Gods Zoon zijt'. En dit, buiten het bevel van God om, voor Zijn eigen verlichting, en met vermindering van het lijden dat met het volbrengen van de wil van God gepaard kon gaan. Het doel van satan was, om Hem te brengen tot het doen van Zijn eigen wil en niet die van God.

Terwijl Jezus dan in Zijn eigen Persoon en Zijn verbinding met God de volle gunst van God en het volle licht van Zijn aangezicht genoot als Zoon van God, gaat Hij in de woestijn, om daar 40 dagen lang in strijd met de vijand te zijn. Hij onttrok Zichzelf niet aan de mensen en aan de omgang met hen en het hunne, om alleen met God te zijn, zoals Mozes en Elia, Want Hij was altijd volkomen bij God. Maar Hij wordt door de kracht van de Heilige Geest afgezonderd van de mensen, om geheel alleen te zijn in de strijd met de vijand. Bij Mozes was het, de mens buiten zijn natuurlijke plaats, om met God te zijn. Bij de Heer was het tegenovergestelde het geval, nl. om met de vijand te zijn. Met God zijn was Zijn natuurlijke plaats.

De vijand verzoekt Hem eerst door voor te stellen Zijn lichamelijke behoeften te bevredigen. Om, in plaats van op God te wachten, de macht waarmee Hij was toegerust te gebruiken naar Zijn eigen wil en ten eigen bate. Maar als Israël in de woestijn gevoed was met het manna van God, wilde de Zoon van God, hoe groot Zijn macht ook was, handelen in overeenstemming met datgene wat Israël daardoor had moeten leren, nl. dat de mens van brood alleen niet zal leven, maar van alle woord, dat door de mond van God uitgaat. De Mens, de gehoorzame Jood, de Zoon van God, wachtte op dit woord en wilde zonder dat niets doen.

Hij was niet gekomen om Zijn eigen wil te doen, maar de wil van Hem die Hem gezonden had. En dit is het beginsel, dat de Geest van Christus in de Psalmen kenmerkt. Geen bevrijding wordt aanvaard, dan alleen die van Jahweh en op Zijn tijd. Het is volmaakt geduld, om

‘volmaakt en voleindigd te zijn in al de wil van God’ (Kol. 4:12). Er kon geen zondige begeerlijkheid in Christus zijn. Hongerig te zijn was geen zonde. Het was een menselijke behoefte, en wat voor kwaad steekt er in om te eten als men honger heeft? Maar er was hier geen wil van God, die Hem tot eten riep, en het was juist die wil, door het Woord gekend, die Hij wilde volbrengen. De inblazing van satan was: ‘Indien Gij Gods Zoon zijt, gebied...’ Maar Christus had de plaats van een dienstknecht ingenomen, en dat was niet de plaats om te bevelen. Satan probeerde de Heer uit de plaats van dienst en gehoorzaamheid, uit de plaats van een dienstknecht te doen uitgaan.

Let hier wel op de plaats, die het geschreven Woord inneemt, en op het karakter van de gehoorzaamheid van Christus. Het is niet alleen, dat de wil van God het richtsnoer is, maar dat die wil de enige drijfveer tot handelen is. Wij hebben een wil, die dikwijls tegengehouden wordt door het Woord. Zo was het bij Christus niet. De wil van Zijn Vader was Zijn beweegreden. Hij handelde niet alleen naar de wil van God, maar omdat het de wil van God was. Wij verheugen ons als we een kind zien, dat, terwijl het iets doet waarin het zin heeft, daarmee direct ophoudt en vrolijk de wil van zijn ouders doet, als deze dat gebieden. Maar Christus heeft nooit op deze manier gehoorzaamd. Hij heeft nooit Zijn eigen wil gezocht, om dan tegengehouden te worden door de wil van de Vader. En wij zijn geheiligd tot de gehoorzaamheid van Christus. En zie verder, dat Hij leeft bij en overwint door het geschreven Woord. Zoals alles afhankelijk was geweest van de val van Adam, zo was hier alles afhankelijk van de overwinning van Christus. Voor Christus was één Schriftplaats, juist gebruikt vanzelfsprekend, voldoende. Hij zoekt geen andere erbij: dat is gehoorzaamheid. En dat is voldoende tegenover satan, die er niets tegenin kan brengen. Zijn listen zijn zo verslagen.

Het eerste beginsel voor overwinning is eenvoudige en absolute gehoorzaamheid, leven van woorden uit de mond van God. Het tweede is een volkomen vertrouwen in de weg van gehoorzaamheid.

Bij de tweede verzoeking, stelt de vijand de Heer op de tinne des tempels, opdat Hij op Zichzelf de beloften zou toepassen die aan de Messias waren gegeven, zonder te blijven in de weg van God. Hij die trouw is, mag vast rekenen op de hulp van God zolang hij in Zijn wegen blijft. De vijand wilde dat de Zoon des mensen (in plaats van op Hem te rekenen, terwijl Hij in de wegen van God wandelde) God verzocht, om te zien of Hij werkelijk op Hem kon vertrouwen. Maar dat zou gebrek aan vertrouwen in God en geen gehoorzaamheid zijn geweest. En ook hoogmoed, die aanspraak maakt op de voorrechten, in plaats van in de weg der gehoorzaamheid op God te rekenen.²⁰

Terwijl de Heer zo Zijn plaats inneemt met Israël in hun werkelijke toestand, zonder koning in het land en terwijl Hij de richtlijnen aanhaalt die hen in Deuteronomium gegeven zijn om hen te leiden in de weg van God daarin voorgesteld, gebruikt Hij voor Zijn eigen leiding dat gedeelte van het Woord waarin het goddelijk gebod voor deze gelegenheid voorkomt, nl. : 'Gij zult de Heer uw God niet verzoeken.' Het is een tekst, die dikwijls wordt aangehaald, alsof Hij verbood te veel te vertrouwen op God. Maar de bedoeling is juist, dat het verkeerd is niet te vertrouwen en God uit wantrouwen te beproeven. Israël verzocht God toen het zei: 'Is God werkelijk onder ons?' En satan wilde dat de Heer dit ook zou doen.

Nadat de vijand gefaald had dit gehoorzame hart te misleiden, zelfs toen hij zich verborg onder het gebruik van het Woord van God, vertoont hij zich in zijn ware gedaante. Hij verzoekt de Heer voor de derde maal door Hem te verlokken, al het lijden dat Hem wachtte te ontgaan. Hij toont Hem de erfenis die de Zoon des mensen op aarde wachtte, nadat Hij zou gegaan zijn door al de moeilijke wegen die voor de heerlijkheid van de Vader noodzakelijk waren en die de Vader reeds voor Hem had afgebakend. Alles zou na reeds voor Hem zijn, als Hij satan, de god

²⁰ Om de moed te hebben te gehoorzamen, hebben we vertrouwen nodig. Maar waar vertrouwen wordt slechts in de weg van gehoorzaamheid gevonden. Satan gebruikte het Woord als een strik, maar kon Christus de Heer er daardoor toch niet van aftrekken. Deze blijft het Woord aanwenden als het enige passende wapen, en satan heeft weer geen antwoord. Als satan gehoorzaamheid verboden had, zou hij zichzelf nis satan ontmaskerd hebben. Wat de plaats betreft, die de Heer in de bedelingen innam, zien we, dat Hij altijd teksten aanhaalt uit Deuteronomium.

van deze wereld wilde erkennen door hem te aanbidden. In werkelijkheid hadden de koningen der aarde dit gedaan, voor slechts een deel van deze dingen, (hoe dikwijls is het gedaan voor beuzelingen!), maar Hij zou alles hebben. Maar al zou de Heer Jezus aardse heerlijkheid (en elke andere), beërven, het doel van Zijn hart was de verheerlijking van God. Zijn Vader. Wat de waarde van de gift ook mocht zijn: het was als de gift van de Gever dat Zijn hart het waardeerde. Bovendien nam Hij de plaats in van een mens die beproefd werd, van een getrouwe Israëliet. En hoe zwaar de beproeving van het geduld ook mocht zijn waarin de zonde van het volk Hem had gebracht: Hij wilde geen ander dienen dan Zijn God alleen.

Maar als de duivel de verzoeking, de zonde, tot het uiterste wil drijven, en zich als satan, de tegenstander, openbaart, heeft de gelovige het recht om hem uit te werpen. Als hij als verzoeker tot ons komt, moet de getrouwe hem antwoorden met de betrouwbaarheid van het Woord dat naar de wil van God de volmaakte gids is voor de mens. Het is niet noodzakelijk om alles te doorzien en te weten. Het Woord, is het woord van Hem die dat wel doet! Als we dat volgen, wandelen we overeenkomstig een wijsheid die alles weet, en in een weg die door die wijsheid is gelegd, en waarin dus absoluut vertrouwen in God opgesloten is. De eerste twee verzoeken waren listen van satan. De derde was openlijke vijandschap tegen God. Als satan komt als een openlijke tegenstander van God, heeft de gelovige het recht om niets met hem te doen te willen hebben. 'Weerstaat de duivel, en hij zal van u vlieden'. Hij weet dan dat hij Christus heeft ontmoet en niet het vlees. Mochten de gelovigen werkelijk weerstaan als satan hen met de wereld wil verzoeken, en bedenken dat die het terrein van satan is in de gevallen mens.

De veiligheid van de gelovige in zedelijke zin (d.w.z. wat de toestand van zijn hart betreft) is gelegen in een eenvoudig oog. Als ik niets anders zoek dan de heerlijkheid van God, dan zal alles wat geen ander motief heeft dan wat tot mijn eigen verheffing of bevrediging leidt, hetzij lichamenlijk of geestelijk, geen vat op mij hebben. Integendeel. Het zal in het licht van het Woord, waardoor het eenvoudig oog wordt geleid, in tegenspraak blijken met de gedachten van God. En dit is geen hoogmoed, die de verzoeking verwerpt op grond van eigen goedheid. Het is gehoorzaamheid, die ootmoedig aan God de plaats geeft die Hem toekomt, en dus ook aan Zijn Woord. 'Naar het woord van Uw lippen heb ik mij gewacht voor de paden van de inbreker' (Ps. 17:4), nl. voor hem, die zijn eigen wil doet en deze tot zijn gids maakt. Als het hart God alleen zoekt, wordt de meest geslepen list van satan ontdekt, want de vijand verzoekt ons nooit om alleen God te zoeken. Maar hiervoor moet een rein hart aanwezig zijn en geen zoeken van zichzelf. In de Heer Jezus wordt ons daarvan het voorbeeld gegeven.

Onze bescherming tegen de verzoeking is het Woord, dat gebruikt wordt met het onderscheidingsvermogen van een volkomen rein hart, dat leeft in de tegenwoordigheid van God en de gedachten van God in Zijn Woord leert verstaan²¹ en daardoor weet toe te passen op de aanwezige omstandigheden. Het is het Woord dat de ziel bewaart voor de listen van de vijand. Laten we dus opmerken, dat onze kracht alleen gelegen is in deze geest van eenvoudige en ootmoedige gehoorzaamheid. Waar deze gevonden wordt, kan satan niets doen. God is aanwezig en dientengevolge is de vijand overwonnen.

Het schijnt me toe, dat deze drie verzoeken de Heer verzoeken, als Mens, als Messias en als Zoon des mensen.

- Als Mens, had Hij geen zondige begeerte zoals de gevallen mens, maar Hij leed honger. De verzoeker trachtte Hem te bewegen om deze behoefte buiten God om te bevredigen.
- Als Messias; de beloften in de Psalmen behoorden Hem, omdat ze aan de Messias gegeven waren.
- Als Zoon des mensen; alle koninkrijken van de wereld waren van Hem omdat Hij de Zoon des mensen was.

De Heer antwoordt satan altijd als een getrouwe Israëliet die persoonlijk verantwoordelijk is tegenover God. Hij maakt daarbij gebruik van het boek Deuteronomium, waarin de verantwoordelijkheid van Israël wordt gezien in verbinding met het bezit van het land en de voorrechten van het volk in

²¹ Er behoort geen ander motief voor handelen te zijn dan de wil van God die, voor de mens, altijd in het Woord te vinden is. Als satan ons dan verzoekt om vanuit een ander motief te handelen (zoals hij altijd doet), dan wordt dat andere motief openbaar als in strijd zijnde met het Woord dat het hart regeert en met de drijfveren die het hart leiden. En daardoor wordt hij openbaar als de tegenstander. Er is geschreven: 'Ik heb Uw Woord in mijn hart verborgen, opdat ik tegen U niet zondigen zou'. (Ps. 119:11). Daarom is het dikwijls zo belangrijk als we in twijfel zijn, dat we ons afvragen door welke beweegredenen wij beïnvloed zijn.

verbinding met deze gehoorzaamheid. En dit los gezien van de organisatie die Israël tot een verenigd lichaam voor God maakte.²²

Satan verlaat de Heer en de engelen komen om Hem, de Messias, de Zoon des mensen, door gehoorzaamheid overwinnende, te dienen. Hij heeft nu ten volle, waartoe satan Hem heeft willen verleiden: de engelen komen en dienen Hem. Ook voor ons zijn de engelen dienende geesten.

Maar hoe hoogst belangwekkend is het, om onze gezegende Heer te zien als op aarde gekomen; de Zoon van God uit de hemel, het vleesgeworden Woord, die Zijn plaats inneemt onder de arme vromen van deze aarde. En als Hij Zijn plaats heeft ingenomen, wordt Hij door de Vader erkend als Zijn Zoon, terwijl de hemel voor Hem geopend wordt. Geopend voor Hem als mens, terwijl de Heilige Geest neerdaalt op Hem als mens en op Hem blijft: zonder mate. Zo heeft Hij het model van de plaats gevormd die wij zouden innemen, hoewel we er nog niet in waren. De gehele Drie-eenheid wordt, zoals ik al heb gezegd, dan voor het eerst ten volle geopenbaard, als Hij Zich zo met de mens heeft verenigd. En daarna, waar wij slaven van satan waren, gaat Hij in datzelfde karakter en in diezelfde betrekking satan voor ons ontmoeten, om zo de sterke man te binden, en zo de mens door Zichzelf deze plaats te geven. Maar natuurlijk was voor ons de verlossing noodzakelijk om ons te brengen waar Hij is.

Nadat Johannes in de gevangenis is geworpen, vertrekt de Heer naar Galilea. Deze verandering, die bepaalt dat de dienst van de Heer Jezus buiten Jeruzalem en Judea wordt uitgeoefend, heeft grote betekenis ten opzichte van de joden. Immers, hun middelpunt was Jeruzalem. Zij roemden in het bezit van de beloften, de offeranden, de tempel en het zijn van de koninklijke stam. Maar zij verloren nu de aanwezigheid van de Messias, de Zoon van David. Om Zichzelf te openbaren, en tot een getuigenis van de tussenkomst van God in Israël, gaat Hij nu naar de armen en verachten van de kudde. Want het overblijfsel en de armen van de

²² Een nauwkeurig onderzoek van de 5 boeken van Mozes zal aantonen, dat de inhoud van Exodus, Leviticus en Numeri een typische betekenis hebben, hoewel de noodzakelijke historische feiten worden vermeld. De tabernakel was gemaakt naar het voorbeeld dat op de berg was getoond; het voorbeeld van hemelse dingen. En niet alleen de ceremoniële instellingen, maar ook de historische gebeurtenissen (zoals de apostel leert in 1Ko. 10), zijn hun overkomen, tot typen, en zijn tot onze onderwijzing beschreven. Maar terwijl de drie genoemde boeken, zelfs waar ze historische feiten meedelen, van typische betekenis zijn, geeft Deuteronomium daarentegen aanwijzingen voor hun gedrag in het land. Ik weet niet, of er wel één offer is gebracht na de instelling ervan, uitgezonderd misschien de officiële (zie Hd. 7:42).

kudde zijn reeds in hoofdstuk 3-4 duidelijk onderscheiden van de oversten van het volk. In plaats van een rank te zijn van wat vroeger was geplant (Israël naar het vlees), wordt Hij op deze wijze de ware wijnstok, hoewel de uitwerking daarvan nog niet ten volle werd gezien. Het tijdstip waarop dit plaats heeft, komt overeen met Johannes 4.

In het evangelie van Johannes worden de joden altijd onderscheiden van de massa, in de Evangeliën 'de schare' genoemd. De taal, of liever de uitspraak, van de Galileeërs was een heel andere dan die van de joden. In Galilea werd geen Aramees gesproken.

Tevens was de openbaring van de Zoon van David in Galilea de vervulling van een profetie van Jesaja. De betekenis van bedoelde profetie is de volgende: hoewel de Romeinse overheersing veel erger was dan de vroegere invallen van de Assyriërs in het land van Israël, was er echter een omstandigheid die alles veranderde, nl. de aanwezigheid van de Messias, het ware Licht, in het land.

We merken hier op, dat de Geest van God zwijgt over de gehele geschiedenis van Jezus, tot op het ogenblik dat Zijn dienstwerk begint, na de dood van Johannes de Doper. Hij geeft Jezus Zijn ware plaats in het midden van Israël: Immanuel, de Zoon van David, de Geliefde van God, erkend als Zijn Zoon. de Getrouwe in Israël, hoewel blootgesteld aan alle verzoeken van satan. En dan terstond daarna, zien we Zijn profetische positie, zoals deze door Jesaja wordt aangekondigd, en de prediking van het koninkrijk nabij gekomen.²³

Dan roept Hij tot Zich, hen die Hem geheel in Zijn dienstwerk en verzoeken moesten volgen, en zich verbinden aan Zijn deel en lot met verzaking van al het andere.

De sterke was gebonden, zodat Jezus hem zijn goederen nu kan ontnemen (Luk. 11:21-22), en het koninkrijk proclameren met de bewijzen van die macht die in staat zou zijn het te vestigen.

²³ We kunnen hier opmerken, dat Hij de joden en Jeruzalem verlaat en ook Zijn natuurlijke plaats, om zo te zeggen wat Hem Zijn naam geeft: Nazareth, om Zijn profetische plaats in te nemen. Dat Johannes in de gevangenis was geworpen, was het teken dat Hijzelf verworpen was. Johannes was de voorloper van de Heer, zowel in zijn zending als in zijn verwerping, (zie hoofdstuk 17:12). Het getuigenis van Jezus is hetzelfde als dat van Johannes de Doper.

Hoofdstuk 5-7

In het begin van dit evangelie zien we dus twee belangrijke dingen. Ten eerste de kracht, die de verkondiging van het koninkrijk vergezelt. In twee of drie verzen ²⁴ wordt dit feit meegedeeld, zonder andere bijzonderheden. De prediking van het koninkrijk gaat gepaard met daden van macht, die de belangstelling opwekken van het gehele land; het gehele gebied van het oude Israël. De Heer openbaart Zich aan hen met deze macht bekleed. Ten tweede zien we in hoofdstuk 5-7 het karakter van het koninkrijk en de personen die er deel aan zouden hebben. Dit wordt in de Bergrede voorgesteld. Hier wordt tevens de Vadernaam geopenbaard. De Heer had de komst van het koninkrijk aangekondigd en door de aanwezige kracht van goedheid de vijand overwonnen. Nu toont Hij het ware karakter waarin het koninkrijk zou worden opgericht, en wie, en op welke wijze men er kon ingaan. Van verlossing wordt hier in het geheel niet gesproken. Het gaat hier om de aard en het karakter van het koninkrijk, en wie er konden ingaan. Hieruit blijkt duidelijk welke zedelijke betekenis deze rede heeft in het onderwijs van de Heer.

Het is duidelijk, dat de Geest ons in dit gehele gedeelte van het evangelie de positie wil tonen die de Heer Hier inneemt, en niet zozeer de bijzonderheden van Zijn leven. Deze bijzonderheden komen later, opdat duidelijk zou blijken wat Hij in het midden van Israël was; wat Zijn betrekkingen met dat volk waren, en hoe Zijn wandel is geweest in de kracht van de Geest, en die uiteindelijk heeft geleid tot de breuk tussen de Zoon van David en het volk dat Hem aan had moeten nemen. Terwijl de opmerkzaamheid van het gehele volk op Zijn machtige daden is gericht, stelt de Heer aan Zijn discipelen (maar ten aanhore van het gehele volk) de beginselen van het koninkrijk voor.

Deze rede kan als volgt worden verdeeld: ²⁵

²⁴ Het is merkwaardig, dat het gehele dienstwerk van de Heer in één vers wordt weergegeven (4:23). Alles wat daarna volgt, zijn feiten van bijzondere zedelijke betekenis, omdat we daar zien wat er in genade onder het volk gebeurde voordat Hij werd verworpen. Het is geen chronologisch geschiedkundig verhaal, maar laat het karakter van het Evangelie naar Mattheüs duidelijk zien.

²⁵ De indeling die ik geef, kan nuttig zijn om de Bergrede praktisch toe te passen. Met betrekking tot de onderwerpen die we er in vinden, kan men ze, hoewel het verschil niet groot is, misschien beter op de volgende wijze indelen:

Hoofdstuk 5:1-16 bevat een volledige beschrijving van het karakter en de positie van het overblijfsel dat de instructies van de Heer ontvangt. Het is hun positie zoals die moet zijn naar de gedachten van God. Dit vormt op zichzelf een afgerond geheel.

Vs. 17-48, stellen het gezag van de wet vast, die het gedrag van de getrouwe had moeten beheersen tot op de invoering van het koninkrijk. Zij hadden de wet evenals de woorden van de profeten moeten vervullen, opdat zij (het overblijfsel) op deze nieuwe bodem zouden worden geplaatst. Ieder die dit zou versmaden, zou van het koninkrijk worden buitengesloten. Want Christus spreekt niet als in het koninkrijk zijnde, maar als de spoedige komst aankondigende. Maar terwijl Hij zo het gezag van de wet bevestigt, wijst Hij tevens op de twee grote beginselen van het kwaad, die de wet alleen maar in hun openbaring in openlijke daden behandelt nl. geweld en bederf, en veroordeelt het kwaad in het hart (22, 28) en maant aan om zich tot elke prijs te bevrijden van het kwaad en van de gelegenheid om het te doen. Op deze wijze toont Hij aan wat het gedrag van Zijn discipelen en de toestand van hun ziel moest zijn. Dat moest hen als discipelen kenmerken. Dan spreekt de Heer over sommige dingen die God in Israël had toegelaten en geordend, in overeenstemming met wat zij konden dragen. En zo zien we hier de ware zedelijke maatstaf gegeven ten opzichte van de echtscheiding, want het huwelijk is de van God gegeven grondslag voor alle menselijke verhoudingen. En verder voor het zweren en beloven, de handeling van de wil van de mens in verbinding met God. Daarna nog over het verdragen van het kwaad en de volheid van de genade; Zijn eigen gezegend karakter. Al deze kenmerken zouden de discipelen het morele recht geven op de plaats waarin Hij leefde, nl. zonen van hun Vader die in de hemel is. In plaats van te verzwakken wat God in de wet gegeven had, wil Hij niet alleen hebben dat dit alles nagekomen zou worden tot de vervulling ervan, maar ook dat Zijn discipelen volmaakt zouden zijn zoals hun Vader in de hemel volmaakt was. Zo wordt de openbaring van de Vader toegevoegd aan hun zedelijke toestand en wandel die bij het karakter van 'zonen' paste, zoals Christus dit had geopenbaard.

In hoofdstuk 6 zien we de beweegreden, het voorwerp, dat het hart moet beheersen bij het doen van goede dingen in het leven van een godsdienstig leven. Het oog van de discipelen moest op 'hun Vader' gericht zijn. Dit is zeer persoonlijk.

- Het karakter en het deel van hen, die in het koninkrijk zouden zijn. (vs. 1-12).
- Hun positie in de wereld (13-16).
- De verbinding tussen de beginselen van het koninkrijk en de wet (17-48).²⁶
- De geest waarin de discipelen goede werken zouden doen (6:1-18).
- Afzondering van de geest en de bezorgdheid van de wereld (19-34).
- De geest van hun verhouding tot anderen (7:1-6).
- Het vertrouwen in God dat ze behoren te hebben (7-12).
- De energie die hen moet kenmerken om in het koninkrijk te kunnen ingaan. En niet alleen om in te gaan, want velen willen dat doen, maar om er in te gaan overeenkomstig de beginselen van God en die het de mens moeilijk maken. Het kan alleen door de enge poort. En tevens worden hun dan de middelen gegeven om hen te onderscheiden die ze zoeken te misleiden, zowel als de waakzaamheid om niet misleid te worden (7:13-23).
- En ten slotte: praktische gehoorzaamheid aan de woorden van de Heer is de ware wijsheid van hen die Zijn woorden horen (7:24-29).

Er is nog een ander beginsel, dat de Bergrede kenmerkt. Dat is de invoering van de naam 'Vader'. Jezus brengt de discipelen in verbinding met Zijn Vader als 'hun

Hoofdstuk 7 houdt zich in hoofdzaak bezig met wat Zijn volk paste in hun omgang onder elkaar en met anderen. Hun broeders moesten ze niet oordelen en op hun hoede zijn voor de onheiligen. Vervolgens wekt de Heer hen op om vertrouwen te hebben in hun Vader. Ze moesten Hem vragen als ze iets nodig hebben. Hij leert hen te handelen jegens anderen met dezelfde genade waarmee zij zelf behandeld wensten te worden. Dit is gegrond op het kennen van de goedheid van de Vader. Tenslotte vermaant de Heer hen de energie te hebben, die nodig is om de enge poort binnen te gaan en om ten koste van alles de weg van God te kiezen. Want velen zouden het koninkrijk binnen willen gaan, maar niet door de enge poort. Hij waarschuwt hen tegen degenen die hen zouden willen misleiden door zich voor te doen alsof ze het Woord van God bezaten. We hebben niet alleen ons eigen hart en het positieve kwaad te vrezen, als we de Heer willen volgen, maar ook de list van de vijand en de mensen die hij gebruikt als zijn werktuigen. Maar hun vruchten zullen deze mensen openbaren.

²⁶ Het is echter belangrijk om op te merken, dat hier geen algemene vergeestelijking van de wet wordt gevonden, zoals dikwijls beweerd wordt. De twee grote beginselen van zedeloosheid onder de mensen worden behandeld, nl. geweld en kwade begeerlijkheid, terwijl het vrijwillig zweren er nog aan wordt toegevoegd. In dit opzicht vormen de eis van de wet en de wil van Christus een tegenstelling.

Vader'. Hij openbaart hun de naam van de Vader, opdat ze met Hem in verbinding zouden zijn, en zouden handelen in overeenstemming met wat de Vader is.

De Bergrede toont ons de beginselen van het koninkrijk, maar veronderstelt tevens de verwerping van de koning, en toont daarom de positie waarin de Zijnen daardoor zouden worden gebracht. Als gevolg moesten ze een hemelse beloning verwachten. Waar God bekend was en handelde, moesten ze een goddelijke reuk zijn en ze zouden een schouwspel zijn voor de gehele wereld. En dat was de bedoeling van God met hen. Hun belijdenis moest zo duidelijk zijn, dat de wereld hun werken zou toeschrijven aan de Vader. Ze moesten enerzijds handelen overeenkomstig een oordeel over het kwaad dat doordrong tot het hart en de beweeggronden, maar anderzijds in genade, overeenkomstig het karakter van de Vader. Daardoor zouden ze de goedkeuring van de Vader verwerven, die in het verborgen ziet, waar het oog van de mens niet kon doordringen. Ze moesten een volkomen vertrouwen hebben in Hem voor alles wat ze nodig hadden. Zijn wil was de regel waarnaar er een ingaan in het koninkrijk was.

We kunnen hier zien, dat deze rede verband houdt met de aankondiging van het koninkrijk als nabij zijnde, en dat al deze beginselen voor het gedrag gegeven worden als kenmerken van het koninkrijk en als voorwaarden om er in te gaan. Het spreekt vanzelf, dat ze ook passend zijn voor hen die ingegaan zijn. Maar deze rede wordt uitgesproken in het midden van Israël,²⁷ vóór de oprichting van het koninkrijk, om de vereiste toestand aan te geven die noodzakelijk was om er in te gaan, en om de fundamentele beginselen van dit koninkrijk in verbinding met dit volk voor te stellen en in morele tegenstelling met de gedachten die zij zich ervan hadden gevormd.

Als we de zaligsprekingen bezien, vinden we daarin in het algemeen het karakter van Christus zelf afgeschilderd. Ze veronderstellen twee dingen: het toekomstige bezit van het land van Israël door de zachtmoedigen, en de vervolging van het getrouwe overblijfsel, dat in al hun wegen werkelijk rechtvaardig is en dat de

²⁷ We moeten er altijd aan denken, dat, hoewel Israël wat de bedelingen betreft een grote betekenis heeft als het middelpunt van de regering van God over de wereld, het in zedelijke zin juist de mens was waardoor alle wegen en handelingen van God waren uitgevoerd, om zo aan het licht te brengen wat de mens werkelijk was. De heiden was de mens, die aan zichzelf was overgelaten ten opzichte van de bijzondere wegen van God. Zij hadden geen openbaring. Christus was een licht tot openbaring voor de natiën (Luk. 2:32).

rechten handhaaft van de ware koning terwijl de hemel voor hun aandacht wordt gesteld als hoop voor de toekomst om hun harten te ondersteunen.²⁸

Dit zal de positie van het overblijfsel zijn in de laatste dagen vóór de invoering van het koninkrijk. En zedelijk gezien, was dit zo met de discipelen van de Heer in hun verhouding tot Israël, terwijl het aardse deel van het koninkrijk voorlopig nog niet werd gezien. Met het oog op de hemel, worden de discipelen hier gezien als getuigen in Israël. Maar terwijl ze het enige bederfwerende van de aarde waren, waren ze ook een getuigenis voor de wereld. De discipelen worden dus gezien in verbinding met Israël, maar tezelfdertijd als getuigen van Gods zijde in deze wereld, terwijl het koninkrijk voorgesteld wordt maar nog niet is opgericht. Het verband met de laatste dagen is zeer duidelijk, maar voor hun dagen had hun getuigenis toch, zedelijk hetzelfde karakter. Alleen, de vestiging van het koninkrijk op aarde is uitgesteld, en de Gemeente, die hemels is, ingevoerd. Hoofdstuk 5:25 zinspeelt duidelijk op de positie van Israël in de dagen van Christus. En in feite zal hij in de gevangenis blijven, totdat hij zijn volle straf heeft ontvangen. Dan zal hij eruit komen.

De Heer handelt en spreekt altijd als de gehoorzame mens, bewogen en geleid door de Heilige Geest. Maar we zien op de meest duidelijke wijze in dit evangelie Wie het is die zo handelt. En dat is het wat juist aan het koninkrijk der hemelen het ware zedelijke karakter geeft. Johannes de Doper kon het aankondigen als een verandering van bedeling, maar zijn dienst was een aardse. Christus kon ook diezelfde verandering aankondigen (en die verandering van bedeling was van het allergrootste belang), maar in Hem was meer dan dat aanwezig. Hij was van de

²⁸ We willen hier in het kort de karakters die zalig gesproken worden, bezien. Ze vooronderstellen dat er kwaad aanwezig is, zowel in de wereld als onder het volk van God. Het eerste is, dat ze geen grote dingen voor zichzelf zoeken, maar een plaats van smaad aanvaarden te midden van een toestand die tegen God is. Daarom is hun kenmerk, dat ze treuren en zachtmoedig zijn, en hun wil zich niet verheft tegen God, of hun rechten of plaats wil handhaven. Daarna vinden we het verlangen naar wat positief goed is, want het wordt nog niet gevonden. Dus een hongeren en dorsten ernaar, als gevolg van de innerlijke toestand en de werkzaamheid van de geest. Daarna zien we genade tegenover anderen. Vervolgens reinheid van het hart, d.w.z. de afwezigheid van datgene wat God zou buitensluiten. En daarmee is altijd verbonden het vrede hebben en het vrede maken. Ik geloof dat er in deze verzen een zedelijke opklimming te zien is, zodat het ene als een gevolg tot het andere leidt. In de laatste twee verzen zien we de gevolgen van het bewaren van een goed geweten en verbinding met Christus in een boze wereld. Zoals we in 1 Petrus lezen, zijn er twee beginselen van lijden, nl. om der gerechtigheid wil en om Christus wil.

hemel, de Heer die van de hemel gekomen was. Als Hij over het koninkrijk der hemelen sprak, deed Hij dat uit de diepe en goddelijke overvloed van Zijn hart. Niemand was in de hemel geweest, dan alleen Hij, die eruit was neergedaald, de Zoon des mensen die in de hemelen is (Joh. 3:13). Daarom, als Hij over de hemel sprak, sprak Hij over dingen die Hij wist, en getuigde Hij van wat Hij gezien had. Dit wordt in het evangelie van Mattheüs op tweeërlei wijze gezien. Het was niet langer een aardse regering naar de wet; Jahweh, de Verlosser, Immanuel was aanwezig. En kon Hij anders dan hemels zijn in Zijn karakter. Zijn geest, in de toon en het wezen van Zijn gehele leven?

En bovendien, toen Hij Zijn openlijke dienst begon en verzegeld was door de Heilige Geest, werd de hemel boven Hem geopend. Als een mens verzegelt met de Heilige Geest op aarde, werd Hij vereenzelvigd met de hemel. Hij was dus de voortdurende uitdrukking van de geest en de werkelijkheid van de hemel. De uitoefening van de rechterlijke macht, die dit karakter zou handhaven tegenover ieder die het zou weerstaan, was nog wel niet aanwezig. Nu was het zijn openbaring in verdraagzaamheid en geduld, ondanks de tegenstand van alles rondom Hem en de onbekwaamheid van Zijn discipelen om Hem te begrijpen. Dus vinden we in de Bergrede de omschrijving van datgene wat passend was voor het koninkrijk der hemelen, en zelfs de verzekering van beloning in de hemel voor hen die voor Hem zouden lijden op aarde. Deze beschrijving is, zoals we al gezien hebben, in wezen het karakter van Christus Zelf. Zo openbaart zich een hemelse geest op aarde. De Heer leerde deze beginselen, omdat Hij ze liefhad, Hijzelf daarin werd gezien, en Hij er Zijn vreugde in vond. Omdat Hij de God des hemels was, en als Mens zonder mate met de Heilige Geest was vervuld, was Zijn hart volkomen in overeenstemming met een hemel die Hij volmaakt kende. En daarom eindigt Hij de beschrijving van het karakter, dat Zijn discipelen moesten bezitten met de woorden: 'Weest gij dan volmaakt, gelijk uw hemelse Vader volmaakt is.' Hun gehele gedrag moest een heenwijzing zijn naar hun Vader in de hemel. Hoe meer we de goddelijke heerlijkheid van de Heer Jezus leren kennen, en hoe meer we zien hoe Hij als mens in verbinding met de hemel stond, des te beter kunnen we ook verstaan wat het koninkrijk der hemelen voor Hem was, ten opzichte van alles wat daarvoor passend was. Als dit koninkrijk in de toekomst in kracht zal worden opgericht, zal de wereld naar deze beginselen worden geregeerd, hoewel het in eigenlijke zin niet zijn beginselen zijn.

Zonder enige twijfel zal het overblijfsel in de laatste dagen (als het alles rondom zich in tegenspraak ziet met getrouwheid, en elke joodse verwachting ziet falen voor hun ogen) genoodzaakt worden om naar de hemel te zien en meer en meer

dit karakter aannemen, dat, zo niet hemels, dan toch zeer nabij dat van Christus komt.²⁹

Er zijn twee dingen die verbonden zijn met de aanwezigheid van de schare op de berg. Waar Hij reeds gevolgd werd door de schare, eiste het ogenblik, dat de Heer een ware voorstelling gaf van het karakter van Zijn koninkrijk. Waar Zijn macht zich deed gevoelen was het belangrijk dat Hij Zijn karakter bekend maakte. Ten tweede was de schare die Jezus volgde een strik voor de discipelen, en de Heer liet hen het algehele onderscheid zien tussen de uitwerking die de schare op hen zou kunnen hebben, en de ware geest die hen zou moeten leiden. Dus, waar Hij vervuld is met wat werkelijk goed is, laat Hij terstond zien wat Zijn eigen hart vervulde. En dat is het ware karakter van het overblijfsel, dat hierin op Christus lijkt. Zo zien we het dikwijls in de Psalmen.

Het zout der aarde is iets anders dan het licht der wereld. Het schijnt me toe, dat de aarde datgene voorstelt, wat belijdt reeds licht van God te hebben ontvangen krachtens dat licht in verbinding staat met God en een zekere vorm voor Hem aangenomen heeft. De discipelen van Christus waren het bewarende beginsel in de aarde. En tevens waren ze het licht van de wereld, die dat licht niet bezat. Dat was hun positie, of ze het wilden of niet. Het was de bedoeling van God dat ze het licht der wereld zouden zijn. Men ontsteekt geen kandelaar om hem te verbergen.

Dit alles gaat uit van de veronderstelling dat er een mogelijkheid is om het koninkrijk in deze wereld op te richten, maar dat het merendeel der mensen die vestiging tegenstaat. Het gaat hier niet om de verlossing van de zondaar, maar om de verwezenlijking van het karakter, dat behoort bij een plaats in het koninkrijk van God; dat wat de zondaar moet zoeken gedurende de tijd dat hij op de weg is

²⁹ Zij die gedood worden, zullen naar de hemel gaan, volgens het getuigenis van Matt. 5:12 en de Openbaring. De anderen, die zo gelijkvormig zullen zijn aan Christus als een lijdende Jood, zullen met Hem op de berg Sion staan. Ze zullen het lied leren, dat in de hemel wordt gezongen, en zullen het Lam volgen, waar het ook heengaat (op aarde). We kunnen hier ook nog opmerken, dat in de zaligsprekingen de aarde beloofd wordt aan de zachtmoedigen. Dat zal in de laatste dagen letterlijk worden vervuld. In vs. 12 wordt loon in de hemel beloofd aan hen die voor Christus lijden. Dat is nu reeds waar voor ons, en op een bepaalde wijze ook waar voor hen, die in de laatste dagen om Zijntentwil worden gedood. Ze zullen hun plaats in de hemel hebben, hoewel ze deel uit maken van het joodse overblijfsel en niet tot de Gemeente behoren. Hetzelfde vinden we in Daniël 7, maar we moeten goed opletten dat het daar de tijden en de wetten zijn die in de handen van het beest worden overgegeven en niet de heiligen.

met zijn wederpartijder, opdat deze hem niet aan de rechter overlevert. Dit laatste is de Joden inderdaad overkomen.

Tegelijkertijd worden de discipelen persoonlijk in verbinding gebracht met de Vader. Dit is het tweede grote beginsel van de Bergrede en het gevolg van de aanwezigheid van de Zoon. Hiermee verbonden stelt de Heer Jezus hun een nog betere zaak voor dan hun positie als getuige voor het koninkrijk. Ze moesten in genade handelen evenals hun Vader dat deed. En hun gebed moest gericht zijn op een orde van zaken waar alles zedelijk beantwoordde aan het wezen en de wil van hun Vader. 'Uw Naam worde geheiligd, Uw koninkrijk kome' (nl. het koninkrijk van de Vader. Vgl. Matt. 13:43). Alles zou moeten beantwoorden aan het wezen van de Vader en een uitwerking zijn van Zijn macht. 'Uw wil geschiede, gelijk in de hemel alzo ook op de aarde.' is volkomen gehoorzaamheid. Onderwerping van alle dingen in de hemel en op aarde aan God, zal, tot op zekere hoogte, het resultaat zijn van de tussenkomst van Christus in het duizendjarig vreedrijk, en het zal volkomen zijn als God zal zijn alles en in allen. Intussen drukt het gebed de dagelijkse afhankelijkheid uit, de behoefte aan vergeving, de behoefte om bewaard te worden tegen de macht van de vijand, het verlangen om niet door hem gezift te worden als een toelating van God, zoals Job en Petrus, en om bewaard te worden voor het boze. Dit gebed is ook aangepast aan de positie van het overblijfsel.

Het gaat voorbij aan de bedeling van de Geest en zelfs aan datgene wat eigen is aan het duizendjarig rijk als een aards koninkrijk opdat het volkomen de juiste verlangens zou uitdrukken van het overblijfsel en zou spreken van hun toestand en hun gevaren totdat het koninkrijk van de Vader zou gekomen zijn. Veel van deze beginselen zijn altijd waar, want wij zijn ook in het koninkrijk en behoren in de geest de kentekenen er van te openbaren. Maar de speciale en letterlijke toepassing is die welke ik heb gegeven. Ze zijn in gemeenschap met de Vader gebracht in de verwerkelijking van Zijn karakter, die door de kracht van deze verhouding in hen geopenbaard moet worden. Dit brengt hen tot het verlangen naar de vestiging van Zijn koninkrijk, de moeilijkheden van een vijandige wereld te overwinnen, bewaard te blijven voor de strikken van de vijand en de wil van de

Vader te doen. De Heer Jezus kon hen dit geven. En zo gaat Hij over van de wet,³⁰ die erkend wordt als van God gekomen, naar haar vervulling, als ze, als het ware, opgegaan zal zijn in de wil van Hem, die ze gaf, of vervuld zou zijn in haar bedoelingen door Hem, die dit alleen kon doen, in welke zin ook.

Hoofdstuk 8

Hier begint de Heer, in het midden van Israël, Zijn geduldig leven van getuigenis, dat eindigen zou met Zijn verwerping door het volk dat God zolang voor Hem had bewaard, en voor hun eigen zegen.

Hij heeft het koninkrijk aangekondigd en in het gehele land Zijn macht getoond. Hij heeft Zijn karakter getoond, en de geest geopenbaard van hen die het koninkrijk zouden binnengaan.

Maar tot op Zijn verwerping, dragen zijn wonderen,³¹ evenals het gehele evangelie, het karakter van Zijn positie in het midden van de joden en van de handelingen van God met dit volk. Hij is Jahweh, maar ook de mens gehoorzaam aan de wet. De intrede van de volken in het koninkrijk laat Hij reeds doorschemeren, als Hij spreekt over de oprichting van het koninkrijk in verborgenheid in deze wereld (Matt. 13:11). Hij voorzegt dat de Gemeente zal worden gebouwd op de erkenning dat Hij de Zoon van de levende God is (Matt. 16:18), en spreekt tevens over de oprichting van het koninkrijk in heerlijkheid. En terwijl door Zijn aanwezigheid de verdorvenheid van Israël eerst recht wordt

³⁰ De wet is de volkomen leefregel voor een kind van Adam, de regel of maatstaf van wat hij behoort te zijn. Maar het is niet de openbaring van God in genade zoals Christus was, die hierin ons voorbeeld is. De wet is een rechtvaardige eis voor de mens om God lief te hebben en te wandelen in de vervulling van zijn plichten en betrekkingen met Hem. Maar ze spreekt niet van een navolgen van God en een wandelen in de liefde, zoals Christus ons heeft liefgehad en Zichzelf voor ons heeft overgegeven.

³¹ De wonderen van de Heer hebben een geheel eigen karakter. Het zijn niet slechts handelingen van macht maar in het bijzonder handelingen van de macht van God, die de wereld in goedheid bezocht. Deze macht van God was, speciaal vanaf de tijd van Mozes, al dikwijls openbaar geworden, maar dikwijls in oordeel. De wonderen van de Heer evenwel bevrijdde de mens van de funeste gevolgen die de zonde met zich had meegebracht. Er was één uitzondering, nl. de vervloeking van de vijgenboom. Maar dit was een rechterlijke uitspraak ten opzichte van Israël. Dat wil zeggen, tegen de mens onder het Oude Verbond toen er een mooi uiterlijk was maar geen vrucht.

gezien, draagt Hij toch, met een volkomen geduld, de last van Israël op Zijn hart.

32

Het is Jahweh in goedheid aanwezig, uiterlijk een van hen! Wonderbare waarheid!

Allereerst zien we de genezing van de melaatse. Jahweh alleen kon in Zijn vrijmachtige goedheid de melaatse genezen (zie Lev. 14). Hier doet Jezus het. 'Indien Gij wilt', zegt de melaatse, 'Gij kunt'. 'Ik wil', antwoordt de Heer. Maar

³² Ik geef hier nog enkele aantekeningen, gemaakt nadat dit boek reeds was geschreven. Ze zullen, geloof ik, licht werpen op de samenstelling van dit Evangelie. Hoofdstuk 5-7 beschrijven, welke kenmerken vereist worden om het koninkrijk binnen te gaan. Het zijn karaktertrekken, die het aangenomen overblijfsel zullen kenmerken, terwijl Jahweh nu met het gehele volk op weg is naar het gericht (5:25-26). Hoofdstuk 8-9 laten de andere kant zien, nl. dat genade en goedheid worden ingevoerd, God geopenbaard, Zijn wezen en Zijn handelingen. Het is een nieuwe zaak, die niet in oude zakken kon worden gedaan. Het blijft nog steeds goedheid die geopenbaard wordt in macht, maar als deze wordt verworpen, heeft de Zoon des mensen (niet de Messias) niets waar Hij het hoofd op kan neerleggen. Hoofdstuk 8 laat deze toenmalige tussenkomst van God Zien in de openbaring van tijdelijke goedheid verbonden met macht. Waar het goedheid is gaat het ver buiten de grenzen van Israël, als er in genade gehandeld wordt met datgene wat buiten Gods legerplaats in Israël was gesloten. Het houdt in, dat deze macht van God ver uitgaat boven alle macht van satan, de ziekten en de natuurkrachten. Christus neemt daar, maar in het bewustzijn van Zijn verwerping, de gehele last op Zich. Hoofdstuk 8:17-20 brengt ons bij Jes. 53:3-4, en bij de toestand van zaken, die eist dat men alles op moet geven als men Hem wil volgen. Dit leidt dan tot het droevige getuigenis, dat, als de goddelijke macht satans macht uitdrijft, de goddelijke tegenwoordigheid daarin geopenbaard onverdraagzaam is voor de wereld. Dan zijn de zwijnen een beeld van Israël. Hoofdstuk 9 laat de geestelijke gevolgen zien van Zijn tegenwoordigheid in genade, nl. vergeving en het getuigenis dat Jahweh aanwezig was in overeenstemming met Ps. 103. Maar aanwezig om zondaars te roepen en niet rechtvaardigen. En dit nieuwe vooral kan niet worden verdragen door de oude lederzakken. Behalve wat het geduld en de goedheid betreffen die voortduren, eindigt met dit hoofdstuk praktisch de geschiedenis van Israël. Hij kwam om het leven van Israël te redden. Het was werkelijk dood bij Zijn komst. Maar nochtans, waar geloof werd gevonden te midden van de Hem omringende schare, volgde ook genezing. In de farizeeërs wordt de lastering van de leidslieden openbaar. Maar het geduld van de genade duurt voort, en wordt jegens Israël geopenbaard in hoofdstuk 10, terwijl in hoofdstuk 11 gezien wordt dat alles tevergeefs is. De Zoon openbaart de Vader, en dat blijft en geeft rust. Hoofdstuk 12 laat ten volle het oordeel en de verwerping van Israël zien. Hoofdstuk 13 toont Christus als een zaaier, en niet als iemand die vrucht zoekt in Zijn wijngaard. We zien er ook de tegenwoordige vorm van het koninkrijk der hemelen aangegeven.

tezelfdertijd dat de Heer Jezus laat zien, dat Zijn Persoon elke mogelijkheid van verontreiniging uitsluit, omdat Hij boven de zonde verheven is, openbaart Hij de Volmaaktste neerbuigende liefde jegens de verontreinigde. Hij raakt de melaatse aan en zegt: 'Ik wil, word gereinigd'. We zien hier de genade, de macht, en de onaantastbare heiligheid van Jahweh neerdalen, in de Persoon van Jezus, en wel zo dicht bij de zondaar dat deze, om zo te zeggen, door Hem aangeraakt wordt. Hier is het inderdaad: 'De Here, uw Heelmeester'.³³ Tezelfdertijd verbergt Jezus Zich, en beveelt de man die genezen was, overeenkomstig de verordening van de wet, naar de priester te gaan om zijn gave te offeren. Hij verlaat Zijn plaats als Jood niet, onderworpen aan de wet; maar Jahweh was in goedheid aanwezig.

In het nu volgend tafereel, zien we een niet-jood, die door het geloof de volle uitwerking geniet van de macht die zijn geloof Jezus toekende. Dit geeft de Heer de gelegenheid om de ernstige waarheid uit te spreken, dat velen van deze armen zouden komen om in het koninkrijk der hemelen aan te zitten met de vaders die door het joodse volk werden vereerd als de eerste vaders van de erfgenamen der belofte, terwijl de kinderen van het koninkrijk in de buitenste duisternis zouden zijn. Het geloof van deze hoofdmans erkende een goddelijke macht in Jezus. Een macht die (zonder Israël te verloochenen) door de heerlijkheid van Hem die ze bezat, de deur voor de heidenen zou openen, om zo in de olijfbos van de beloften de takken van de wilde olijfbos te enten, op de plaats waar de natuurlijke takken zouden worden afgehouden.

De manier waarop deze dingen zouden worden vervuld in de gemeente, kwam hier niet ter sprake.

De Heer laat Israël nog niet los. Hij gaat in het huis van Petrus en geneest zijn schoonmoeder. Hij doet hetzelfde met alle zieken die zich tegen de avond, toen de sabbat voorbij was, bij het huis verzamelen. Ze zijn genezen en de duivelen zijn uitgeworpen, zodat de profetie van Jesaja was vervuld: 'Hij heeft onze krankheden op Zich genomen en onze smarten die heeft Hij gedragen'. Jezus plaatste Zich met Zijn gehele hart onder het gewicht van al de smarten die Israël drukten, teneinde hen op te heffen en te genezen. Het is steeds Immanuel, die medegevoel heeft voor hun ellende en benauwd is in al hun benauwdheden.

³³ Iemand die een melaatse aanraakte werd zelf onrein. Maar de gezegende Verlosser kwam zo dicht bij de mens, dat Hij de verontreiniging kon wegnemen zonder evenwel Zelf verontreinigd te worden. De melaatse kende Zijn macht, maar was niet zeker van Zijn goedheid. Het 'Ik wil' openbaarde de goedheid. Maar alleen God heeft het recht dit te zeggen.

Maar Hij was gekomen met een macht die toonde dat Hij bekwaam was om hen te verlossen.

Deze drie gevallen van genezing laten ons het karakter van Zijn dienst op een duidelijke en treffende wijze zien. Dan verbergt Hij Zich, want tot op het ogenblik dat Hij het oordeel zou tonen aan de heidenen, zou Hij Zijn stem niet verheffen op de straten. Het is de duif, die op Hem rust. Door de openbaringen van Zijn macht, worden de mensen tot Hem getrokken, maar dat misleidt Hem niet. In Zijn geest verlaat Hij nooit, de plaats die Hij heeft ingenomen. Hij is de door de mensen verachte en verworpene, en heeft niets waarop Hij Zijn hoofd kan neerleggen. De aarde had meer plaats voor de vossen en de vogels dan voor Hem, die we een ogenblik tevoren hebben geopenbaard gezien als de Heer en als zodanig werd erkend door de ellendigen. En nooit is Hij in gebreke gebleven, hun noden te vervullen. Wie Hem daarom wil volgen moet van alles afstand doen, om een metgezel van Hem te worden, die niet op aarde was gekomen als niet alles op het spel stond, en Hij geen absolute rechten had bezeten, hoewel Hij tezelfdertijd een liefde openbaarde die zich slechts kon bezighouden met Zijn zending en met de noodzaak die Hem daar had gebracht.

De Heer op aarde was alles of niets. Dit moest weliswaar zedelijk ervaren worden in de gevolgen, door de genade die, handelende door het geloof, de gelovigen met een onverbreekbare band aan Hem verbond. Als het anders was geweest, zou het hart zedelijk niet op de proef gesteld zijn. Maar dit maakte het niet minder waar. Welnu, de bewijzen werden gezien. De wind en de golven waaraan Hij naar menselijke gedachten scheen overgegeven, gehoorzaamden onmiddellijk aan Zijn stem: een treffende terechtwijzing voor het ongeloof dat Hem uit Zijn slaap had gewekt en het mogelijk achtte dat de golven Hem zouden verzwelgen, en met Hem tevens de raadsbesluiten en de macht van Hem die winden en golven geschapen had. Het is zeer duidelijk, dat deze storm werd toegelaten om het geloof van de discipelen te beproeven en de goddelijkheid van Zijn Persoon te doen uitkomen. Als de vijand het middel was om de storm te veroorzaken, was de uitwerking alleen maar dat de Heer Zijn heerlijkheid tentoonspreidde. Dat is, wat Christus betreft, altijd het gevolg, en voor ons als er geloof is.

De werkelijkheid van deze macht en de wijze waarop ze werkzaam was, worden zeer sterk gezien in wat nu volgt. De Heer ontscheept Zich in het land van de Gergesénen. De macht van de vijand vertoont zich daar in al zijn verschrikkelijkheid. Al kende de mens, tot wie de Heer in genade gekomen is Hem niet: de duivelen (demonen) kennen hun Rechter in de Persoon van dé Zoon van God. De vrees die ze hebben voor de pijn op de jongste dag, verbindt zich hier, in de tegenwoordigheid van de Heer, met de geest van de mens die door hen

bezeten was en wordt uitgedrukt in de woorden: 'Zijt Gij gekomen om ons te pijnigen vóór de tijd?' De boze geesten werken op de mens door hen vrees aan te jagen voor hun macht, maar ze kunnen niets beginnen als er geen vrees voor hen bestaat. Maar alleen geloof kan deze vrees bij de mens wegnemen. Ik spreek nu niet van de begeerten waarop ze werken, noch over de strikken van de vijand, maar alleen over zijn macht. 'Weersta de satan en hij zal van u vlieden'. Hier willen de demonen de werkelijkheid van hun macht tonen, en de Heer staat het hen toe, opdat het duidelijk zou zijn dat het in de wereld niet slechts gaat om de mens, hetzij goed of slecht, maar ook om datgene wat sterker is dan de mens. De demonen varen in de zwijnen en deze komen om in het water. Een droevig beeld, dat duidelijk bewees dat het niet alleen ging om ziekte of zinnelijke begeerten, maar om boze geesten! Maar dank zij God, het gaat hier tevens over iemand die, hoewel mens op aarde, machtiger was dan deze demonen. Deze worden gedwongen deze macht te erkennen en ze doen er een beroep op zonder enige gedachte aan tegenstand. Bij de verzoeking in de woestijn was satan overwonnen. De Heer bevrijdt volkomen deze man, die He demonen met hun boze macht hadden overweldigd. De macht van deze demonen was voor Hem als niets. Als dat het enige zou zijn geweest, zou Jezus de wereld hebben kunnen bevrijden van al de macht van de vijand en van al de kwalen der mensheid. De sterke man was gebonden, en de Heer ontroofde hem zijn goederen. Maar de aanwezigheid van God, van Jahweh, hindert de wereld zelfs meer dan de macht van de vijand die geest en lichaam beheerst en vernedert. De heerschappij van de vijand over het hart (al te vredig en helaas veel te weinig opgemerkt) is machtiger dan zijn kracht. Zijn kracht moet bezwijken voor het woord van Jezus. Maar de wil van de mens aanvaardt de wereld zoals ze is; geregeerd door de invloed van satan. De gehele stad, die getuige was geweest van de bevrijding van de bezetene en de macht van Jezus die Zich in hun midden bevindt, verzoekt de Heer weg te gaan. Droevige geschiedenis van de wereld! De Heer kwam op aarde met macht, om de wereld, de mens te bevrijden van alle macht van de vijand, maar zij wilden het niet. Hun verwijdering van God was moreel en niet alleen slavernij onder de macht van de vijand. Zij onderwierpen zich aan dit juk, waren eraan gewend en wilden de aanwezigheid van God niet.

Ik twijfel er niet aan, dat, wat de zwijnen overkomen is, een beeld is van wat met de goddeloze en onheilige joden is gebeurd, die de Heer Jezus verwierpen. Niets kan treffender zijn dan de wijze waarop een goddelijk Persoon, Immanuel, hoewel in genade mens op aarde, in dit hoofdstuk is geopenbaard.

Hoofdstuk 9

Hier zien we de Heer handelen in het karakter en naar de macht van Jahweh, zoals we in Ps. 103 lezen: 'Die al uw ongerechtigheden vergeeft, die al uw krankheden geneest'. Het is de genade in zichzelf, waarin Hij kwam ten behoeve van Israël. We zien het karakter van Zijn dienst, zoals het vorige hoofdstuk de waardigheid van Zijn Persoon voorstelde en het getuigenis van wat Hij was. De Heer biedt Zichzelf aan Israël aan als hun ware Verlosser en Bevrijder. Om Zijn rechten (waartegen het ongeloof zich al verzet had) deze zegen voor Israël te zijn, en hun ongerechtigheden te vergeven die een slagboom tussen hen en God plaatste te bewijzen, vervult Hij het tweede gedeelte van dit vers, en heelt hun zieken. Treffend en kostelijk getuigenis van goedheid tegenover Israël, en tevens de openbaring van de heerlijkheid van Hem die in het midden van Zijn volk was. In dezelfde geest waarin Hij vergeven en genezen had, roept Hij de tollenaar en gaat zijn huis binnen. Hij was niet gekomen om de rechtvaardigen te roepen, maar zondaars.

Maar nu komen we tot een ander gedeelte van het onderwijs dat dit evangelie ons geeft, nl. de ontwikkeling van de tegenstand van de ongelovigen, en vooral van de geleerde en godsdienstige mensen, en van de verwerping van de Persoon en het werk van de Heer.

In het geval van de bezetene zagen we al wat er gaande was, nl. de macht van God die aanwezig was, om, als ze de Heer aannamen, Zijn volk en de wereld geheel te bevrijden. Deze macht werd door de duivelen erkend als datgene, waardoor ze later zouden worden geoordeeld en uitgeworpen. Maar hoewel ze zich hier openbaarde in zegening voor al de mensen van de plaats, werd ze verworpen, omdat ze zo'n macht niet in hun midden wensten. Ze wilden de tegenwoordigheid van God niet.

Nu begint de geschiedenis van de bijzonderheden van deze verwerping. Hoofdstuk 8:1-27, geeft de openbaring van de macht van de Heer een macht die werkelijk die van Jahweh op aarde is. Vanaf vers 28 zien we hoe deze macht in de wereld ontvangen wordt en de invloeden die de wereld regeren, hetzij als macht, hetzij moreel in het hart van de mens. En hiermee zijn we tevens gekomen bij de historische ontwikkeling van de verwerping van deze tussenkomst van God op aarde.

De schare verheerlijkt God, die zulk een macht aan een mens had gegeven. Jezus aanvaardt deze plaats. Hij was mens: de schare zag dat Hij mens was en erkende

tevens de macht van God, zonder te weten hoe ze deze twee gedachten moest verenigen in Zijn Persoon.

De genade, die de aanspraken van de mens op de gerechtigheid niet acht, wordt nu op de voorgrond geplaatst. Mattheüs de tollenaar wordt geroepen, want God ziet het hart aan en genade roept de uitverkoren vaten. De Heer maakt de gedachten van God over dit onderwerp bekend en tevens Zijn eigen zending. Hij is gekomen om zondaars te roepen; Hij wil barmhartigheid. Het is God in genade en niet de mens met zijn aangematigde gerechtigheid op grond van zijn vermeende verdiensten.

De Heer geeft twee redenen op die het onmogelijk maken om Zijn handelwijze te verzoenen met de eisen van de farizeeën. Hoe zouden de discipelen kunnen vasten nu de Bruidegom bij hen is? Als de Messias zal zijn weggegaan, dan zullen ze het doen. Bovendien is het onmogelijk de nieuwe beginselen en de nieuwe macht van Zijn zending, in te voegen in de oude vormen van de farizeeën.

We zien hier dus genade voor zondaars, maar omdat de genade verworpen wordt zien we terstond een nog sterker bewijs dat de Messias Jahweh, aanwezig is en wel in genade. Als Hem wordt gevraagd om een jong meisje van haar doodsbed op te wekken, geeft Hij daaraan gehoor. Op Zijn weg erheen, wordt een arme vrouw, die alle geneesmiddelen had aangewend zonder baat te vinden, terstond genezen als ze de zoom van Zijn kleed aanraakt. Deze gebeurtenis laat ons de twee hoofdpunten zien van de genade die in Jezus werd geopenbaard. Christus kwam om het dode Israël op te wekken; in de volle zin van het woord, zal Hij dit later doen. Wie Hem in die tussentijd door het geloof aanneemt, te midden van de schare die Christus vergezelt, wordt genezen, hoe hopeloos zijn toestand ook moge zijn. Wat in Israël gebeurde toen Jezus er was, is in beginsel ook waar voor ons. De genade in Jezus is een macht die opwekt uit de dood en die geneest. Zo opende Hij de ogen van hen in Israël die Hem erkenden als de Zoon van David, en geloofden in Zijn macht om in hun behoeften te voorzien. Hij wierp ook de duivelen uit en deed de stomme spreken.

Maar als Hij deze machtige handelingen in Israël heeft verricht, zodat het volk Hem, wat de feiten betreft, met bewondering erkent, schrijven de farizeeën, het meest godsdienstige deel van het volk, deze macht toe aan de overste der duivelen. Dat was het resultaat van de aanwezigheid van de Heer op de oversten van het volk. Ze waren jaloers op Zijn heerlijkheid die zo werd geopenbaard in het midden van hen over wie zij hun invloed uitoefenden. Maar dit onderbreekt in het geheel niet de zegenrijke loopbaan van de Heer. Hij kan nog steeds getuigen in het midden van het volk. Ondanks de farizeeën, kan Zijn goedheid nog werken. Hij

gaat voort met prediken en genezen. Hij heeft medelijden met het volk, dat als een kudde zonder herder was en zedelijk aan zichzelf overgelaten. Hij ziet dat de oogst nog steeds groot is en de arbeiders weinig. Dat wil zeggen, dat Hij nog alle deuren geopend ziet om tot het volk te spreken. Hij gaat voorbij aan de boosheid van de farizeeën.

Laten we nu samenvatten wat we in dit hoofdstuk vinden, nl. de geopenbaarde genade in Israël. Ten eerste genade, genezende en vergevende, zoals in Ps. 103. Vervolgens genade gekomen om zondaars te roepen, en niet rechtvaardigen; de bruidegom was er en nu kon genade in macht niet worden opgesloten in joodse en farizeïsche vaten. Het was iets nieuws, zelfs ten opzichte van Johannes de Doper. Christus komt in werkelijkheid om leven aan de doden te geven, niet om te genezen. Maar toch, wie Hem ook door het geloof aanraakte (want er waren zulke) werden op de weg genezen. Als Zoon van David opent Hij de ogen opdat ze zien en de stomme mond van hem die door de duivel was bezeten. Dit alles wordt met laster verworpen door de eigengerechtigte farizeeën. Maar de genade ziet de schare als geen herder hebbende, en zolang de deurwachter de deur opent, houdt Hij niet op de schapen op te zoeken en te dienen. Zolang God Hem toegang geeft tot het volk, zet Hij Zijn arbeid der liefde voort. Toch ziet Hij de ongerechtigheid niet voorbij waardoor het volk werd bestuurd, hoewel Hij Zijn eigen heerlijkheid niet zocht.

Hoofdstuk 10

Nadat de Heer Zijn discipelen heeft opgewekt om te bidden om arbeiders in Zijn oogst, begint Hij Zelf naar dit verlangen te handelen. Hij roept Zijn twaalf discipelen, geeft hen macht om demonen uit te werpen en zieken te genezen en zendt hen tot de verloren schapen van het huis van Israël. We zien in de zending van de twaalf, hoezeer de wegen van God met Israël het onderwerp van dit evangelie zijn. De discipelen moesten, uitsluitend aan dat volk, de nabijheid van het koninkrijk aankondigen, terwijl ze ter zei tezelfdertijd de krachten konden uitoefenen die ze hadden ontvangen. Zo zouden ze een treffend getuigenis geven van Hem die gekomen was, en die niet alleen Zelf wonderen verrichtte maar ook aan anderen de macht kon geven dit te doen. Hij gaf hun voor dit doel macht over de boze geesten. Dit is het, waardoor op bijzondere wijze het koninkrijk wordt gekenmerkt. De mens wordt van alle ziekten genezen en de duivelen worden

uitgeworpen. Daarom worden wonderen in Hebrreeën 6 de krachten van de toekomstige eeuw genoemd.³⁴

De discipelen moesten ook, wat hun behoeften betreft, geheel afhankelijk zijn van Hem die hen had gezonden. Immanuel was aanwezig. De wonderen waren voor de wereld een bewijs van de macht van hun Meester; en het feit dat het henzelf aan niets ontbrak zou het bewijs voor hun eigen hart zijn. Het voorschrift werd ingetrokken voor de tijd van hun dienst die volgde op het heengaan van Jezus uit deze wereld (Luk. 22:35-37). Het hier in Matt. 10 gegeven gebod staat in verbinding met Zijn aanwezigheid als Messias, als Jahweh Zelf, op aarde. Daarom besliste de ontvangst of de verwerping van Zijn gezanten over het lot van hen tot wie ze waren gezonden. Die hen verwierp, verwierp de Heer, Immanuel, God met Zijn volk.³⁵

Maar in feite zond Hij Zijn discipelen als schapen te midden van wolven. Ze zouden de wijsheid van de slangen nodig hebben en de oprechtheid van duiven moeten openbaren. Een zeldzame vereniging van deugden, alleen te vinden bij hen die door de Geest des Heren wijs waren in het goede en onwetend ten opzichte van 't kwaad (Rom. 16:19). Als ze niet op hun hoede waren voor de mensen (droevig getuigenis van deze), zouden ze slechts van hen te lijden hebben. Maar als ze gegeteld zouden worden, of voor raadsvergaderingen, stadhouders of koningen geleid, zou dat tot een getuigenis voor deze zijn. Het zou een goddelijk middel zijn om het evangelie van het koninkrijk voor te stellen aan koningen en prinses, zonder het karakter van dit evangelie te veranderen of het aan te passen aan de wereld, of het volk des Heren te vermengen met de

³⁴ Want dan zal satan gebonden zijn en de mens bevrijd door de macht van Christus. Nu waren er gedeeltelijke bevrijdingen van hetzelfde karakter.

³⁵ Tot vs. 15 gaat het over de toenmalige zending. Vanaf vs. 16 hebben we meer algemene beschouwingen over hun zending in het midden van Israël als één geheel genomen, vanaf het begin tot het einde. En dat gaat blijkbaar verder dan hun toenmalige zending en veronderstelt het komen van de Heilige Geest. De zending door welke de Gemeente wordt geroepen is iets geheel anders. Wat hier staat slaat uitsluitend op Israël. Het werd hen verboden, tot de volken te gaan. Dit eindigde noodzakelijkerwijs met de verwoesting van Jeruzalem en de verstrooiing van het joodse volk. Maar het zal weer vernieuwd worden aan het einde tot de Zoon des mensen zal komen. Er was alleen een getuigenis aan de heidenen, als de discipelen voor hen als voor hun rechters zouden worden geleid, zoals het met Paulus is gebeurd. Dat deel van zijn geschiedenis, zelfs tot aan Rome, was te midden van de joden (zie de Handelingen). Het laatste gedeelte vanaf vs. 16 heeft minder te doen met het evangelie van het koninkrijk.

gewoonten en de valse grootheid van de wereld. Bovendien zouden zulke omstandigheden hun getuigenis meer opzienbarend maken, dan wanneer ze zich één gemaakt hadden met de groten van deze aarde. En om dit te kunnen doen, zouden ze zulk een kracht en leiding van de Geest van hun Vader ontvangen, dat de woorden die ze zouden spreken niet de hunne zouden zijn, maar van Hem die ze hun ingaf.

Hier wordt opnieuw, zoals zo kenmerkend is voor de Bergrede, de verbinding met hun Vader de basis gemaakt van hun bekwaamheid voor de dienst die ze moesten volbrengen. We moeten steeds in gedachten houden, dat dit getuigenis tot Israël alleen gericht is. Maar omdat Israël sedert de tijd van Nebukadnezar onder het juk van de heidenen was, zou het getuigenis komen tot hun regeerders.

Maar dit getuigenis zou een tegenstand opwekken die elke familieverbinding zou verbreken. Het zou een haat opwekken die het leven van de meest geliefden niet zou ontzien. Maar wie, ondanks dit alles, volharden zou tot het einde, zou behouden worden. Toch was het een zaak van het grootste belang. Ze moesten geen tegenstand bieden, maar als de tegenstand het karakter aannam van een vervolging moesten ze vluchten en het evangelie op een andere plaats gaan

prediken. Want vóór ze met de steden van Israël klaar zouden zijn, zou de Zoon des mensen komen.³⁶

Ze moesten het koninkrijk aankondigen. Jahweh, Immanuel, was daar te midden van Zijn volk, en de oversten van het volk hadden de Meester van het huis Beëlzebul genoemd. Dit had het getuigenis van Jezus niet doen ophouden, maar het kenmerkt zeer sterk de omstandigheden waarin het moest worden afgelegd. Hij zendt Zijn discipelen uit, en waarschuwt hen voor deze stand van zaken opdat ze zolang mogelijk hun getuigenis te midden van Zijn geliefd volk handhaven. Dat getuigenis werd toenmaals gegeven, en als de omstandigheden het toelaten kan het gegeven worden totdat de Zoon des mensen zal komen om het oordeel uit te voeren. Dan zal de Heer des huizes zijn opgestaan om de deur te sluiten. Dan zal het 'heden' van Ps. 95 voorbij zijn. Het voorwerp van het getuigenis is: Israël in het bezit van zijn steden. Als ze niet meer in het land zijn, wordt het getuigenis dus noodzakelijkerwijs opgeschort. Het getuigenis aangaande het toekomstige koninkrijk, zoals dat door de apostelen te midden van Israël werd gegeven na de dood van de Heer, is een aanvulling van deze zending, voor zover dit getuigenis

³⁶ Let hier op de uitdrukking: 'Zoon des mensen'. In dit karakter zal (volgens Daniël 7) de Heer komen met een macht en heerlijkheid die veel groter zal zijn dan die van Zijn openbaring als Messias, de Zoon van David, en ook in veel grotere omvang zal worden ontvouwd. Als Zoon des mensen is Hij erfgenaam van alles wat God voor de mens had bestemd (zie Hb. 2:6-8, en 1Ko. 15:27). Als gevolg moest Hij, gezien de toestand van de mens, lijden om deze erfenis te bezitten. Hij was daar aanwezig als de Messias, maar Hij moest worden ontvangen in Zijn waar karakter, als de Emmanuël, zodat de joden daardoor zedelijk op de proef werden gesteld. Hij wil het koninkrijk niet bezitten op grond van vleselijke beginselen. En nu Hij als de Messias, de Emmanuël, verworpen wordt, stelt Hij dat gedeelte van de gebeurtenissen die een slot zullen vormen van het dienstwerk van Zijn discipelen voor Israël uit, tot op Zijn komst als Zoon des mensen. Intussen heeft God andere dingen geopenbaard, die verborgen waren van de grondlegging der wereld af: De ware heerlijkheid van Jezus, de Zoon van God, Zijn hemelse heerlijkheid als mens, en de vereniging van de Gemeente met Hem in de hemel. Het oordeel over Jeruzalem en de verstrooiing van het volk hebben de dienst onderbroken, die begonnen was op het ogenblik waarvan de evangelist spreekt. En wat in die tussentijd gebeurd is, is niet het onderwerp van de rede van de Heer. Hier gaat het alleen over de dienst ten behoeve van de joden. De raadsbesluiten van God wat de Gemeente betreft, in verbinding met de heerlijkheid van Jezus aan de rechterhand van God, zullen we op een andere plaats besproken vinden.

Lukas zal ons meer bijzonderheden geven betreffende de Zoon des mensen. In Mattheüs houdt de Heilige Geest ons bezig met de verwerping van Emmanuël.

werd gegeven in het land van Israël zelf. Het koninkrijk kon worden aangekondigd als nabij gekomen, omdat Immanuel op aarde was; of, zoals Petrus het aankondigt in Handelingen 3, als Christus uit de hemel terugkeert. En dat zou kunnen plaats hebben, als Israël in het land was, zelfs totdat Christus terug zou komen. Dus kan het later worden voortgezet, zodra Israël zich weer in het land bevindt en als God de geestelijke kracht geeft die nodig is om zulk een getuigenis te kunnen geven.

Intussen moeten de discipelen delen in de positie van Christus zelf. Als ze de Heer des huizes Beëlzebul hebben genoemd, hoeveel te meer Zijn huisgenoten. Maar ze behoeften niet te vrezen. Het was het noodzakelijk deel van hen, die te midden van het volk de zijde van God kozen. Maar er was niets verborgen, dat niet zou worden geopenbaard. En zijzelf moesten ook niets terughouden, maar vanaf de daken prediken alles wat hen was geleerd. Want alles zou in het licht gesteld worden; zowel hun trouw aan God in dit opzicht als andere dingen. Terwijl dit alles de geheime plannen van hun vijanden zou doorkruisen, zou het juist de weg van de discipelen kenmerken. God, die licht is, en in de duisternis ziet als in het licht, zou eenmaal alles in het licht stellen. Maar zedelijk moesten zij dit nu reeds doen. Ze moesten daarom niets en niemand vrezen in het volbrengen van dat werk, dan God alleen, de rechtvaardige Rechter op de laatste dag. Bovendien waren zelfs de haren van hun hoofd alle geteld. Ze waren kostbaar in de ogen van hun Vader, Die zelfs acht sloeg op de dood van een enkele mus. Zelfs dat kon niet gebeuren buiten Hem om, die hun Vader was. Tenslotte moesten de discipelen er goed van doordrongen zijn, dat de Heer niet gekomen was om vrede te brengen op aarde. Het tegendeel zou waar zijn. Zelfs in de schoot van de familie zou er verdeeldheid zijn. Maar Christus moest voor de Zijnen kostbaarder zijn dan vader of moeder, ja, zelfs meer dan hun eigen leven. Hij die ten koste van zijn getuigenis voor Christus zijn leven zou willen behouden, zou het verliezen. Terwijl hij, die het om Christus wil verliezen zou, het zou behouden. Degene die dit getuigenis zou ontvangen in de persoon van de discipel, zou Christus Zelf ontvangen, en in Christus Hem die Hem had gezonden. En terwijl God zo zou worden erkend in de persoon van Zijn getuigen hier op aarde, zou Hij aan allen die deze getuigen ontvingen, een loon geven overeenkomstig het getuigenis dat ze daardoor hadden afgelegd. Hij, die de getuige van de verworpen Christus erkende door hem slechts een beker koud water te geven, zou zijn loon niet verliezen. Hij, die in een vijandige wereld het getuigenis van God gelooft, en (ondanks die wereld) de drager van dat getuigenis ontvangt, belijdt werkelijk God evenals Zijn dienstknecht. Dat is alles wat we kunnen doen. Door Zijn verwerping is Christus de toetssteen geworden voor iedereen.

Vanaf dat ogenblik zien we het definitieve oordeel over het volk. Nog wel niet openlijk uitgesproken zoals in hoofdstuk 12, en ook nog niet door het eindigen van de dienst van Christus, want Hij ging voort, ondanks de tegenstand van het volk, met het vergaderen van het overblijfsel, en wat nog belangrijker is, in de openbaring van Zichzelf als Immanuel.

Maar dat het oordeel onafwendbaar is, wordt duidelijk gezien in het karakter van Zijn gesprekken en in de positieve verklaringen van de Heer over de toestand van het volk, terwijl het ook wordt gezien aan het gedrag van de Heer te midden van de omstandigheden die voor Hem de aanleiding waren om uit te drukken hoe Hij tegenover hen stond.

Hoofdstuk 11

Nadat de Heer Zijn discipelen had uitgezonden om te prediken, zet Hij Zelf Zijn werk voort. Het gerucht van Zijn werken drong door tot Johannes in de gevangenis. Ondanks zijn profetische gave, waren er in zijn hart toch nog joodse voorstellingen en verwachtingen gebleven. Daarom zendt hij zijn discipelen tot Jezus met de vraag of Hij Degene was die komen zou, of dat ze nog een ander moeten verwachten.³⁷ God heeft deze vraag toegelaten om alles zijn juiste plaats te geven. Christus moet Zijn eigen getuige zijn, omdat Hij het Woord van God is. Hij moet getuigen zowel van Zichzelf als van Johannes, en geen getuigenis ontvangen van Johannes. En dat getuigenis gaf Hij, in de tegenwoordigheid van de discipelen van Johannes. Hij genas alle ziekten van de mensen en predikte het evangelie aan de armen. De boden van Johannes moesten dit ware getuigenis van wat Jezus was aan hun meester brengen, en Johannes moest het aannemen. Door deze dingen werd de mens op de proef gesteld. Gezegend hij die zich niet ergerde aan de nederige verschijning van de Koning van Israël. 'God geopenbaard in het vlees' kwam niet de luister van het koningschap zoeken, hoewel Hij daarop recht had, maar Hij kwam tot verlossing van lijdende mensen. Zijn werk openbaarde een veel dieper goddelijk karakter en had een veel heerlijker beweegreden dan het bezitten van de troon van David, en een veel heerlijker verlossing dan die welke Johannes uit de gevangenis zou hebben gebracht en een einde zou hebben gemaakt aan de tirannie die hem in de gevangenis had geworpen.

³⁷ Het zenden van zijn discipelen tot Jezus laat zien, dat hij volledig vertrouwen heeft in het woord van de Heer als profeet, maar dat hij onkundig is wat Zijn Persoon betreft. En dat wordt hier in het volle licht geplaatst.

Dit dienstwerk op zich nemen -, afdalen tot de plaats waar het vervuld moest worden -, de smarten en lasten dragen van Zijn volk -, dit alles kon een steen des aanstoets zijn voor een vleselijk gezind hart dat uitzag naar de oprichting van een heerlijk koninkrijk dat de hoogmoed van Israël zou bevredigen. Maar was het niet meer goddelijk en meer noodzakelijk voor de toestand van het volk zoals God die zag? Daarom moest het hart van iedereen op de proef worden gesteld, opdat zou blijken of hij behoorde bij het berouwhebbend overblijfsel, dat de wegen van God onderscheidde, of bij de hoogmoedige menigte die alleen zijn eigen heerlijkheid zocht en geen geoefend geweten bezat voor God noch een gevoel van hun eigen nood en ellende.

De Heer plaatst dus Johannes onder de verantwoordelijkheid dit getuigenis aan te nemen, dat geheel Israël op de proef stelt, en het overblijfsel onderscheidt van het volk als geheel. Nu richt de Heer Zich tot het volk, om van Johannes te getuigen. Hij herinnert hen eraan, hoe ze de prediking van Johannes zijn gevolgd. Hij laat hen nauwkeurig het punt zien waartoe Israël was gekomen in de wegen van God. De invoering van het koninkrijk, in getuigenis, maakte het onderscheid tussen wat voorafging en wat volgde. Onder allen die van vrouwen geboren waren, was niemand groter geweest dan Johannes de Doper. Er was niemand die zó dicht bij Jahweh was geweest, dan hij, die uitgezonden was voor Zijn aangezicht. Niemand die een nauwkeuriger en vollediger getuigenis had afgelegd. Niemand die zo afgezonderd was geweest van al het kwaad door de kracht van de Heilige Geest; een afzondering die passend was bij de vervulling van een dergelijke zending onder het volk van God. Maar toch was Johannes nog niet in het koninkrijk: het was nog niet opgericht. En in de tegenwoordigheid van Christus in het koninkrijk te zijn, de vruchten genietend van de vestiging van Zijn heerlijkheid,³⁸ was iets groters dan het getuigenis van de komst van dat koninkrijk.

Toch was er vanaf het optreden van Johannes de Doper een merkwaardige verandering. Vanaf die tijd was het koninkrijk aangekondigd. Het was nog niet gevestigd, maar het was gepredikt. Het was iets geheel anders dan de profetieën die van een toekomstig koninkrijk spraken, terwijl zij het volk steeds vermaanden

³⁸ Dit is niet de Gemeente van God. Maar nu de rechten van de Koning in heerlijkheid geopenbaard, zijn gevestigd en dus de grondslag gelegd is, bevinden de Christenen zich in het koninkrijk. Wel op een bijzondere en uitzonderlijke wijze, omdat ze zich bevinden in het koninkrijk en in de volharding van Jezus Christus, Die wel verheerlijkt is maar nog verborgen in God. Ze delen in het lot van de Koning in deze tijd en zullen er ook in delen als Hij in heerlijkheid regeren zal.

om terug te keren tot de wet die door Mozes was gegeven. De Doper ging voor de Koning uit. Hij verkondigde de nabijheid van het koninkrijk, en riep de joden op tot bekering teneinde er in te kunnen gaan. Dus de profeten en de wet spraken van Gods kant tot op Johannes. De wet was het richtsnoer. En terwijl de profeten de wet handhaafden, versterkten zij de hoop en het geloof van het overblijfsel. Maar nu dreef de kracht van de Geest de mensen aan om zich een weg te banen door iedere moeilijkheid heen en door alle tegenstand van de oversten van een verblind volk, om tot elke prijs te komen tot het koninkrijk van een Koning die verworpen was door het blinde ongeloof van hen die Hem hadden moeten ontvangen. De Koning was gekomen in vernedering en verworpen. Daarom moest er wel geweldige kracht worden uitgeoefend om het koninkrijk binnen te gaan. De enge poort was de enige ingang.

Als het geloof, wat deze dingen betreft, werkelijk kon ingaan in de gedachten van God, was Johannes de Elia die komen zou. Wie oren had om te horen, moest horen. In feite was het voor deze alleen.

Als het koninkrijk verschenen was in de heerlijkheid en de macht van Hem die er het Hoofd van was, zou gewelddoefening niet nodig zijn geweest. Men zou het dan in bezit hebben gekregen door de zekere uitwerking van deze macht. Maar God wilde hen zedelijk op de proef stellen. Zo hadden ook zij Elia in een geestelijke zin moeten aannemen.

Het resultaat van deze proef wordt ons getoond in de woorden van de Heer die volgen. Ze laten ons het ware karakter zien van 'dit geslacht' en de wegen van God in verbinding met de Persoon van Jezus, juist in Zijn verwerping geopenbaard. Noch de bedreiging van de gerechtigheid, noch de aantrekkelijkheid van de genade hadden enige invloed op hen. De kinderen der wijsheid, zij die werkelijk in hun geweten door God geleerd waren, erkenden de waarheid van het getuigenis van Johannes over hen, als ook de genade van de wegen van Jezus, die zo noodzakelijk was voor schuldigen.

Johannes, gescheiden van de ongerechtigheid van het volk, had in hun ogen een demon (duivel). De Heer Jezus daarentegen, vriendelijk tegen de ellendigste, beschuldigden zij van gemeenschap met boze wegen. Toch zouden deze gebeurtenissen sterk genoeg zijn geweest om Tyrus en Sodom te verootmoedigen; en het rechtvaardige verwijt van de Heer waarschuwt het verdorven ongelovige volk voor een nog verschrikkelijker oordeel dan de hoogmoed van Tyrus en de verdorvenheid van Sodom te wachten stond.

Deze proef betrof juist het meest bevoorrechte volk. Men zou hebben kunnen vragen, waarom deze boodschap niet naar Tyrus was gezonden dat gereed was

om te luisteren, of naar Sodom zodat deze mensen het vuur dat hen verteerde hadden kunnen ontvluchten? Het was omdat de mens op alle manieren op de proef gesteld moet worden en om de volmaakte raadsbesluiten van God te openbaren. Als Tyrus en Sodom de voorrechten die God in Zijn schepping en voorzienigheid hen had gegeven hadden misbruikt: de joden zouden openbaar maken wat er in het hart van de mens aanwezig was, als hij alle beloften bezat en het vat was waaraan alle woorden van God waren toevertrouwd. Zij roemden op wat hen gegeven was en verwijderden zich van de Gever. Hun verblind hart herkende hun God niet maar verwierp Hem zelfs.

De Heer gevoelde de verachting van Zijn volk dat Hij liefhad. Maar, als de gehoorzame Mens op aarde, onderwierp Hij Zich aan de wil van Zijn Vader, Die, in vrijmacht handelende, als Heer des hemels en der aarde, in de uitoefening van Zijn vrijmacht de goddelijke wijsheid en de volmaaktheid van Zijn wezen openbaarde. Jezus aanvaardt de wil van Zijn Vader in al zijn gevolgen en zo onderworpen ziet Hij de volmaaktheid ervan.

Het was betamelijk, dat God aan de zachtmoedigen alle gaven van Zijn genade in Jezus, deze Immanuel op aarde, openbaarde, en dat Hij ze verborg voor de hoogmoed die niet schroomde ze uit te pluizen en te veroordelen. Maar dit opende de deur voor de heerlijkheid van de raadsbesluiten van God hierin.

De waarheid was, dat Zijn Persoon te heerlijk was om door de mens doorgrond of begrepen te kunnen worden, hoewel Zijn woorden en Zijn werken het volk geen enkele verontschuldiging lieten in hun weigering tot Hem te komen om de Vader te leren kennen.

Jezus, onderworpen aan de wil van de Vader, hoewel diep gevoelig voor alles wat door de gevolgen Zijn hart treft ziet de gehele omvang van de heerlijkheid die zou volgen op Zijn verwerping. Alle dingen waren Hem door de Vader overgegeven. Het is de Zoon, die aan ons geloof wordt geopenbaard, nadat het deksel dat Zijn heerlijkheid verborg werd weggenomen, nadat Hij als Messias was verworpen. Niemand kent Hem dan de Vader. Welke hoogmoedige geest kon doorgronden wat Hij was? Hij die van alle eeuwigheid één was met de Vader werd mens en overtrof in de diepe verborgenheid van Zijn wezen alle kennis, uitgenomen die van de Vader zelf. De onmogelijkheid om Hem te kennen die Zich ontledigd had om mens te worden, handhaafde de zekerheid en de werkelijkheid van Zijn Godheid, die door deze zelfvernederings wellicht voor de ogen van het ongeloof verborgen kon blijven. Het ondoorgrondelijke in een wezen van een begrensde vorm, openbaarde de Oneindige die zich daarin bevond. Zijn Godheid was gewaarborgd voor het geloof, tegen de invloed die Zijn mensheid zou kunnen

hebben op de geest van de mens. Maar als niemand de Zoon kent dan de Vader alleen, dan is de Zoon, Die waarlijk God is, bekwaam om de Vader te openbaren. Niemand heeft ooit God gezien. De eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, die heeft Hem verklaard. Niemand kent de Vader dan de Zoon en aan wie de Zoon Hem wil openbaren. Arme onwetendheid, die in zijn trots Hem verwerpt! Het was dus naar het welbehagen van de Zoon dat deze openbaring was gedaan. Wat een onderscheiden eigenschap van goddelijke volmaaktheid. Hij kwam om de Vader te openbaren en Hij deed dit overeenkomstig Zijn eigen wijsheid. Dit was de waarheid van de verbinding van de mens met de Zoon, hoewel de Zoon Zich moest onderwerpen aan de pijnlijke vernedering, verworpen te worden door Zijn eigen volk, als de laatste proef van hun toestand; de toestand van de mens.

Merk hier ook op dat dit beginsel deze waarheid wat Christus betreft de deur voor de heidenen opent; voor ieder die geroepen zou worden. De Zoon openbaart de Vader aan wie Hij wil. Hij zoekt altijd de heerlijkheid van Zijn Vader. Hij alleen kan Hem openbaren, Hij, aan Wie de Vader, de Heer van hemel en aarde, alles had overgegeven. De heidenen zijn ingesloten bij de rechten die bij deze titel behoren, en zelfs elke familie in de hemel en op de aarde. Christus oefent deze rechten uit in genade, ieder die Hij wil roepende tot de kennis van de Vader.

We hebben dus achtereenvolgens gezien: het verdorven en ongelovig geslacht; vervolgens een overblijfsel van het volk, dat de wijsheid van God, die in Johannes en Jezus in oordeel en genade geopenbaard is, rechtvaardigt. Daarna zien we 't vonnis van het oordeel op de ongelovigen, en de verwerping van Jezus in 't karakter waarin Hij Zich aan het volk had voorgesteld. Tenslotte zien we Zijn volkomen onderwerping, als mens, aan de wil van Zijn Vader in deze verwerping, terwijl daardoor een gelegenheid wordt geschapen voor de openbaring aan Zijn ziel van de heerlijkheid die Hem als Zoon van God toebehoorde een heerlijkheid die geen mens kon kennen, zoals Hij alleen die van de Vader kon openbaren.

De wereld, die Hem afwees, bevond zich dus in een totale onwetendheid, buiten het welbehagen van de Zoon, Die Zijn welbehagen vindt in het openbaren van de Vader.

Men ziet hier ook, dat de zending van de discipelen tot Israël voortgaat nadat zij Christus hadden verworpen (met de voorwaarde dat Israël in het land is), tot op de komst van Christus als Zoon des mensen (Zijn titel in oordeel en heerlijkheid, als erfgenaam van alle dingen dus tot het oordeel waardoor Hij bezit zal nemen van het land Kanaän met een macht die geen ruimte laat voor Zijn vijanden). De

uitdrukking 'Zoon des mensen', Zijn titel in oordeel en heerlijkheid als erfgenaam van alle dingen, vinden we in Johannes 5; Daniël 7; Psalm 8 en 80.

In hoofdstuk 11 zien we ook, dat de verdorvenheid van het geslacht dat het getuigenis van Johannes, en ook dat van de Zoon des mensen, Die in genade gekomen was en Zich in goedheid had ééngemaakt met de joden, had verworpen, de deur opent voor het getuigenis van de heerlijkheid van de Zoon van God en van de openbaring door Hem in vrije genade van de Vader; een genade die Hem kon bekend maken als voldoende voor een arme heiden zowel als voor een jood. Het ging niet langer over de verantwoordelijkheid van het aannemen van Hem die gekomen was, maar om de soevereine genade, die meedeelde aan wie zij wilde. Jezus kende de mens, de wereld, het geslacht, dat de grootst mogelijke voorrechten had genoten van allen die in de wereld waren. Er was geen rustpunt voor Zijn voet in de modderpoel van wat afgevallen was van God. Te midden van een wereld van boosheid, bleef Jezus de enige die de Vader openbaarde, de Bron van al het goede. En wie nodigt Hij nu tot Zich? Wat geeft Hij aan hen die komen? Als enige Bron van zegen en verklaarder van de Vader, roept Hij allen tot Zich die vermoeid en belast zijn. Het is mogelijk, dat zij de bron van alle ellende niet kennen nl. het gescheiden zijn van God, de zonde. Maar de Heer wist het, en Hij alleen kan genezing geven. Als ze onder het bewustzijn van zonde gebukt gingen: zoveel te beter. De wereld voldeed, in elk geval, hun hart niet meer. Ze waren ellendig en bijgevolg de voorwerpen van het hart van Jezus. En meer dan dat, Hij wilde hen rust geven. Hij zegt hier niet op welke manier. Hij kondigt alleen het feit aan. De liefde van de Vader, die in genade in de Persoon van de Zoon de ellendigen zoekt, zou rust geven aan ieder die tot Jezus kwam. Niet maar verzachting of medegevoel, maar rust. Het was de volkomen openbaring van de Naam van de Vader aan het hart van ieder die er behoefte aan had. En dat geschiedde door de Zoon. Het was de vrede; de vrede met God. Het was voldoende tot Christus te komen. Hij nam alles op Zich en gaf rust.

Maar er is in rust nog een tweede bestanddeel. Er is meer dan de vrede door de kennis van de Vader in Jezus. En er is ook meer nodig. Want zelfs waar de ziel volmaakte vrede met God heeft, levert de wereld veel oorzaken op van onrust voor het hart. En in dat geval is de kwestie of er onderworpenheid is of eigenwil. Christus, in het bewustzijn van Zijn verwerping, in de diepe smart, veroorzaakt door het ongeloof van de steden waarin Hij het meest Zijn wonderen had gedaan, had juist de meest volkomen onderworpenheid aan Zijn Vader geopenbaard en vond daarin volmaakte rust voor Zijn ziel. En tot deze onderwerping roept Hij allen die Hem horen; allen die behoefte hebben aan rust voor hun ziel. 'Neemt Mijn juk op u en leert van Mij'. Dat wil zeggen, het juk van een volkomen

onderwerping aan de wil van Zijn Vader. Van Hem lerende hoe we ons moeten gedragen in de moeilijkheden van het leven. Want Hij was ‘zachtmoedig en nederig van hart’. Hij was tevreden om op de laagste plaats te staan door de wil van Zijn God. En inderdaad, niets kan iemand neerwerpen, die reeds de laagste plaats heeft ingenomen. Het is de plaats van volmaakte rust voor het hart.

Hoofdstuk 12

In dit hoofdstuk wordt de verwerping van het volk, als gevolg van hun verwerping van de Heer duidelijk aangetoond. Ook zien we het afbreken van alle betrekkingen van de Heer met hen als volk, teneinde van Gods kant een geheel ander systeem te openbaren, nl. het koninkrijk onder een geheel bijzondere vorm. Dus, hoofdstuk 11 is het grote keerpunt in de geschiedenis. Christus is een Goddelijk getuige voor Zichzelf en Johannes de Doper moest Hem zo erkennen zoals elk ander. Hij wordt niet langer voorgesteld als Messias, maar als Zoon van God. Maar Hij geeft een volkomen getuigenis van Johannes. Het volk had God verworpen, zowel in waarschuwing als genade geopenbaard. Maar er was een overblijfsel. De wijsheid werd gerechtvaardigd door haar kinderen. En hoe verschrikkelijk Zijn verwerping ook was, we zien dat de Heer er Zich volkomen aan onderwerpt, als de wil van de Vader. En dit leidt Hem tot het bewustzijn van Zijn persoonlijke heerlijkheid, die de werkelijke grond van die verwerping was. Alle dingen waren Hem door de Vader overgegeven. Niemand kon Hem kennen, of de Vader kennen, tenzij Hij Hem openbaarde. Op de proef gesteld door de volmaaktheid van de Heer, had de gehele wereld bewezen dat ze in ongerechtigheid lag, uitgezonderd een overblijfsel. De mens was in zijn geheel ver van God verwijderd. God had neergezien uit de hemel, zoals we lezen, maar allen waren afgeweken. Er was zelfs geen enkele rechtvaardige. Toen Jezus op de zee wandelde, stond Hij alleen te midden van een geoordeelde wereld; geoordeeld door Zijn verwerping. Maar nu, in de soevereine genade van de Vader, openbaart de Zoon de Vader, en roept ieder tot de openbaring van deze genade in Zichzelf. En dat is nu juist de nieuwe positie. Hij had de mens beproefd. En juist dat wat Hij in Zichzelf was, belette de mens Hem aan te nemen. Maar die vermoeid waren konden nu tot Hem komen Die zo alleen stond, en Hij zou hen rust geven. Ze moesten leren van Hem, Die Zich zo geheel had onderworpen, en ze zouden rust hebben ten opzichte van de wereld en alles wat hier beneden was. Zo is het ook met ons. Als we ons volkomen buigen, komen we in het bewuste bezit van onze voorrechten als verworpenen op de hemelse en hogere grond.

De eerste omstandigheid, waarin de vraag van Zijn Persoon, en het recht dat Hij bezat om aan de toenmalige bedeling een einde te maken aan de orde kwam was, toen Zijn discipelen, om hun honger te stillen, aren plukten en deze met de handen fijnwreven. De farizeeërs berispten hen, omdat het sabbat was. Jezus stelt hen voor, dat de koning, die door de boosheid van Saul verworpen was, genomen had van datgene wat alleen voor de priesters was bestemd. De Zoon van David mocht, in een overeenkomstig geval, wel van dezelfde voorrechten genieten. Tenslotte handelde God in genade. En ontheiligden de priesters de sabbat niet door de dienst in de tempel? En Eén die groter was dan de tempel was hier. En als de farizeeërs werkelijk de gedachten van God kenden, als ze vervuld waren van de Hem welgevallige gezindheid: 'Ik wil barmhartigheid en niet offerande', zouden ze de onschuldigen niet hebben veroordeeld. En ten overvloede was de Zoon des mensen Heer, ook van de sabbat. Hier gebruikt Hij niet langer de titel Messias, maar die van Zoon des mensen. Het is een naam, die getuigenis aflegt van een nieuwe orde van zaken, en van een meer uitgebreide macht. 'Wat de Heer zei, had grote betekenis, want de sabbat was het teken van het verbond tussen Jahweh en het joodse volk (Ez. 20:12-20), en de Zoon des mensen verklaarde Zijn macht daarover. Als de sabbat werd aangetast, was het met het verbond voorbij. Dezelfde kwestie rijst in de synagoge. De Heer gaat voort om in genade te handelen en goed te doen. Hij toont hen aan, dat zij hetzelfde zouden doen voor één van hun schapen. Maar het bewijs van Zijn zegenende macht, kon alleen maar hun haat opwekken. Ze waren kinderen van de moordenaar. Hij gaat van hen weg en velen volgen Hem. Hij geneest zieken, en verbiedt hun Hem bekend te maken. Maar in dit alles waren Zijn handelingen slechts de vervulling van een profetie; die duidelijk liet zien wat de positie van de Heer op dat ogenblik was. De ure zou komen dat Hij het oordeel zou uitbrengen ter overwinning. Maar tot die tijd bleef Hij op de plaats van volkomen nederigheid, waar genade en waarheid zich konden aanbevelen aan hen die ze waardeerden en nodig hadden. Maar terwijl Hij in genade handelt en der waarheid getuigenis geeft, wil Hij niets doen wat dit nederige karakter zou kunnen verzwakken, noch wat de aandacht zou trekken van de mensen. Want dat zou een belemmering geweest kunnen zijn voor Zijn eigenlijke werk en Hij zou verdacht kunnen worden dat Hij Zijn eigen eer zocht. Toch was de Geest van Jahweh op Hem, als de Geliefde in wie Zijn ziel een welbehagen had. Hij zou het oordeel verkondigen aan de volken en op Zijn Naam zouden ze vertrouwen.

De toepassing van deze profetie op Jezus op dit ogenblik, is zeer in het oog vallend. We zien, hoe Hij op Zijn hoede was voor de joden. Hij weigert hun vleselijke wensen betreffende Hemzelf te vervullen en was tevreden om op de

achtergrond te staan, als God Zijn Vader maar werd verheerlijkt. En door het goede te doen, verheerlijkte Hijzelf Zijn Vader op een volkomen wijze. Weldra zou Hij de volkeren aangekondigd worden; hetzij in de uitvoering van het oordeel van God, hetzij dat Hij Zich aanbood als Degene op Wie ze konden vertrouwen.

Deze plaats uit Jesaja is klaarblijkelijk door de Heilige Geest hier genomen, om de plaats van de Heer duidelijk in het licht te stellen, voordat nieuwe dingen, met Zijn verwerping verbonden, werden getoond.

Daarna werpt de Heer een duivel uit, bij een man die blind en stom was. Een droevige toestand, duidelijk de toestand schilderende van het volk ten opzichte van God. De schare riep vol bewondering uit: 'Is deze niet de Zoon van David?' Maar de godsdienstige mensen onder hen verklaren, dat Jezus dit wonder deed door de macht van Beëlzebul. Ze waren jaloers op de Heer en tevens vijanden van het getuigenis van God. Zo bezegelden ze hun eigen toestand en brengen zichzelf onder het definitieve oordeel van God. Jezus laat de ongerijmdheid zien van hun beschuldiging. Satan zou zijn eigen rijk niet verwoesten. Hun eigen kinderen, die beweerden hetzelfde te doen, zouden hun ongerechtigheid veroordelen. Maar als het niet door de macht van satan was (en de farizeeërs erkenden dat de duivelen waren uitgeworpen), dan was het de vinger van God en was het koninkrijk van God tot hen gekomen. Hij, die in het huis van de sterke inging om hem zijn goederen te ontroven, moest hem eerst binden.

De aanwezigheid van Jezus stelt alles op de proef. Alles wat van God kwam, was in Hem als middelpunt verenigd. Het is Immanuel Zelf die daar was! Die niet voor Hem was, was tegen Hem en die niet vergaderde met Hem, verstrooide.

Alles hing nu af van Hem alleen. Hij zou alle ongeloof aan Zijn persoon verdragen. De genade kon dit ongeloof wegnemen. Hij kon elke zonde vergeven. Maar het spreken tegen en het lasteren van de Heilige Geest (nl. de uitoefening van een macht die van God is erkennen, terwijl men ze toeschrijft aan satan) kon niet vergeven worden. Want de farizeeërs gaven toe dat de duivel was uitgeworpen, en het was enkel uit boosheid en uit weloverwogen haat tegen God dat ze dit toeschreven aan satan.

En hoe zou daarvoor vergeving kunnen zijn? Noch in de bedeling van de wet ³⁹ noch in de bedeling van de Messias zou die gevonden kunnen worden. Het lot van hen die zo handelden was dus reeds beslist, en de Heer wilde dat ze dit zouden verstaan. Aan de vruchten herkent men de boom. En deze was werkelijk slecht. Ze waren een addergebroed. Johannes had hen dat al gezegd. Hun woorden veroordeelden hen. Hierop vroegen de schriftgeleerden en farizeeërs een teken. Het was niets anders dan boosheid want ze hadden genoeg tekenen gezien. Het was slechts het ongelof van anderen opwekken.

Deze vraag geeft de Heer de gelegenheid om het oordeel over dit geslacht uit te spreken. Er zou geen ander teken aan dit boze geslacht gegeven worden dan dat van Jona. Zoals Jona 3 dagen en 3 nachten in de buik van de vis was, zo zou de Zoon des mensen 3 dagen en 3 nachten zijn in het hart van de aarde. Maar helaas! dan zou Christus reeds verworpen zijn.

In de dag van het oordeel zouden de mannen van Ninevé door hun gedrag dit geslacht veroordelen, want zij hadden zich bekeerd op de prediking van Jona; en meer dan Jona was hier. De koningin van het zuiden getuigde op dezelfde wijze tegen de boosheid van dit verdorven geslacht. Haar hart, aangetrokken door het gerucht over de wijsheid van Salomo, had haar van het eind der aarde tot hem gebracht. En zie, meer dan Salomo was hier! Arme onwetende heidenen verstonden beter de wijsheid van God in Zijn Woord, hetzij door de profeet hetzij door de koning, dan Zijn geliefd volk, zelfs toen de grote Koning en Profeet er was.

En dan volgt het oordeel van God: De onreine geest (de afgoderij) die uit het volk gegaan was en buiten Israël (helaas zijn eigen huis, terwijl het Gods huis behoorde te zijn) geen rust vond, zou wederkeren met zeven andere geesten, bozer dan hijzelf. Ze zouden het huis leeg vinden; geveegd en versierd, en de laatste toestand zou erger worden dan de eerste.

³⁹ Let wel op deze uitdrukking. We zien de wijze waarop de Heilige Geest overgaat van de toenmalige tijd der joden, die weldra zou eindigen, naar de tijd waarin de Messias Zijn koninkrijk zal oprichten; dat is hun toekomstige eeuw of bedeling. Wij staan buiten dit alles, gedurende deze tijd dat de openlijke vestiging van het koninkrijk is opgeschort. De apostelen hebben het slechts gepredikt of aangekondigd, maar ze hebben het niet gevestigd. Hun wonderen waren 'de krachten der toekomstige eeuw', (vgl. 1 Petr. 1:11-13). Dit is van groot belang, zoals we straks zullen zien. Dat is ook het geval met het nieuwe verbond, waarvan Paulus een dienaar was, maar dat hij toch niet vestigde met Juda en Israël.

Wat een ernstig oordeel over het volk! Zij, onder wie Jahweh had gewandeld, zouden de woonplaats worden van een groot aantal onreine geesten. Niet slechts van zeven, wat het volkomen getal is maar met deze zeven (die hen zouden opzetten tot alle dwaasheid tegen God en tegen hen die God eerden, hen zo naar hun eigen verderf voerende) ook nog de andere onreine geest die hen terug zou brengen naar de ellendige afgoderij waaraan ze ontkomen waren! Zo was het oordeel over Israël uitgesproken.

Als gevolg verbreekt Jezus openlijk de banden die van nature bestonden tussen Hem en Israël naar het vlees. Hij erkent alleen dezulken, die door het Woord van God waren gevormd en die openbaar werden in het doen van de wil van Zijn Vader Die in de hemel was. Hij erkende slechts als Zijn familie hen, die gevormd waren naar het model van de Bergrede. Zijn handelingen en Zijn woorden geven vanaf dat ogenblik getuigenis van het nieuwe werk dat Hij werkelijk op aarde deed.

Hoofdstuk 13

Hij verlaat het huis en zet Zich neer aan de oever van het meer. Hij neemt een nieuwe positie in, buiten Israël, om de schare aan te kondigen wat werkelijk Zijn werk was. Een zaaier ging uit om te zaaien.

De Heer zocht niet langer vrucht in Zijn wijngaard. Het was noodzakelijk geweest, dat Hij, overeenkomstig Gods verbinding met Israël, deze vrucht zocht. Maar Zijn ware dienst, dat wist Hij zeer goed, was niet het zoeken van vrucht bij de mensen, maar om datgene te brengen aan de mens wat vruchten zou kunnen voortbrengen.

Het is belangrijk op te merken, dat de Heer spreekt van het zichtbare en uiterlijke gevolg van Zijn werk als Zaaier. De enige gelegenheid waar Hij Zijn oordeel uitspreekt over de inwendige oorzaak is, als Hij zegt: 'Het heeft geen wortel', en zelfs hier is alleen het feit maar genoemd. De leer betreffende de goddelijke werking die noodzakelijk is om vrucht voort te brengen, wordt hier niet besproken. Er is hier alleen sprake van de Zaaier en van het resultaat van Zijn werk, en niet van datgene wat het zaad doet ontkiemen in de aarde. In ieder geval, uitgezonderd het eerste, is er een of ander gevolg.

De Heer wordt ons dus hier voorgesteld als iemand die een werk begint dat onafhankelijk is van elke vroegere verhouding tussen God en de mens. Hij draagt het zaad van het Woord, wat Hij door Zijn dienst zaait in de harten. Waar het

blijft, waar het verstaan wordt, waar het niet verdroogt of verstikt wordt, brengt het vrucht voort tot heerlijkheid van de Heer en tot zegen en voordeel van hem die vrucht draagt.

In vers 11 laat de Heer zien waarom Hij in bedekte woorden tot de schare spreekt. Er wordt nu beslist onderscheid gemaakt tussen het volk en het overblijfsel. Het volk was onder het oordeel der verblinding, dat door de profeet Jesaja was aangekondigd. Gezegend waren de ogen van de discipelen die de Immanuel zagen, de Messias, het voorwerp van de hoop en de verwachting van zoveel profeten en rechtvaardige mensen. Dit alles laat het oordeel zien benevens een geroepen en afgezonderd overblijfsel.⁴⁰

Ik wil hier nog enkele opmerkingen toevoegen over het karakter van de personen waarover de Heer in de gelijkenis spreekt. Als het woord gezaaid is in een hart dat het niet begrijpt, waar het dus geen enkele verbinding te voorschijn roept door het verstand, het gevoel of het geweten, tussen het hart en God, neemt de vijand het weg; het blijft niet in het hart. Die het hoorde is niet minder schuldig, want wat in het hart was gezaaid, was aangepast aan alle behoeften wat de natuur en de toestand van de mens betreft.

In het volgende geval zien we, dat het woord terstond met vreugde wordt ontvangen. Het is eigenlijk een bewijs dat het hart het niet bewaren zal, want het is bijna niet mogelijk dat het geweten geraakt is. Een geweten dat door het woord getroffen is, maakt de mens ernstig. Hij ziet zichzelf in de tegenwoordigheid van God, en dat is altijd een ernstige zaak, wat ook de aantrekkingskracht van de genade moge zijn of de hoop die door Zijn goedheid wordt gewekt. Als het geweten niet geraakt is, is er geen wortel. Het woord werd ontvangen om de vreugde die het gaf, maar als de beproeving komt laat men het los. Als het geweten reeds geoefend is, brengt het evangelie terstond vreugde. Maar wanneer dat niet het geval is, zal het, als er een wezenlijk werk is in het hart, het geweten doen ontwaken. In het eerste geval is het evangelie het antwoord op behoeften die reeds bestaan. In het tweede geval zal het die behoeften opwekken. De geschiedenis van elke dag is helaas de droevige duidelijke verklaring van het derde geval. Er is daar geen boze wil, maar onvruchtbaarheid.

Dat het woord verstaan was wordt alleen gezegd van hen die vrucht dragen. Een waar verstaan van het woord brengt de ziel in verbinding met God, want het

⁴⁰ Vgl. Mark. 4:33-34. Het was geschikt voor allen, als ze oren hadden om te horen, maar het was duister voor eigenwillige mensen.

woord openbaart God en laat zien wie Hij is. Als ik het versta, dan ken ik Hem, en de ware kennis van God (van de Vader en van Zijn Zoon Jezus Christus) is het eeuwige leven. Wat nu ook de mate van licht moge zijn, het is altijd God die zo geopenbaard wordt door het woord door Jezus gezaaid. En op deze wijze door het woord verwekt, zullen we in de wereld in meer of mindere mate, de vruchten van het leven uit God openbaren. Want het onderwerp hier is de uitwerking in de wereld van de waarheid die door Jezus is gebracht. (Het gaat hier niet om de hemel, noch over wat God doet in het hart om te maken dat het zaad vrucht draagt.)

Deze gelijkenis spreekt niet van het koninkrijk, hoewel het gezaaide woord, het woord van het koninkrijk is. Ze spreekt van het grote grondbeginsel van de dienst van Christus in de algemeenheid van zijn toepassing, en zoals dit verwezenlijkt werd in Zijn eigen Persoon en dienst toen Hij op aarde was, en ook nadat Hij was heengegaan, hoewel toen vollediger openbaringen van genade zijn gedaan.

In de zes volgende gelijkenissen, vinden we de zinnebeeldige voorstellingen van het koninkrijk. We moeten ons herinneren dat het gaat over het gedurende de tijd dat de Koning verworpen is gevestigde koninkrijk,⁴¹ en dus een geheel eigen karakter heeft. Dat wil dus zeggen dat het is gekenmerkt door de afwezigheid van de Koning. In de verklaring van de eerste gelijkenis is het gevolg van Zijn terugkeer er nog aan toegevoegd.

De eerste drie van de zes gelijkenissen stellen ons het koninkrijk voor in zijn uiterlijke vormen in de wereld. Deze drie zijn tot de schare gericht. De laatste drie tonen ons het koninkrijk naar de waardering van de Heilige Geest, naar de werkelijkheid van zijn karakter zoals God het ziet; ze bevatten de gedachten en de raadsbesluiten van God. Deze zijn daarom alleen tot de discipelen gericht. De openlijke vestiging van het koninkrijk overeenkomstig de gerechtigheid en de macht van God wordt ook aan de discipelen verklaard in de uitlegging van de gelijkenis over het onkruid.

Laten we nu eerst de uiterlijke vorm van het koninkrijk overdenken, zoals het in het openbaar aan de schare is verkondigd de uitwendige vorm dus, die het koninkrijk zou aannemen.

⁴¹ Merk hier op dat hoofdstuk 12 ons het oordeel over het joodse volk heeft voorgesteld. Nu in hoofdstuk 13 hebben we het koninkrijk zoals het is tijdens de afwezigheid van de Koning. In hoofdstuk 16 zien we de Gemeente zoals deze door Christus wordt gebouwd, en in hoofdstuk 17 het koninkrijk in heerlijkheid.

We herinneren ons dat de Koning, de Heer Jezus, op aarde was verworpen, en dat de joden door Hem te verwerpen zichzelf hadden veroordeeld. Het Woord van God was gebruikt, om het werk te volbrengen van Hem Die de Vader gezonden had. En dat de Heer had aangekondigd, dat Hij het koninkrijk nu niet zou vestigen door Zijn macht, in gerechtigheid en oordeel uitgeoefend, maar door het geven van getuigenis tot de harten van mensen. Hij laat zien dat het koninkrijk nu een karakter zou aannemen dat in verband stond met de verantwoordelijkheid van de mens en met de gevolgen die zich zouden openbaren als het woord van licht op de aarde gezaaid, en gericht tot de harten van de mensen, als een systeem van waarheid toevertrouwd werd aan hun trouw en hun zorg. (Hoewel God steeds Zijn soevereine rechten behoudt om Zijn kinderen en de waarheid zelf te bewaren.) Dit laatste is niet het onderwerp van deze gelijkenissen. Maar ik noem het hier, omdat men anders zou kunnen denken, dat alles geheel van de mens afhankelijk is. In dat geval zou alles verloren zijn De gelijkenis van het onkruid is de eerste. Deze geeft ons een algemene gedachte van de uitwerking van het zaaien op het koninkrijk. Beter gezegd, wat het resultaat is als het koninkrijk hier beneden tijdelijk wordt overgegeven in de handen van de mens.

Het gevolg daarvan was, dat het koninkrijk hier beneden in zijn geheel genomen, niet meer het aanzien had van het eigen werk van de Heer. Hij zaait geen onkruid. Door de zorgeloosheid en zwakheid van de mens, vond de vijand gelegenheid om het te zaaien. Laten we er wel op letten, dat dit onkruid niet de betekenis heeft van heidenen of joden, maar van het boze dat door satan in het midden van de christenen gedaan werd door valse leringen, dwaalleraars en hun aanhang. De Heer Jezus heeft gezaaid. Maar terwijl de mensen sliepen zaaide satan ook. Er waren joodsgezinde leraars, filosofen, ketters die het met beide genoemden hielden, of de waarheid van het Oude Testament verwierpen.

Toch had Christus alleen maar goed zaad gezaaid. Moest het onkruid dan worden uitgetrokken? Het is duidelijk, dat de toestand van het koninkrijk gedurende de afwezigheid van Christus afhangt van het antwoord op deze vraag, en dat dit antwoord tevens licht geeft over deze toestand. Maar er was nog minder kracht om een middel te vinden om het kwaad weg te doen, dan er was om het te voorkomen. Alles moest gelaten worden zoals het was, totdat de Koning Zelf, op de dag van de oogst, tussenbeide zal komen. Het koninkrijk der hemelen op aarde, zoals het is in de handen van de mens, moet een gemengd stelsel blijven. Keters, valse broeders, zullen er zijn, zowel als de vrucht van het werk van de Heer. In deze laatste handeling van God met de mens, getuigt dit alles van de

onbekwaamheid van de mens, om wat goed en rein is, in zijn eerste toestand te bewaren. Zo is het altijd geweest.⁴²

In de oogsttijd, (een uitdrukking die een zekere tijdsruimte aangeeft, waarin de gebeurtenissen zullen plaats vinden die met de oogst in verband staan), zal de Heer, in Zijn voorzienig bestuur, Zich eerst bezighouden met het onkruid. Ik zeg: in Zijn voorzienig bestuur, omdat Hij de engelen gebruikt. Het onkruid zal in bossen worden gebonden, zodat het gereed staat om verbrand te worden.

We moeten in het oog houden, dat hier de uiterlijke dingen in de wereld het onderwerp zijn; handelingen die het bederf wegnemen dat in het midden van de christenheid is gegroeid.

De dienstknechten zijn niet bekwaam om dat te doen. De vermenging die gekomen is door hun zwakheid en zorgeloosheid is een zodanige, dat zij met het onkruid ook de tarwe zouden kunnen uittrekken. Niet alleen het onderscheidingsvermogen, maar ook de praktische kracht tot afscheiding zou ontbreken, om hun voornemen uit te voeren. Als het onkruid eenmaal aanwezig is, hebben de dienstknechten niets meer te maken met de aanwezigheid ervan in de wereld, in het christendom. Hun dienst betreft het goede. Het werk om de christenheid van onkruid te zuiveren is niet hun zaak. Het is een werk van oordeel over wat niet van God is, dat Hem toekomt, Die het kan uitvoeren overeenkomstig een volmaakte kennis die alles omvat en een macht waarin niets kan ontvluchten. Een kennis die alles zal weten van twee die op hetzelfde bed zijn; een macht die in staat is de een weg te nemen en de ander te laten. De uitvoering van het oordeel over de bozen behoort niet tot het werk van de dienstknechten van Christus.⁴³

De Heer zal het oordeel voltrekken door middel van de engelen van Zijn macht, aan wie Hij de uitvoering van het oordeel opdraagt. Na het binden van het onkruid, vergadert Hij de tarwe in Zijn schuur. De tarwe wordt niet in bossen

⁴² Het is een ernstige gedachte dat de eerste daad van de mens is geweest, het bederven van wat God goed had gemaakt. Zo was het bij Adam, bij Noach, bij de wet, bij het priesterschap van Aäron, bij de zoon van David, zelfs bij Nebukadnezar en ook bij de Gemeente. In de tijd van Paulus zochten allen het hunne en niet wat van Jezus Christus was. In de Messias zal alles goed, ja beter en hechter zijn.

⁴³ Ik spreek hier van hen die Zijn dienstknechten op aarde zullen geweest zijn gedurende Zijn afwezigheid. Want de engelen zijn ook Zijn dienstknechten, evenals de heiligen van de toekomstende eeuw.

gebonden; Hij neemt ze op tot Zichzelf. Zo is het einde, van wat hier beneden het uiterlijke aanzien van het koninkrijk betreft. Dit is niet alles wat deze gelijkenis ons leren kan, maar het sluit het onderwerp af waarvan dit gedeelte van het hoofdstuk spreekt. Gedurende de afwezigheid van Jezus zal, in zijn geheel op aarde genomen, de werking van het zaaien worden verdorven, door het werk van de vijand. Aan het einde zal de Heer het gehele werk van de vijand in bossen laten binden. Dat wil zeggen: Hij zal hen in deze wereld toebereiden voor het oordeel. Daarna neemt Hij de Gemeente op. Het is duidelijk dat hiermee het toneel eindigt, dat verband houdt met wat gedurende Zijn afwezigheid gebeurt. Het oordeel is nog niet voltrokken. Alvorens daarover te spreken, geeft de Heer andere beelden van de vorm die het koninkrijk zal aannemen tijdens Zijn afwezigheid.

Wat gezaaid werd als een mosterzraad, wordt een grote boom; het zinnebeeld van een grote macht op aarde. De Assyriër, Farao en Nebukadnezar, worden ons ook in het Woord getoond als grote bomen. Dat zou de vorm worden van het koninkrijk, dat zo klein begon, door het Woord dat de Heer en daarna Zijn discipelen hadden gezaaid. Wat uit dit zaad voortkwam, zou langzamerhand de vorm aannemen van een grote macht, die een vooraanstaande plaats op aarde zou innemen, zodat anderen daaronder een schuilplaats zouden zoeken, zoals vogels in de takken van een boom. En dat is inderdaad gebeurd.

In vers 33 zien we verder, dat het koninkrijk niet alleen een grote macht op aarde zou zijn, maar dat het ook het karakter zou dragen van een leerstellig systeem, dat zich ver zou uitbreiden en dat allen zou omvatten die in de invloedssfeer ervan kwamen. Alle drie maten meel zouden doorzuurd worden. Ik behoef hier niet stil te staan bij het feit, dat het woord 'zuurdeeg' in de Schrift altijd wordt gebruikt in een slechte zin. De Heilige Geest geeft ons door deze uitdrukking te verstaan, dat het hier niet gaat om de wederbarende kracht van het Woord in het hart van de enkeling, waardoor deze terug komt tot God, noch om een macht die door uiterlijke kracht handelt zoals bij Farao, Nebukadnezar, en de andere grote bomen in de Schrift. Het is een leerstellig systeem dat, alles doordringend, de massa zou kenmerken. Het is geen geloof, in de werkelijke betekenis van het woord, en ook geen leven. Het is een religie: de christenheid. Een belijdenis van een leer, in een hart dat noch God noch de waarheid verdraagt, gaat altijd gepaard met verderf van die leer zelf.

Met de gelijkenis van het zuurdeeg eindigt het onderwijs dat de Heer aan de schare geeft. Alles was nu in gelijkenissen tot hen gericht, want ze ontvingen Hem niet, hun koning; en Hij sprak van dingen die Zijn verwerping vooronderstelden en van een zijde van het koninkrijk dat onbekend was in de openbaringen van het

Oude Testament. Het Oude Testament spreekt, óf van het koninkrijk in macht, óf van een klein overblijfsel dat, te midden van het lijden, het woord aannam van de Koning Profeet die verworpen was.

Na de gelijkenis van het zuurdeeg blijft Jezus niet langer met de schare bij de zee, een plaats die paste bij de positie waarin Hij tegenover het volk stond, na het getuigenis aan het slot van hoofdstuk 12 afgelegd, en waar Hij gekomen was toen Hij het huis verliet. Nu gaat Hij, met Zijn discipelen, het huis weer binnen, en daar, in een afgezonderde vertrouwelijkheid met hen, openbaart Hij het ware karakter en doel van het koninkrijk der hemelen. En ook het resultaat van wat er in gedaan was en de middelen die gebruikt zullen worden om alles op aarde te reinigen, wanneer de uiterlijke geschiedenis van het koninkrijk gedurende Zijn afwezigheid, zou zijn beëindigd. Dat wil zeggen, we vinden hier datgene, wat het koninkrijk kenmerkt voor de geestelijk gezinde mens. Wat deze verstaat als de ware gedachten van God in verbinding met het koninkrijk. En van het oordeel dat alles daaruit zou wegdoen wat in strijd is met Hem, door middel van de uitoefening van een macht, die het koninkrijk uitwendig in overeenstemming zou brengen met het hart van God.

We hebben gezien, dat de uiterlijke geschiedenis van het koninkrijk eindigt met deze twee dingen: de tarwe in de schuur geborgen, en het onkruid in bossen gebonden op de aarde gelaten, gereed om verbrand te worden. De verklaring van deze gelijkenis resumeert de geschiedenis van het koninkrijk in die tijd. Maar ze doet ons tevens de verschillende delen van de vermenging begrijpen en onderscheiden, door elk deel daarvan toe te schrijven aan zijn ware bewerker. De akker is de wereld;⁴⁴ daar werd het woord gezaaid, om op deze wijze het koninkrijk op te richten. Het goede zaad waren de kinderen van het koninkrijk. Zij behoorden, volgens de gedachten van God, werkelijk daarbij. Zij zijn de erfgenamen ervan. De joden waren dat niet meer, en het was niet langer een voorrecht van de natuurlijke geboorte. Men werd een kind van het koninkrijk door de geboorte door het Woord. Maar, om het werk van de Heer te verderven, bracht de vijand in hun midden allerlei soort van personen, de vruchten van de leringen die de vijand had gezaaid, onder hen die uit de waarheid geboren waren. Dat is het werk van satan, op de plaats waar de leer van Christus was geplant. De

⁴⁴ Het is duidelijk, dat de Heer niet in de Gemeente begon te zaaien, want deze bestond toen nog niet. Maar Hij onderscheidt hier Israël van de wereld, en van deze laatste spreekt Hij. Hij zocht vrucht in Israël, maar Hij zaait in de wereld, omdat Israël, na al Zijn arbeid, geen vrucht voortbracht.

oogst is het eind van de eeuw. ⁴⁵ De maaiers zijn de engelen. Men zal opmerken, dat de Heer hier niet uitlegt wat historisch gebeurd is, maar uitdrukkingen gebruikt, die de ontknoping laten zien als de oogst gekomen is. De vervulling van het geschiedkundig gedeelte in de gelijkenis wordt voorondersteld. De Heer gaat verder, om het grote resultaat te laten zien, afgezien van wat het koninkrijk gedurende Zijn afwezigheid zou zijn. De tarwe (dat is de Gemeente) is in de schuur, en het onkruid is in bossen gebonden op de aarde. Maar de Zoon des mensen zal alles nemen waaruit deze bossen samengesteld zijn, alles wat als kwaad God in het koninkrijk mishaaft, en zal het in de vurige oven werpen waar weinig is en knersing der tanden. Na dit oordeel zullen de rechtvaardigen blinken zoals Hijzelf, (de ware Zon van die dag van heerlijkheid, en van die toekomstige eeuw), in het koninkrijk van de Vader. Christus zal dan het koninkrijk ontvangen hebben van de Vader, Wiens kinderen zij waren, en ze zullen er blinken met Hem als kinderen des koninkrijks.

De Heer stelde dus aan de schare voor: de resultaten op aarde van het goddelijk zaaien en de listige kuiperijen van de vijand; het koninkrijk vanuit dit gezichtspunt bezien. Daarna de verbindingen van de bozen onder elkaar buiten hun natuurlijke plaats als groeiende op de akker. Ten slotte de wegneming van de Gemeente. Maar voor Zijn discipelen verklaart de Heer alles wat nodig was om hen ten volle de taal van de gelijkenis te laten verstaan. Daar vinden we het oordeel over de bozen, uitgevoerd door de Zoon des mensen. Ze worden in het vuur geworpen. En ook de openbaarwording van de rechtvaardigen in de heerlijkheid.

Deze laatste gebeurtenissen zouden vervuld worden, nadat de Heer zou zijn opgestaan en een einde zou gemaakt hebben aan de uitwendige vorm van het koninkrijk der hemelen op aarde, terwijl de bozen in bossen gebonden zouden zijn en de heiligen in de hemel opgenomen. ⁴⁶

Nadat nu de Heer, om Zijn discipelen ten volle te onderwijzen, de verklaring gegeven heeft van de uiterlijke geschiedenis en de resultaten ervan in oordeel en heerlijkheid, deelt Hij hen de gedachten van God mee in verbinding met wat op aarde voorviel gedurende de ontwikkeling van de uiterlijke en aardse

⁴⁵ Niet maar het ogenblik waarop deze eindigt, maar de handelingen die het voornemen van God in dat einde vervullen.

⁴⁶ Merk hier ook op, dat het koninkrijk der hemelen hier in twee gedeelten wordt gesplitst, nl. het koninkrijk van de Zoon des mensen en het koninkrijk van onze Vader: de voorwerpen van het oordeel in datgene wat aan Christus onderworpen is, en een plaats bij de Vader, gelijk aan de Zijne, voor de zonen.

gebeurtenissen in het koninkrijk; dat wat de geestelijke mens daarin moet onderscheiden. Het koninkrijk der hemelen was voor hen die inzicht hadden in het voornemen van God, als een schat die in een akker verborgen was. Een man vindt de schat en koopt de akker om de schat te bezitten. De akker was niet het doel, maar de schat die erin was verborgen. Zo heeft Christus de wereld gekocht. Hij bezit haar naar recht! Maar Zijn doel is de schat die erin verborgen is, Zijn eigen volk, al de heerlijkheid van de verlossing die daarmee verbonden is. In één woord: de Gemeente, niet zozeer gezien in haar zedelijke, en tot op zekere hoogte goddelijke schoonheid, maar als het bijzondere voorwerp van de verlangens en van de opoffering van de Heer; dat wat Zijn hart heeft gevonden in deze wereld, naar de raadsbesluiten en de gedachten van God.

In deze gelijkenis is het de machtige aantrekkingskracht van deze 'nieuwe zaak', die Hem, die hem gevonden heeft, ertoe brengt om de gehele akker te kopen om die schat te bezitten.

De Joden waren geen 'nieuwe zaak', en de wereld had geen aantrekkelijkheid. Maar deze nieuwe schat gaf hem die hem ontdekt had, aanleiding om alles wat hij had te verkopen om de schat te bezitten. Inderdaad heeft Christus alles opgegeven. Niet alleen heeft Hij Zichzelf ontleidigd om ons te verlossen, maar Hij gaf alles op wat Hem toekwam als mens, als Messias op aarde. Hij gaf de beloften, Zijn koninklijke rechten, Zijn leven, ja alles prijs, om de wereld te bezitten die de schat bevatte, nl. het volk dat Hij liefhad.

Dezelfde gedachte, maar enigszins gewijzigd, vinden we terug in de gelijkenis van de parel van grote waarde. Een mens zoekt mooie parels. Hij wist wat hij zocht. Hij bezat smaak, onderscheidingsvermogen, en kennis van wat hij zocht. Het was de welbekende schoonheid van de zaak, die maakte dat hij zoekende was. En als hij een parel heeft gevonden die aan zijn gedachten beantwoordt, weet hij dat het de moeite waard is om alles te verkopen om deze te bezitten. De parel is deze prijs waard in de ogen van één die de juiste waarde weet te schatten. Dus koopt hij hem en niets anders erbij. Zo heeft Christus in de Gemeente als zodanig, een schoonheid en (vanwege deze schoonheid) een waarde gevonden, die Hem er toe bracht alles op te geven om haar te bezitten. Zo is het ook met het koninkrijk. Gezien de toestand van de mens, zelfs van de joden, eiste de heerlijkheid van God dat alles moest worden prijsgegeven om deze nieuwe zaak te bezitten, want er was niets in de mens wat Christus voor zichzelf kon nemen. De Heer was bereid alles op te geven om dit 'nieuwe' te bezitten. Maar dat niet alleen. Wat Zijn hart zocht en Hij nergens anders vindt, vindt Hij in wat God Hem in het koninkrijk heeft gegeven. Hij kocht geen andere parels. Voordat Hij deze vond, had Hij geen enkele reden om alles wat Hij had te verkopen. Maar zodra Hij haar vond wist Hij

wat Hij doen zou; Hij gaf alles voor haar prijs. De waarde gaf de beslissing, want Hij wist hoe te beoordelen en zocht met kennis van zaken.

Ik wil niet zeggen, dat de kinderen van het koninkrijk niet door dezelfde beginselen worden geleid. Als we geleerd hebben wat het is een kind van het koninkrijk te zijn, verlaten we alles om het te genieten, om bij de parel van grote waarde te behoren. Maar wij kopen de akker niet om de schat te bezitten. En ook zoeken wij geen schone parels voordat we deze parel van grote waarde hebben gevonden. In hun volle betekenis zijn deze gelijkenissen alleen toepasselijk op Christus. Het doel van deze gelijkenissen is om voor te stellen wat toen gaande was, in tegenstelling met de toestand van zaken zoals ze vroeger bestond, n. 1. de betrekkingen van de Heer met de joden.

Nu is er nog één van de zeven gelijkenissen te overdenken, nl. die van het net dat in de zee wordt uitgeworpen. Hierin vindt geen verwisseling plaats ten opzichte van de handelende personen; dat wil zeggen, in de gelijkenis zelf. Dezelfde vissers die het net hebben uitgeworpen, trekken het aan de oever en maken de scheiding, door de goede vissen in de vaten te doen en zich met de slechte niet bezig te houden. De goede vissen op te bergen, is het werk van hen die het net optrekken. En dat werk wordt alleen gedaan als men op de oever is. Het sorteren is zonder twijfel hun werk, maar ze houden zich alleen bezig met de goede vissen. Deze kennen ze. Het doel van hun vissen is: goede vissen te hebben. Zonder twijfel worden er met de goede ook andere vissen in het net gevonden, maar die zijn niet goed. De vissers kennen de goede vissen en meer is niet nodig. De goeden worden apart gezet. Dit vormt een deel van de geschiedenis van het koninkrijk der hemelen. Het oordeel over de slechten vinden we hier niet. Ze worden terzijde geworpen op het strand, als de vissers de goeden in de vaten vergaderen. Die uiteindelijke bestemming wordt hier niet gegeven, noch van de goeden, noch van de slechten. De beslissing ligt niet in het bijeenvergaderen in de vaten, of het wegwerpen op de oever. Het volgt na de behandeling in de gelijkenis. En wat de kwaden betreft: hun oordeel is niet alleen dat ze gescheiden worden van de goeden, maar dat ze in de vurige oven worden geworpen. Noch in deze gelijkenis, noch in die van het onkruid onder de tarwe, is de uitoefening van het oordeel een deel van de gelijkenis zelf. Het onkruid werd in bossen gebonden op het land gelaten en hier worden de slechte vissen weggeworpen. Op deze wijze wordt het net van het evangelie in de volkerenzee geworpen en brengt allerlei soort van mensen bijeen. Na de algemene inzameling die het net heeft vol gemaakt, houden de arbeiders van de Heer zich met de goeden bezig. Ze verzamelen ze, en scheiden ze af van de kwaden. Vergeet niet, dat dit een gelijkenis van het koninkrijk is. Het is het karakter dat het koninkrijk aanneemt als

het evangelie een massa bozen en goeden heeft samengebracht. Als dan ten slotte het net wordt opgetrokken, en er allerlei soorten vis in verzameld zijn, worden de goeden afgezonderd omdat ze kostbaar zijn en de anderen worden op de oever gelaten. De gelovigen worden vergaderd in de vaten. Niet door de engelen, maar door het werk van hen die in de Naam van de Heer hebben gewerkt. De onderscheiding vindt niet plaats door oordeel, maar door de dienstknechten die bezig zijn met de goeden.

De uitvoering van het oordeel is een geheel andere zaak, waarmee de arbeiders niets te maken hebben. Aan het einde van de eeuw zullen de engelen komen en de bozen van de goeden afscheiden, (niet de goeden van de bozen zoals de vissers deden) en ze in de vurige oven werpen, waar weinig is en knersing der tanden. Hier wordt niets gezegd over een bezig zijn met de goeden. Het is niet het werk van de engelen, maar van de vissers om de goeden in de vaten te doen. In beide gelijkenissen houden de engelen zich met de bozen bezig. In de gelijkenis van het onkruid wordt het openbare resultaat gegeven, hetzij in de tijd van het koninkrijk der hemelen, hetzij daarna. Dat wordt hier niet herhaald. Maar het werk, dat met het oog op de rechtvaardigen moet worden gedaan als het net vol is, wordt er hier bijgevoegd. Het lot van de bozen wordt herhaald, om het werk dat aan hen gedaan wordt door de engelen, te onderscheiden van het werk van de vissers die de goeden vergaderen in de verschillende vaten. Maar toch wordt het lot van de bozen hier vanuit een ander oogpunt gezien en worden de rechtvaardigen gelaten waar ze zijn. In de gelijkenis van het onkruid wordt het oordeel over de bozen uitgesproken evenals hier; ze worden uitgeworpen daar waar weinig is en knersing der tanden. Daar wordt de algemene toestand van het koninkrijk geopenbaard en we zien de rechtvaardigen blinken als de zon het hogere deel van het koninkrijk. Hier is het alleen, wat zij verstaan die inzicht hebben; wat het geestelijk oog ziet; de rechtvaardigen zijn in de vaten gedaan.

Er is, vóór het oordeel, door geestelijke kracht een afscheiding gemaakt, die niet bestond in de algemene openlijke toestand van het koninkrijk. Daar was alleen maar wat de voorzienigheid openlijk op de akker deed en het bergen van het goede graan in de hemel. Hier heeft de afzondering plaats, doordat met de goeden gehandeld wordt. Dat was het hoofdpunt voor het geestelijk inzicht. Niet zozeer een openbaar handelen, hoewel het oordeel in de toekomst over de bozen

in feite zal worden voltrokken, en dan zullen de rechtvaardigen gelaten worden waar ze zijn.⁴⁷

In de verklaring van de tweede gelijkenis, zien we absoluut oordeel over het onkruid, waardoor alles wat in Gods voorzienigheid samengebracht, en van het goede graan gescheiden, op de akker was achtergebleven, wordt vernield en verteerd. De engelen worden aan het einde uitgezonden; niet om het onkruid van de tarwe af te sonderen, (dat was al gedaan), maar om het onkruid in de oven te werpen en zo het koninkrijk te reinigen. In de verklaring van de gelijkenis van de vissen (vs. 49) heeft de sortering reeds plaats. Er zullen rechtvaardigen op aarde zijn en de bozen zullen van hen worden afgezonderd. Het praktische onderwijs van deze gelijkenis is de afscheiding van de goeden van de bozen en het vergaderen van velen van de eersten. Dat is meer dan eenmaal gebeurd. Veel goeden zijn overal tot één geheel verenigd. De dienstknechten van de Heer zijn de instrumenten die gebruikt worden om dat te doen wat we in de gelijkenis zien voorgesteld.

Deze gelijkenissen bevatten oude en nieuwe dingen. De leer van het koninkrijk bijvoorbeeld, was een welbekende zaak. Maar dat het koninkrijk de vormen aan zou nemen die de Heer beschrijft; dat het de gehele wereld zonder onderscheid zou omvatten, terwijl het volk van God zijn bestaan niet aan Abraham maar aan het Woord zou te danken hebben; dat waren alle nieuwe dingen. Alles was van God. De schriftgeleerde had kennis van het koninkrijk, maar was volkomen onbekend met het karakter dat het zou aannemen, als koninkrijk der hemelen geplant in deze wereld door het Woord, waarvan alles hier afhankelijk is.

Daarna neemt de Heer Zijn werk onder de joden weer op.⁴⁸ Voor hen was Hij slechts 'de zoon van de timmerman'. Ze kenden Zijn familie naar het vlees. Het

⁴⁷ In alle zinnebeeldige profetieën en gelijkenissen gaat de verklaring verder dan de gelijkenis zelf, en voegt er feiten bij. Want het uitgevoerde oordeel getuigt openlijk van datgene wat in de tijd van de gelijkenis alleen geestelijk onderscheiden kon worden. Geestelijk kan men het nu verstaan en in het einde zal het oordeel in het openbaar de verklaring geven, zodat we in de uitlegging altijd verder moeten gaan dan de gelijkenis zelf. Het oordeel geeft een openlijke uitlegging van wat nu slechts geestelijk kan begrepen worden en voert een nieuwe toestand van zaken in (Dan. 7).

koninkrijk der hemelen was niets in hun ogen. Het werd nu op andere plaatsen geopenbaard. Daar werd de kennis van goddelijke dingen meegedeeld. De joden zagen niets van de dingen die het bevattingsvermogen van het natuurlijk hart te boven gingen. De zegen van de Heer was gestuit op hun ongelof. Hij was door Israëel verworpen als profeet en als koning.

Hoofdstuk 14

Hier gaat het evangelie weer verder door ons de historische gang van zaken te beschrijven van deze openbaringen. Het doet dat op zulk een wijze, dat duidelijk de geest aan het licht komt waardoor het volk was bezielt. Herodes wilde liever zijn aardse macht en heerlijkheid handhaven, dan zich te onderwerpen aan het getuigenis van God. Hij was meer gebonden door een vals menselijk begrip dan door zijn geweten, hoewel hij in veel dingen de kracht van de waarheid erkend schijnt te hebben. Hij had de voorloper van de Messias, Johannes de Doper laten onthoofden, nadat hij hem reeds in de gevangenis had gezet. Op deze wijze had hij de getrouwe berisper van de zonde waarin zijn vrouw leefde, uit haar oog verwijderd.

Jezus gevoelt de draagwijdte van deze daad, die aan Hem wordt meegedeeld. Daar Hij samen met Johannes in nederige dienst (hoewel persoonlijk ver boven hem verheven), het getuigenis van God aflegde te midden van de vergadering van Israëel, gevoelde Hij Zich in Zijn hart en werk met Johannes verenigd. Want trouw te midden van het kwaad bindt de harten samen. En Jezus had Zich verwaardigd om een plaats in te nemen waar het juist om trouw ging (zie Ps. 40:9-10). Toen Hij dan ook van de dood van Johannes hoorde, trok Hij Zich terug in de woestijn. Maar terwijl Hij Zich aan de schare onttrok, die zo in openlijke handelingen het

⁴⁸ De hoofdstukken die nu volgen hebben een zeer bijzonder karakter. De persoon van Christus wordt als de Jahweh van Ps. 132 voorgesteld, terwijl Israëel wordt weggezonden. De discipelen worden alleen gelaten, terwijl Hij op de berg bidt. Hij keert terug, voegt zich weer bij de discipelen, en de Gadarenen erkennen Hem. Dan hebben we in hoofdstuk 15 de gehele zedelijke beschrijving van de grond waarop Israëel werkelijk stond en behoorde te staan, maar verder uitgewerkt in wat in het hart van de mens is. Daarna zien we wie God is, geopenbaard in genade aan het geloof, zelfs waar dit in een heiden wordt gevonden. Historisch erkent Hij Israëel nog, maar in goddelijke volmaaktheid, en nu in een menselijke administratieve macht. Dan wordt in hoofdstuk 16 de Gemeente profetisch gezien en in hoofdstuk 17 het koninkrijk in heerlijkheid. In hoofdstuk 16 wordt het de discipelen verboden om te zeggen dat Hij de Christus is. Want daarvoor was het nu te laat.

getuigenis van God begon te verwerpen, hield Hij niet op in al hun behoeften te voorzien en hen het getuigenis te geven dat Hij, die op een goddelijke wijze in al hun noden kon voorzien, in hun midden was. Want de schare die deze noden gevoelde, en die, al was er geen geloof, toch bewondering had voor de macht van Jezus, volgde Hem in de woestijn. En Jezus, door ontferming bewogen, genas al hun zieken, is Avonds vroegen Zijn discipelen Hem om de schare heen te zenden, opdat ze voedsel voor zich zouden kunnen kopen. Maar Hij weigert dit en legt een merkwaardig getuigenis af van de aanwezigheid in Zijn eigen Persoon van Hem, die de nooddriftigen van het volk met brood kon verzadigen (Ps. 132). Jahweh, de Heer, die de troon van David vestigde, was in hun midden in de Persoon van Hem die deze troon zou erven. Ik twijfel er niet aan, dat twaalf korven met brokken wijzen op het getal dat in de Schrift altijd de volmaaktheid van besturende macht in de mens aanduidt.

Merk op, dat de Heer verwacht dat Zijn twaalf discipelen bekwaam zullen zijn om de instrumenten te zijn van Zijn handelingen van zegen en macht, in het naar Zijn eigen kracht uitdelen van de zegeningen van het koninkrijk. Hij zegt: 'Geeft gij hen te eten'. Dit ziet op de zegeningen van het koninkrijk van de Heer, en op de twaalf discipelen van Jezus als bedienaars van die zegen. Maar het is tevens een heel belangrijk beginsel in verband met het resultaat van geloof, in elke tussenkomst van God in genade. Het geloof zou in staat moeten zijn, om van de macht die handelt in deze tussenkomst gebruik te maken, om werken te verrichten die aan deze macht eigen zijn, overeenkomstig de orde van de bedeling en het inzicht dat het geloof ervan heeft. We zullen dit beginsel op een andere plaats opnieuw volkomen ontvouwd zien.

De discipelen wilden de schare wegzenden, omdat ze niet wisten hoe ze de macht van Christus konden gebruiken. Ze hadden bekwaam moeten zijn, om ze ten gunste van Israël te gebruiken, overeenkomstig de heerlijkheid van Hem die Zich in hun midden bevond.

Maar al bewees de Heer met volkomen geduld door Zijn daden, dat Hij die Israël zó kon zegenen in het midden van Zijn volk was, toch legde Hij getuigenis af van Zijn afzondering van dat volk als gevolg van hun ongeloof. Hij dwingt Zijn discipelen alleen in een schip te gaan om de zee over te steken. En nadat Hij de schare heeft weggezonden gaat Hij Zelf alleen op een berg om te bidden; en dit terwijl het schip waarin de discipelen zich bevonden heen en weer werd geslingerd door de golven en de wind hun tegen was. Het is een levend tafereel van wat gebeurd is. God heeft inderdaad Zijn volk weggezonden om alleen de stormachtige zee van deze wereld over te steken. En ze ontmoeten een tegenstand waartegen het moeilijk strijden is. Gedurende die tijd bidt de Heer

Jezus alleen in de hoge. Hij heeft het joodse volk weggezonden, dat Hem gedurende Zijn aanwezigheid hier beneden had omringd.

Behalve de algemene lering, brengt het heengaan van de discipelen vooral het joodse overblijfsel voor ons. Petrus, persoonlijk uit het schip klimmende, stijgt in type uit boven de positie van dit overblijfsel. Hij stelt dat geloof voor, dat, terwijl het het aardse hulpmiddel van het schip prijsgeeft, uitgaat om Jezus te ontmoeten die Zich aan hen heeft geopenbaard. Petrus wandelt op de zee. Het is een gewaagde onderneming, maar gegrond op het woord van Jezus: 'Kom'. Maar merk op, dat dit wandelen op de zee van Petrus geen ander fundament heeft dan de woorden: 'Indien Gij het zijt', d.w.z. Jezus Zelf. Er is geen enkele steun, geen enkele mogelijkheid tot wandelen, als men Christus uit het oog verliest. Alles is afhankelijk van Hem. Het schip is een bekend hulpmiddel om over de zee te gaan, maar alleen het geloof, dat op Jezus ziet, kan wandelen op het water. De mens als mens zinkt, als hij zich daarop begeeft. Niets kan zich staande houden op het water, dan alleen dat geloof dat uit Jezus de kracht put die in Hem is, en Hem daarom navolgt. Maar het is zoet voor het hart Hem na te volgen; en men is dan dichter bij Hem, Hem meer gelijk. Dit is de ware positie van de Gemeente, in tegenstelling met het overblijfsel in haar gewone karakter. Jezus wandelde op het water als op vaste grond. Hij die de elementen schiep zoals ze zijn, kon naar Zijn welgevallen over hun eigenschappen beschikken. Hij staat toe dat stormen ons geloof beproeven. Hij wandelt zowel op de woedende golven als op de kalme zee. Ja meer, de storm maakt geen onderscheid. Hij die in het water zinkt doet dit evengoed bij een kalme zee als met storm. En hij die op het water kan wandelen, zal dit zowel bij kalmte als bij storm doen. Maar vanaf het ogenblik dat men op de omstandigheden ziet, bezwijkt het geloof en de Heer wordt vergeten. Want dikwijls laten de omstandigheden ons de Heer vergeten, daar, waar het geloof in Hem die boven alle omstandigheden staat, ons bekwaam moest hebben gemaakt ons erboven te verheffen. Maar God zij geloofd! Hij die door Zijn eigen macht op het water wandelde, is daar om het geloof en de wankelende schreden van de arme discipel te ondersteunen. En in ieder geval had dat geloof Petrus zó dicht bij de Heer gebracht, dat Zijn uitgestrekte hand hem kan ondersteunen. De fout van Petrus was, dat hij op de golven zag en op de storm (die er in feite niets mee te maken had), in plaats van op Jezus die niet veranderd was en die op dezelfde golven wandelde, wat het geloof van Petrus had moeten opmerken. Toch bracht zijn noodkreet de macht van Jezus in beweging; dat wat zijn geloof had moeten doen. Maar het was nu tot zijn beschaming, in plaats van te zijn in het genot van gemeenschap met en wandelde zoals de Heer.

Zodra Jezus in het schip was, stilde de wind. Zo zal het ook zijn, als de Heer terugkeert tot het overblijfsel van Zijn volk in deze wereld. Ook dan zal Hij worden aanbeden als de Zoon van God door allen die in het schip zijn, met het overblijfsel van Israël. In Gennézareth oefent Jezus opnieuw de macht uit, die in de toekomst al het kwaad van de aarde zal verdrijven dat satan erin heeft gebracht. Want als Hij wederkomt, zal de wereld Hem erkennen. Dit voorval is een fijne tekening van het resultaat van de verwerping van Christus, waarover dit evangelie al gesproken heeft, als plaats hebbende in het midden van het joodse volk.

Hoofdstuk 15

Dit hoofdstuk laat ons zien wie de mens is en wie God is; de zedelijke tegenstelling tussen de leer van Christus en die van de joden. En zo is het joodse stelsel zedelijk door God verworpen. Als ik van het stelsel spreek, bedoel ik de gehele zedelijke toestand van de joden. Het was tot een stelsel gemaakt, door hun huichelarij die de ongerechtigheid zocht te verbergen, maar het juist daardoor groter maakte in de ogen van God voor Wie ze zich stelden. Ze bedienden zich van de Naïm van God, om onder het voorwendsel van vroomheid, lager te zinken dan de wetten van het natuurlijk geweten. Op deze wijze wordt een godsdienstig stelsel het grote instrument van de macht van de vijand. En dit vooral, als datgene waarvan dat stelsel nog steeds de naam draagt, door God wijs ingesteld. Maar dan is de mens ook geoordeeld; want het judaïsme was de mens met Gods wet en Gods opvoeding!

Het Oordeel dat de Heer hier uitspreekt over dit stelsel van huichelarij geeft, terwijl het de daaruit voortvloeiende verwerping van de joden openbaart, aanleiding tot onderwijs dat veel verder gaat. Terwijl ze het hart van de mens doorzoekt en de mens oordeelt naar wat daaruit voortkomt, bewijst ze dat het hart een bron is van alle ongerechtigheid. Zo maakt ze duidelijk, dat alle ware zedelijkheid haar grondslag heeft in de overtuiging en belijdenis van zonde. Want zonder dit is het hart altijd onoprecht en bedriegt zichzelf. Zo dringt Jezus ook door tot de wortel van alle dingen, en ziet de bijzondere en tijdelijke betrekkingen van het joodse volk voorbij, om de ware zedelijkheid te tonen die alle eeuwen door dezelfde blijft. De discipelen hielden de tradities van de ouden niet.

De Heer had voor deze geen belangstelling. Maar Hij maakt er gebruik van om op het geweten van hun beschuldigers de waarheid te binden, dat het oordeel, veroorzaakt door het verwerpen van de Zoon van God, ook gewettigd was op

grond van deze betrekkingen die reeds tussen God en Israël bestonden. De schriftgeleerden en farizeeërs maakten het gebod van God krachteloos door hun inzetten. En dat op een zeer belangrijk punt, waarvan zelfs alle aardse zegeningen voor de kinderen van Israël afhingen. Jezus laat hen door hun eigen inzetten zien, de grote huichelarij, zelfzucht en gierigheid van hen, die voorgaven het volk te leiden en hun hart te vormen tot zedelijkheid en tot dienst van Jahweh. Jesaja had reeds hun oordeel uitgesproken.

Vervolgens toont Hij de schare dat het erom gaat wat de mens is; wat uit zijn hart voortkomt, uit het binnenste van zijn bestaan. Hij wijst op de slechte stromen die uit deze bedorven bron vloeien. Het was de eenvoudige waarheid over het hart van de mens, zoals God het kende. En dit ergerde juist de eigengerechte mensen van de wereld en werd zelfs door de discipelen niet begrepen. Niets is zo eenvoudig als de waarheid, als ze gekend wordt. Maar niets is zo moeilijk en zo donker, als het hart van de mens dat de waarheid niet bezit, er zich een oordeel over moet vormen. Want hij oordeelt naar zijn eigen gedachten, en daarin is de waarheid niet. Israël, en in het bijzonder het godsdienstige Israël, en ware zedelijkheid, worden hier tegenover elkander geplaatst. De mens wordt in zijn eigen verantwoordelijkheid en in zijn werkelijke gedaante voor God gesteld.

Jezus doorgrondt het hart. Maar in genade handelende, handelt Hij naar het hart van God. Hij openbaart dat door, voor het oog van iedereen, verder te gaan dan de verbondsbepalingen van Gods verbinding met Israël. Een goddelijk Persoon, Godzelf, kan wandelen binnen de grenzen van het verbond dat Hij gegeven heeft, maar kan daartoe niet beperkt worden. En de ontrouw van Zijn volk aan dat verbond is de aanleiding, om ons de Heer te tonen als Hij de grenzen van dat verbond overschrijdt. Merk hier op, hoe het gevolg van overgeleverde godsdienst is, dat het zedelijk onderscheidingsvermogen verblind wordt. Wat kon duidelijker en eenvoudiger zijn, dan dat niet wat de mens eet, maar wat uit de mond en het hart komt de mens verontreinigt? Maar de discipelen konden het niet begrijpen, door de verlagende invloed van de leringen van de farizeeërs op hun harten. Want deze laatsten stelden uiterlijke vormen boven innerlijke reinheid.

Christus eindigt nu de gesprekken met de schriftgeleerden van Jeruzalem, en verlaat de grenzen van Israël om die plaatsen te bezoeken, die het verst verwijderd waren van de joodse voorrechten. Hij gaat naar de landstreek van Tyrus en Sidon, de steden die Hijzelf als voorbeelden had gesteld van wat het verst verwijderd was van berouw. Zie hoofdstuk 11, waar Hij deze steden op dezelfde lijn stelt als Sodom en Gomorra, als meer verhard dan deze.

Uit die streken komt een vrouw. Naar de beginselen die Israël kenmerkten, behoorde zij tot een vervloekt geslacht, want ze was een Kananeese. Ze komt de tussenkomst vragen van de Heer Jezus ten behoeve van haar dochter die van een duivel was bezeten. Terwijl ze dat vraagt, spreekt ze Jezus aan met de titel, waarvan het geloof weet dat ze Hem toekomt in Zijn verbinding met de joden. Ze noemt Hem: 'Zoon van David'. Dat geeft aanleiding dat de Heer Zijn positie ten volle kon openbaren. En tezelfdertijd tot de openbaring van de voorwaarden, op grond waarvan de mens hopen kan deel te krijgen in de gevolgen van Zijn goedheid, ja, van God Zelf.

Als de Zoon van David, had Hij niets te maken met een Kananeese vrouw. Hij antwoordt haar niet. De discipelen wensen van haar ontslagen te worden, door aan haar verzoek te voldoen. De Heer antwoordt hen, dat Hij alleen maar gezonden is tot de verloren schapen van Israël. En dat was inderdaad de waarheid. Want, wat ook de raadsbesluiten van God waren, geopenbaard bij Zijn verwerping (zie Jes. 49): Hij was de Dienstknecht van de besnijdenis ter wille van de waarheid van God' teneinde de beloften aan de vaders gedaan te bevestigen (zie Rm. 15:8).

De vrouw smeekt nu eenvoudiger en meer rechtstreeks, (de meer natuurlijke uitdrukking van haar gevoelens), om de genadige tussenkomst van Hem, in Wiens macht ze vertrouwen stelt. De Heer antwoordt haar, dat het niet past om het brood van de kinderen te nemen en het de honden voor te werpen. We zien de ware positie van de Heer als tot Israël gekomen; de beloften waren voor de kinderen van het koninkrijk. De 'Zoon van David was de dienstknecht van deze beloften. Kon Hij, als zodanig, de bijzondere plaats van het volk van God vergeten?

Maar dat geloof, dat kracht put uit de noodzaak en geen andere hulpbron vindt dan in de Heer Zelf, aanvaardt de vernedering van positie en weet dat er bij de Heer brood is om de honger te stillen van hen die er geen recht op hebben. Dat geloof volhardt ook, omdat er een gevoelde behoefte is en geloof in de macht van Hem die in genade gekomen is.

Wat had de Heer nu met Zijn schijnbare hardheid bereikt? Hij heeft de arme vrouw er toe gebracht haar ware plaats voor God te gevoelen en uit te spreken; dat wil zeggen, de waarheid betreffende haarzelf. Maar wil dat nu zeggen dat God minder goed was dan zij verwachtte? Minder rijk in barmhartigheid jegens de hulpeloze, wier enige hoop en vertrouwen op deze barmhartigheid was gericht? Nee, verre van dat. Dat zou een ontkennen zijn van het karakter en de natuur van God, waarvan de Heer de uitdrukking was, de waarheid en het getuigenis op

aarde. Het zou een loochenen zijn van Zichzelf en van het doel van Zijn zending. Hij kón niet zeggen: 'God heeft geen kruimel voor dezulken'. Hij antwoordde uit de volheid van Zijn hart: 'O, vrouw, groot is uw geloof, u geschiede gelijk gij wilt'. God treedt hier buiten de enge grenzen van Zijn verbond met de joden, om in soevereine goedheid overeenkomstig Zijn eigen natuur te handelen. Hij openbaart Zich de God van goedheid te zijn en niet alleen Jahweh in Israël.

Maar deze goedheid wordt bewezen aan iemand, die in de tegenwoordigheid van die goedheid gebracht is om te weten dat ze er geen recht op heeft. Daartoe had de schijnbare hardheid van de Heer haar gebracht. Ze ontving alles van de genade terwijl ze in zichzelf totaal onwaardig was. Op deze wijze, en zo alleen, kan een ziel zegen ontvangen. Het is niet het gevoel van nood alleen. De vrouw had dit vanaf het begin, en dat was het wat haar daar bracht. Het was niet voldoende, alleen de Heer te erkennen als Degene die alle noden kan vervullen. De vrouw kwam met deze kennis. We moeten in de tegenwoordigheid van de enige bron van zegen tot het gevoel gebracht worden dat we, hoewel we daar zijn, we geen enkel recht hebben om er iets van te genieten. Dat is een ontzettende toestand. Maar als men eenmaal daar is, is alles genade. Dan kan God handelen overeenkomstig Zijn eigen goedheid en Hij antwoordt op elk verlangen van het hart dat het gelukkig kan maken.

We zien Christus dus hier als de dienstknecht van de besnijdenis terwille van de waarheid van God, om de beloften te vervullen die aan de vaders waren gedaan, opdat de heidenen God zouden verheerlijken voor Zijn barmhartigheid (zie Rm. 15:8-9). Tezelfdertijd openbaart deze laatste waarheid de ware toestand van de mens en de volle en volmaakte genade van God. God handelt overeenkomstig deze genade, terwijl Hij toch trouw blijft aan Zijn beloften. Zo wordt Zijn wijsheid op zulk een wijze geopenbaard, dat het onze bewondering wekt.

We zien, hoe de geschiedenis van de Syro Fenicische vrouw, juist op deze plaats, dit deel van het evangelie op een bijzondere wijze verduidelijkt. Het begin van het hoofdstuk laat de zedelijke toestand van de joden zien, en de valsheid van de godsdienst van de farizeeën en priesters. We zien de werkelijke toestand van de mens; wat er uit het menselijk hart opwelt. En tenslotte zien we het hart van God zoals het in Jezus is geopenbaard. Zijn handelwijze met de vrouw toont ons de trouw van God aan Zijn beloften. En de uiteindelijk gegeven zegen openbaart de volkomen genade van God in verbinding met het openbaar worden van de werkelijke toestand van de mens, erkent door het geweten. De genade verheft zich boven de vloek die op het voorwerp van de genade lag. Ze gaat boven alles uit, om zich een weg te banen tot de nood die het geloof aan haar voorstelt.

Nu gaat de Heer weg van daar, en naar Galilea, de plaats waar Hij in verbinding was met het verachte overblijfsel van de joden. Het is geen Sion, geen tempel, en geen Jeruzalem, maar de armen van de kudde, waar het volk in diepe duisternis was (Jes. 8-9). Zijn erbarmen volgt het arme overblijfsel en wordt weer ten behoeve van hen werkzaam. Hij vernieuwt de bewijzen, niet alleen van Zijn teer erbarmen, maar van Zijn aanwezigheid, die de armen van het volk met brood verzadigt. Maar hier is het niet in Zijn besturende macht, die Hij ook aan Zijn discipelen kon overdragen, maar naar Zijn eigen volmaaktheid, terwijl Hij Zelf handelt. Hij zorgt voor het overblijfsel van Zijn volk. En daarom worden er zeven korven met brokken brood ingezameld. En zonder dat er andere dingen gebeurd zijn, gaat Hij weg.

We hebben gezien, dat eeuwige zedelijkheid en waarheid in het innerlijke, in de plaats gesteld werden van de huichelarij van vormendienst; dat het gebruik van wettische godsdienst door de mens en zijn hart een bron van kwaad blijken te zijn en niets anders, terwijl het hart van God volledig wordt geopenbaard als zich verheffende boven elke bedeling, om in Christus volmaakte genade te tonen. Hoewel de bedelingen dus worden erkend, worden ze toch terzijde gesteld. En daardoor wordt zowel de mens als God in zijn ware karakter gezien. Het is een wonderbaar hoofdstuk, in het tonen van de eeuwige waarheid van wat God is en ook in wat deze openbaring van God toont dat de mens is. En dat geeft aanleiding om in het volgende hoofdstuk de Gemeente te openbaren. Deze is niet een bedeling, maar gegrond op wat Christus is, de Zoon van de levende God. In hoofdstuk 12 werd Christus, voor zover het de bedeling aangaat, verworpen, en in hoofdstuk 13 wordt het koninkrijk der hemelen er voor in de plaats gesteld. Hier wordt de mens, en al wat hij van de wet heeft gemaakt, terzijde gesteld, en God handelt in Zijn eigen genade boven alle bedelingen uit. Dan volgt de Gemeente en het koninkrijk in heerlijkheid.

Hoofdstuk 16

Dit hoofdstuk gaat verder dan de openbaring van de genade van God alleen. Jezus openbaart wat weldra gevormd zou worden naar de raadsbesluiten van die genade. Hij doet dit waar Hij wordt erkend, en laat zien dat de hoogmoedigen van het volk verworpen zullen worden; dat Hij hen veracht zoals zij Hem verachten (Zach. 11). Door de verdorvenheid van hun wil, hun ogen sluitende voor de buitengewone en weldadige tekenen van Zijn macht, die dagelijks bewezen werden aan de armen die Hem zochten, begeren de farizeeërs en sadduceeërs een teken van de hemel. Ze waren getroffen door deze openbaringen maar

bleven in hart en wil ongelovig. De Heer verwijt hen hun ongelooft en laat hen zien, dat ze wel de tekenen van het weer wisten te onderscheiden, hoewel de tekenen van de tijden nog veel meer in het oog lopend waren. Ze waren een overspelig en boos geslacht, en Hij verliet hen. Dit is een veelbetekenende uitdrukking van wat op dat ogenblik in Israël plaatsvond.

Hij waarschuwt Zijn vergeetachtige discipelen tegen de strikken van deze sluwe vijanden van de waarheid en van Hem die God heeft gezonden om deze waarheid te openbaren. Israël als volk wordt, in hun leidlieden, verlaten. Tezelfdertijd herinnert Hij in geduldige genade Zijn discipelen aan wat Zijn woorden tot hen uitlegde.

Daarna vraagt Hij Zijn discipelen wat de mensen in het algemeen van Hem denken. Maar al deze gedachten waren maar meningen, en hadden niets met geloof te doen. Dat wil zeggen, het was een onzekerheid die het gevolg is van zedelijke onverschilligheid en met de afwezigheid van bewuste geestelijke nood der ziel, die alleen maar rusten kan in de Waarheid; in de Heiland die men gevonden heeft. Daarna vraagt Hij Zijn discipelen wat ze zelf van Hem dachten. En dan spreekt Petrus zijn geloof uit. Aan hem had de Vader Zich verwaardigd te openbaren, wie de Zoon was. Hij zegt: 'Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God'. Hier is geen sprake van onzekerheid, van alleen maar een mening. Het is het machtige resultaat van de openbaring door de Vader Zelf gedaan van de Persoon van Christus, aan de discipel die Hij tot dit voorrecht verkoren had.

Hier openbaart de toestand van het volk zich op een bijzondere wijze. Niet, zoals in het vorige hoofdstuk, in verbinding met de wel, maar in verbinding met Christus die hen was voorgesteld. We zien de toestand van het volk hier in tegenstelling met de openbaring van Zijn heerlijkheid aan hen die Hem gevolgd waren. We zien dus drie klassen van personen:

1. Hoogmoedige en ongelovige farizeeërs.
2. Personen die zich bewust waren, en ook erkenden, dat er in Christus goddelijke macht en gezag was, maar die desondanks onverschillig bleven.
3. En ten derde, de openbaring van God en het goddelijk gegeven geloof (in het getuigenis op aarde zie vv.).

In hoofdstuk 15 wordt de genade, die bewezen wordt aan iemand die alleen maar op die genade kan hopen, geplaast tegenover de ongehoorzaamheid aan en huichelachtige verdraaiing van de wet waarmee de schriftgeleerden en farizeeërs hun ongehoorzaamheid zochten te bedekken onder het voorwendsel van vroomheid. In hoofdstuk 16 wordt het ongelooft van de farizeeërs betreffende de Persoon van Christus veroordeeld, en worden deze verdorven mensen terzijde

gesteld. De openbaring van de Persoon van Christus is het fundament van de Gemeente, die de plaats zou innemen van de joden als het getuigenis van God op aarde. En daarna geeft dit hoofdstuk nog de raadsbesluiten van God ten opzichte van de vestiging van de Gemeente en daarmee verbonden, het beheer van het koninkrijk zoals het nu op aarde zou worden gevestigd.

Laten we eerst de openbaring van Zijn Persoon overdenken. Petrus belijdt Hem als de Christus, de vervulling van de beloften van God en van de profetieën die de verwezenlijking daarvan aankondigden. Hij was Degene die komen zou, de door God beloofde Messias.

Bovendien was Hij de Zoon van God. Ps. 2 had verklaard, dat, ondanks de aanslagen van de leidslieden van het volk en de hooghartige vijandschap van de koningen der aarde, Gods koning zou gezalfd worden op de berg Sion. Hij was de Zoon die door God was verwekt. De koningen en de rechters der aarde⁴⁹ worden opgeroepen om zich aan Hem te onderwerpen als ze niet verpletterd willen worden onder de scepter van Zijn macht, als Hij de heidenen tot Zijn erfdeel zal nemen. Zo verwachtte de ware gelovige in die dagen de Zoon van God, op de juiste tijd op aarde geboren. Petrus belijdt dat Jezus de 'Zoon van God is. Nathanaël had het evenzo gedaan: 'Gij zijt de Zoon van God, Gij zijt de koning van Israël'. En later zei Martha ook hetzelfde.

Maar, bijzonder door de Vader geleerd, voegt Petrus aan zijn belijdenis een eenvoudig woord, maar vol van kracht toe: 'Gij zijt de Zoon van de levende God'. Jezus is niet alleen Degene die de beloften vervult en aan de profetieën beantwoordt. Maar Hij is de Zoon van de levende God, van Hem in Wie leven en levengevende macht is.

De Zoon erft deze macht van leven in God, die door niets overwonnen of vernietigd kan worden. Wie kan de macht overwinnen van Hem van deze Zoon die voortkwam uit 'Hem die leeft?' Satan heeft de macht van de dood. Hij houdt de mens onder de heerschappij van dit verschrikkelijke gevolg van de zonde; en dat door het rechtvaardig oordeel van God, dat haar kracht vormt. De uitdrukking 'de poorten van de Hades', van de onzichtbare wereld, slaat op dit rijk van satan. Nu, op deze macht van leven, die de sterke burcht van de vijand zonder kracht laat, is de Gemeente gebouwd. Het leven van God kan niet worden vernietigd. De Zoon van de levende God kan niet overwonnen worden. Wat God fundeert op

⁴⁹ De overdenking van de Psalmen zal ons duidelijk gemaakt hebben, dat dit in verband staat met het herstel in zegen van het joodse overblijfsel, in de laatste dagen.

deze rots van de onveranderlijke macht van leven in Zijn Zoon, zal door het rijk van de dood niet overweldigd worden. Al is de mens onderworpen en gevallen onder de macht van dit rijk: God, de levende God zal er niet door overwonnen worden. Op dit fundament bouwt Christus Zijn Gemeente. Het is het werk van Christus, gefundeerd op Hem als de Zoon van de levende God; niet van de eerste Adam, noch op deze gegrondvest. Ze is gefundeerd op Zijn werk dat volbracht is overeenkomstig de macht die deze waarheid openbaart. De Persoon van Jezus, de Zoon van de levende God, is de kracht ervan. In de opstanding is deze kracht gebleken. Daar is Hij verklaard als Zoon van God in kracht (Rm. 1:4). Daarom begint dit werk ook niet tijdens Zijn leven, maar wanneer Hij is opgestaan. Het leven was in Hem.

Maar eerst nadat de Vader de poorten van de Hades had verbrijzeld, nee, Hijzelf dit door Zijn goddelijke macht had gedaan, was opgestaan en ten hemel gevaren, begint Hij door de Heilige Geest te bouwen, wat door de macht van de dood of van hem die ze had, (maar reeds is overwonnen) nooit vernietigd kan worden. Zijn Persoon wordt hier bedoeld en op Zijn Persoon is alles gegrondvest. De opstanding is het bewijs dat Hij de Zoon van de levende God is, en dat de poorten van de Hades tegen Hem niets vermogen. Hun macht is teniet gedaan door de opstanding. Hieruit zien we, dat de Gemeente (hoewel op aarde gevormd), veel meer is dan een bedeling. Het koninkrijk is dat niet.

Het werk op het kruis was noodzakelijk. Maar het gaat er hier niet om, wat het rechtvaardig oordeel van God eiste, of om de rechtvaardiging van een persoon, maar over dat wat de macht van de vijand tenietdeed. En het was aan Petrus gegeven de Persoon te kennen die leefde overeenkomstig de macht van het leven van God. Het was een geheel persoonlijke, bijzondere openbaring en rechtstreeks van de hemel door de Vader. Zeer zeker had Christus genoeg bewijzen gegeven van wat Hij was. Maar bewijzen hadden getoond niets uit te werken op het hart van de mens. De openbaring van de Vader was de weg om te weten wie Hij was, en dit ging ver uit boven de verwachting van een Messias.

Hier had dus de Vader rechtstreeks de waarheid geopenbaard betreffende de Persoon van Christus. Het was een openbaring die ver uitging boven elke vraag van verbindingen met de joden. Op dit fundament zou Christus Zijn Gemeente bouwen. Petrus, die door de Heer al met deze naam genoemd was, ontving bij deze gelegenheid een bevestiging van deze titel. De Vader had aan Simon, de zoon van Jona, het geheim van de Persoon van Jezus geopenbaard, en vervolgens geeft Jezus, in de naam die Hij aan Petrus geeft, uitdrukking aan de vastheid, de hechtheid en de praktische kracht van Zijn door genade bevoorrechte dienstknecht. Het recht om een naam te geven behoort aan een hogere macht,

die aan hem die de naam draagt, zijn plaats en zijn naam kan toewijzen in de familie of in de positie waarin hij zich bevindt. Waar dit recht werkelijk aanwezig is veronderstelt het onderscheidingsvermogen en inzicht in dat wat gebeurt. Adam gaf namen aan de dieren; Nebukadnezar gaf nieuwe namen aan de joodse gevangenen; de koning van Egypte aan Eljakim die hij op de troon had geplaatst. Jezus neemt daarom deze plaats in als Hij tot Petrus zegt: Mijn Vader heeft u dat geopenbaard, en Ik ook Ik geef u een plaats en een naam die met deze genade verbonden is. Op wat de Vader u heeft geopenbaard ga Ik Mijn Gemeente bouwen,⁵⁰ waartegen de poorten van het dodenrijk niets vermogen; (omdat ze gegrond is op het leven dat van God komt) en Ik, de Bouwmeester die op dat onbeweeglijk fundament bouw, Ik geef u de plaats van een steen (Petrus) in verbinding met deze levende tempel. Door de gave van God behoort ge reeds van nature tot het gebouw, als een levende steen die de kennis bezit van die waarheid die het fundament ervan is en waardoor elke steen een deel wordt van het geheel.

Petrus was bij uitnemendheid zo'n steen door deze belijdenis. Door de verkiezing van God was hij al tevoren als zodanig gezien. De Vader had hem in Zijn soevereiniteit deze openbaring gegeven. De Heer, die het recht bezit van bestuur en gezag in het koninkrijk dat Hij ging oprichten, wijst hem tezelfdertijd de plaats aan die hij zou innemen. Dit is dus alles met het oog op de Gemeente, die hier voor de eerste maal wordt genoemd, nadat de joden vanwege hun ongelooft verworpen waren en de mens van zonde was overtuigd.

In verband met de Gemeente die de Heer zou bouwen, is er hier nog een ander onderwerp. Het koninkrijk zou worden opgericht. Het moest, naar de raadsbesluiten van God, de gedaante hebben van het koninkrijk der hemelen. Maar waar de koning nu op aarde verworpen was zou het daardoor op een bijzondere manier gevestigd worden.

⁵⁰ Het is van belang dat men onderscheid maakt tussen de Gemeente als door Christus gebouwd, die nog niet voltooid is, en dat wat als een zichtbaar geheel in de wereld, onder de verantwoordelijkheid door de mens wordt gebouwd. In Ef. 2:20-21 en 1 Petr. 2:4-5, vinden we dit goddelijke gebouw dat groeit en opwast. Op geen van deze twee plaatsen wordt er over het werk van mensen gesproken; het is Gods werk. In 1Ko. 3 daarentegen, is Paulus een wijs bouwmeester en anderen kunnen met hout, hooi en stoppelen bouwen. De verwarring van deze twee zaken is de grondslag van het pausdom en andere verderfelijke leringen die nu worden gevonden in wat men de kerk noemt. De Gemeente van Christus in haar werkelijkheid gezien, is een goddelijk werk dat Christus voltooit en dat blijft.

Maar hoewel Hij verworpen was, waren de sleutels van dat koninkrijk in de handen van de Heer. Het gezag kwam Hem toe. Hij wilde die sleutels aan Petrus toevertrouwen, die, na Zijn heengaan, de deuren van het koninkrijk zou openen; eerst voor de joden en daarna voor de heidenen. Hij zou ook, vanwege de Heer, gezag uitoefenen in het koninkrijk, zodat, wat hij binden zou op aarde in de naam van Christus (de ware Koning, hoewel nu naar de hemel gegaan) ook in de hemel gebonden zou zijn, en als hij iets zou ontbinden op aarde zijn daad in de hemel erkend zou zijn. Kortom, Petrus bezat het gezag in het koninkrijk van God op aarde; dat koninkrijk dat nu het karakter had van het koninkrijk der hemelen, omdat de Koning ervan in de hemel was⁵¹ en de hemel zou zijn handelingen met haar gezag verzegelen. Maar hij ontbindt of bindt niet voor de hemel; het is de hemel die Petrus aardse handelingen sanctioneert. De Gemeente, gebouwd door Christus, en verbonden met het karakter van de Zoon van de levende God, behoort tot de hemel, hoewel ze op aarde gebouwd wordt. Het koninkrijk,

⁵¹ Denk er hier wel aan, wat ik al eerder heb gezegd, dat er geen sleutels van of tot de Gemeente zijn. Petrus had de sleutels van het beheer in het koninkrijk. Maar het denkbeeld van sleutels in verbinding met de Gemeente, of van de zogenaamde sleutelmacht in de Gemeente is loutere misleiding. Dergelijke sleutels bestaan er niet. De Gemeente wordt gebouwd. Mensen bouwen niet met sleutels en het is Christus en niet Petrus die bouwt. Bovendien zijn de zo gesanctioneerde handelingen, administratieve handelingen. De hemel geeft haar sanctie er aan, maar ze staan niet in verbinding met de hemel, maar met het aardse bestuur van het koninkrijk. Ook moet opgemerkt worden, dat, wat hier gegeven wordt, een persoonlijk karakter draagt. Het was een naam en een gezag die gegeven werden aan Simon de zoon van Jona.

Enkele andere opmerkingen kunnen helpen om meer volledig de draagwijdte van deze hoofdstukken te begrijpen. In de gelijkenis van de zaaier (hfdst. 13) wordt de Heer niet op de voorgrond geplaatst, maar alleen dat het een zaak van zaaïen is, niet van oogsten. In de eerste gelijkenis van het koninkrijk, is Hij de Zoon des mensen en de akker is de wereld. Hij staat geheel buiten het Jodaisme. Hoofdstuk 14 toont ons de toestand van zaken vanaf de verwerping van Johannes tot de tijd dat de Heer, bij Zijn wederkomst, zal worden erkend ter plaatse waar Hij verworpen was. In hoofdstuk 15 zien we de zedelijke tegenstelling, en God wordt er in Zichzelf in genade gezien als verheven boven het kwaad. Hierop wil ik niet verder ingaan. Maar in hoofdstuk 16 zien we de Persoon van de Zoon van God, de levende God, en de Gemeente waarvan Christus de bouwmeester is. In hoofdstuk 17 zien we het koninkrijk met de Zoon des mensen komende in heerlijkheid. De sleutels (hoe ook de hemel het gebruik ervan door Simon bekrachtigt) waren, zoals we dat reeds gezien hebben, van het koninkrijk der hemelen, en niet van de Gemeente. Dat koninkrijk zou (zoals de gelijkenis van het onkruid laat zien), onherstelbaar verdorven en vervalst worden. De Gemeente wordt door Christus gebouwd en niet door Petrus, (vgl. 1 Petr. 2:4-5).

hoewel vanuit de hemel geregeerd, behoort tot de aarde het heeft haar plaats en dienst daar.

In dit gedeelte worden dus vier dingen door de Heer genoemd:

1. De openbaring aan Simon door de Vader.
2. De naam die aan deze Simon gegeven wordt door Jezus, die Zijn Gemeente ging bouwen op het fundament, geopenbaard in wat de Vader aan Simon had meegedeeld.
3. De Gemeente, gebouwd door Christus Zelf, op het fundament van de Persoon van Jezus die als de Zoon van de levende God wordt erkend. Deze Gemeente is nog niet voltallig.
4. De sleutels van het koninkrijk, die aan Petrus zouden worden gegeven, d.w.z. gezag om, wat de orde betreft, het koninkrijk voor Christus te besturen, door daarin alles te regelen wat Zijn wil is, wat dan in de hemel erkend zou worden.

Dit alles is met *Simon* persoonlijk verbonden, krachtens, de verkiezing van de Vader (Die hem in Zijn wijsheid verkoren had om deze openbaring te ontvangen) en het gezag van Christus (Die hem de naam gegeven had welke aantoonde dat hij persoonlijk dit voorrecht had).

Nadat de Heer op deze wijze de voornemens van God voor de toekomst had bekendgemaakt, (voornemens die in de Gemeente en in het koninkrijk zouden worden vervuld), kon Hij Zich niet langer aan de joden als Messias voorstellen. Niet dat Hij het getuigenis opgaf, dat Hij vol genade en geduld jegens het volk gedurende Zijn gehele dienst gegeven had. Dat ging door. Maar Zijn discipelen moesten begrijpen, dat het niet langer hun werk was, Hem aan het volk te proclameren dat Hij de Christus was. Vanaf dat ogenblik begon Hij ook Zijn discipelen te leren dat Hij moest lijden, gedood worden en opgewekt.

Maar, hoe gezegend en geëerd Petrus ook was door de openbaring die de Vader aan hem had gedaan, zijn hart hing nog op een vleselijke manier aan de menselijke heerlijkheid van zijn Meester (in werkelijkheid aan die van zichzelf), en hij was ver van zich te verheffen tot de hoogte van de gedachten van God. Helaas, hij is het niet alleen. Overtuigd te zijn van de meest verheven waarheden en ze zelfs oprecht als waarheid te genieten, is iets anders dan het hart gevormd te hebben tot de gevoelens en tot de wandel hier beneden, die in overeenstemming zijn met deze waarheden. Het is geen gebrek aan oprechtheid in het genieten van de waarheid! Wat ontbreekt is het vlees, het eigen ik, gedood te hebben dood te zijn tot de wereld. We kunnen in oprechtheid genieten van de waarheid, als door God meegedeeld, en toch het vlees niet gedood hebben, of het hart in een

toestand, die in overeenstemming is met die waarheid, in wat de gevolgen ervan zijn hier op aarde. Petrus, net geeerd door de hem gegeven openbaring van de heerlijkheid van Jezus, en op een geheel bijzondere manier de uitvoerder van het beheer in het aan de Zoon gegeven koninkrijk, en zo een bijzondere plaats hebbende in datgene wat volgen zou op de verwerping van Christus door de joden, gaat nu het werk doen van de vijand, met het oog op de volmaakte onderwerping van Jezus aan het lijden en aan de schande die deze heerlijkheid zou invoeren en het koninkrijk zou kenmerken. Helaas, de zaak was duidelijk. Petrus dacht aan de dingen van mensen en niet aan de dingen van God. Maar de Heer verwerpt in Zijn getrouwheid Petrus hierin en onderwijst Zijn discipelen dat het kruis de enige, de vastgestelde en noodzakelijke weg is. Als iemand Hem wilde volgen, dat is de weg die Hij ging. Wat zou het een mens bovendien baten, als hij zijn leven zou behouden, maar alles verliezen de gehele wereld zou gewinnen, en zijn ziel verliezen? Want daar ging het om,⁵² en nu niet om de uiterlijke heerlijkheid van het koninkrijk.

Nu we dit hoofdstuk onderzocht hebben, als de uitdrukking van de overgang van het Messiaanse systeem naar de vestiging van de Gemeente, gegrond op de openbaring van de Persoon van Christus, wens ik nog de aandacht te vestigen op de verschillende vormen van ongelooft die hier worden gezien, zowel bij de joden, als in de harten van de discipelen. Het zal zeer leerzaam zijn deze verschillende vormen van ongelooft te bezien.

Het neemt zijn grofste vorm aan in het vragen om een teken van de hemel. De Farizeeërs en Sadduceeërs verenigen zich, om hun ongevoeligheid te tonen voor alles wat de Heer had gedaan. Ze vragen om een bewijs voor hun natuurlijke zinnen, dat is, voor hun ongelooft. Ze willen God niet geloven, noch in het horen naar Zijn woorden, noch in het aannemen van Zijn werken. God zou hun eigenwil moeten bevredigen, maar dat zou geen geloof zijn, noch het werk van God. Ze hadden inzicht in menselijke zaken, die veel minder duidelijk geopenbaard waren, maar ze verstonden niets van de dingen van God. Hen zou geen ander teken gegeven worden, dan dat van een Verlosser, die voor hen, als joden op aarde, verloren was. Ze zouden, of ze het wilden of niet, zich moeten onderwerpen aan het oordeel dat over hun ongelooft was uitgesproken. Het koninkrijk zou van hen

⁵² In de eerste Brief van Petrus vinden we telkens dezelfde gedachten. De woorden 'levende hoop', 'levende steen' toegepast op Christus en daarna op de christenen. En, in overeenstemming met ons onderwerp, behoudenis door leven in Christus, de Zoon van de levende God, vinden we: 'wegdragende het einde van uw geloof, de behoudenis van (onze) zielen.' Men leze al de verzen na, waarmee de Apostel zijn onderwerp inleidt.

genomen worden; de Heer verlaat hen. Het teken van Jona is met de gehele inhoud van het hoofdstuk verbonden.

Daarna vinden we dezelfde onoplettendheid voor de macht die in de werken van Jezus werd geopenbaard. Maar nu is het niet meer de tegenstand van de ongelovige wil, maar een bezig zijn van het hart met tegenwoordige dingen, waardoor het aan de invloed van reeds gegeven tekenen wordt onttrokken. Dit is zwakheid en niet de bedorven eigen wil. Toch zijn ze schuldig, maar Jezus noemt hen 'kleingelovigen', en geen huichelaars, of 'een boos en overspelig geslacht.'

Tenslotte zien we het ongeloof openbaar worden in de vorm van een onverschillige mening, die aantoonde dat het hart en het geweten geen belangstelling hebben voor het onderwerp dat alles voor hen moest zijn; een onderwerp dat, als het hart de werkelijke belangrijkheid ervan zou zien, hen zolang zou bezighouden totdat zij volkomen zekerheid hadden. Hier heeft de ziel geen gevoel van behoefte en als gevolg ook geen onderscheidingsvermogen. Als de ziel zijn behoeften kent, is er maar één ding dat daaraan kan voldoen, en ze kan niet rusten voor ze dat gevonden heeft. De openbaring van God die behoeften opwekte, laat de ziel niet met rust, totdat ze verzekerd is van het bezit van het voorwerp dat de behoefte deed ontwaken. Die deze behoeften niet voelen, kunnen rusten in waarschijnlijkheden, ieder naar zijn eigen natuurlijk karakter, zijn opvoeding, of de omstandigheden. Er is genoeg om de nieuwsgierigheid op te wekken. De geest is er dan mee bezig en beoordeelt de dingen. Het geloof daarentegen, heeft behoeften en, in beginsel, inzicht over het voorwerp dat deze behoeften kan vervullen; de ziel is geoefend, tot ze vindt wat ze nodig heeft. Dat komt, omdat God er is.

Zo was het met Petrus. De Vader openbaart Zijn Zoon aan hem. Hoewel zwak, werd er toch een levend geloof bij hem gevonden. We zien de toestand van zijn ziel als hij zegt: 'Heer, tot wie zullen we heengaan? Gij hebt de woorden van het eeuwige leven. En wij hebben geloofd en erkend dat Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God'. Gelukkig de mens aan wie God zulke waarheden openbaart! En bij wie Hij zulke behoeften opwekt! Het kan zijn, dat er strijd is, dat er veel geleerd en veel gedood moet worden, maar de gedachten van God zijn aanwezig en het leven dat ermee verbonden is. De uitwerking hebben we bij Petrus gezien. Ieder christen heeft zijn eigen plaats in de Tempel waarvan Petrus zo'n voorname steen is. Maar volgt daar nu uit, dat het hart praktisch is op de hoogte van de gegeven openbaring? Neen. Na alles is het mogelijk, dat het vlees nog niet gedood is daar, waar deze openbaring onze aardse positie raakt.

In feite hield de openbaring die aan Petrus gedaan was in, dat Christus op aarde verworpen was, en dit leidde noodzakelijkerwijs tot Zijn vernedering en dood. Dat was het punt. Nu de openbaring van de Zoon van God, de Gemeente, en het hemelse koninkrijk, in de plaats was gesteld van de openbaring van de Messias op aarde, kon dit niets anders betekenen, dan dat Jezus aan de heidenen zou worden overgeleverd om gekruisigd te worden en daarna zou opstaan. Maar zover was Petrus zedelijk nog niet gekomen. Integendeel. Zijn vleselijk hart maakte gebruik van de aan hem gedane openbaring en van wat de Heer hem had gezegd, om zich te verheffen. Daarom zag hij de persoonlijke heerlijkheid van de Heer Jezus zonder de praktische zedelijke gevolgen ervan te begrijpen. Hij begint de Heer te bestraffen en Hem af te trekken van de weg van gehoorzaamheid en onderwerping. En dan behandelt de Heer, die altijd trouw is, hem als een tegenstander. Helaas! Hoe dikwijls hebben wij ons in de een of andere waarheid verheugd, en dat in oprechtheid. En toch daarna gefaald in de praktische gevolgen waartoe deze waarheid op aarde leidt! Een hemelse, verheerlijkte Heiland, die de Gemeente bouwt, betekent het kruis op aarde. En dat begrijpt het vlees niet. Het zal zijn Messias ten hemel toe verheffen als u dat wenst. Maar een aandeel nemen in de vernedering die noodzakelijk volgt, komt niet overeen met zijn idee van een verheerlijkte Messias. Het vlees moet gedood worden om deze plaats in te nemen. Wij moeten door de Heilige Geest, de kracht van Christus hebben. Een christen die niet dood is tot de wereld, is slechts een struikelblok voor ieder die Christus wil volgen.

Dit zijn de verschillende vormen van ongelooft, die een ware belijdenis van Christus voorafgaan, en die helaas ook gevonden worden in hen die Hem oprecht hebben beleden en kennen. Het vlees is niet zó gedood, dat de ziel kan wandelen op de hoogte van wat ze van God geleerd heeft, en het geestelijk inzicht verduistert, door te denken aan de gevolgen die door het vlees verworpen worden.

Maar, als het kruis de ingang is in het koninkrijk, zal de openbaring van de heerlijkheid niet op zich laten wachten. Nadat de Messias door de joden is verworpen, wordt er een heerlijker en veel belangrijker titel van de Heer geopenbaard. 'De Zoon des mensen' zal komen in de heerlijkheid van Zijn Vader, (want Hij is de Zoon van God), en ieder vergelden naar zijn werken. En er waren zelfs discipelen aanwezig, die de dood niet zouden smaken (want hierover spraken zij), voordat ze de openbaring van de heerlijkheid van het koninkrijk dat de Zoon des mensen toebehoorde, hadden gezien.

We moeten ons herinneren dat de titel 'Zoon van God', hier de grondslag is. De titel 'Messias' wordt losgelaten, voor zover het het getuigenis betreft dat in die

tijd was gegeven. Het wordt vervangen door die van 'Zoon des mensen', die Hij aanneemt op dezelfde tijd als die van 'Zoon van God', en waaraan een heerlijkheid verbonden is die Hem rechtens toebehoort. Hij moest komen in de heerlijkheid van Zijn Vader als Zoon van God, en in Zijn eigen koninkrijk als Zoon des mensen.

Het is belangrijk dat we hier er aan denken, wat we in het begin van de Psalmen vonden. De rechtvaardige onderscheiden van de vergadering der bozen wordt voorgesteld in Ps. 1. In Ps. 2 vinden we dan de opstand van de koningen van de aarde en van de oversten van het volk tegen Jahweh en Zijn Gezalfde (dat is 'Zijn Christus'). Daarop wordt het besluit van Jahweh vermeld. Adonai, de Heer, zal uit de hemel met hen spotten. En verder zal de Koning van Jahweh op de berg Sion worden gevestigd. Dit is het besluit: 'Jahweh heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U verwekt'.⁵³ Aan de koningen van de aarde en de rechters wordt dan bevolen om de Zoon te kussen.

In de psalmen die daarna volgen, wordt al deze heerlijkheid verdonkerd. De verdrukking van het overblijfsel, waaraan Christus deel heeft, wordt daar voorgesteld. Dan wordt Hij in Ps. 8 aangesproken als Zoon des mensen, Erfgenaam van alle rechten die door de raadsbesluiten van God in soevereiniteit verleend zijn aan de mens. De naam van Jahweh wordt heerlijk op de gehele aarde. Deze psalmen gaan niet uit boven het aardse deel van deze waarheden, uitgezonderd de tekst: 'Hij die in de hemel woont zal lachen'. Maar in Matt. 16 wordt de Zoon van God gezien als in verbinding staande met deze dingen, en over Zijn komst met de engelen gesproken (om niets over de Gemeente te zeggen). Dat wil dus zeggen: we zien dat de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid van de hemel. Niet Zijn verblijf in de hemel is de hier aangekondigde waarheid, maar dat Hij bekleed is met de hoogste heerlijkheid van de hemel, als Hij als Zoon des mensen komt om Zijn koninkrijk op aarde te vestigen. Hij komt in Zijn koninkrijk. Het koninkrijk is gevestigd op de aarde. Maar Hij komt met hemelse heerlijkheid om het in bezit te nemen. Dit wordt ons in het volgende hoofdstuk getoond, naar de belofte van vers 28.

⁵³ We hebben gezien, dat Petrus verder ging dan dit. Christus wordt in Ps. 2 gezien als de in de tijd, op aarde geboren Zoon, en niet als de eeuwige Zoon in de schoot van de Vader. Zonder de volle openbaring van deze laatste waarheid ontvangen te hebben, ziet Petrus dat Hij de Zoon is naar de kracht van het goddelijk leven in Zijn eigen Persoon, op Wie dientengevolge de *Gemeente* kon worden gebouwd. Maar we hebben nu te bezien, wat tot het koninkrijk behoort.

In elk evangelie waar over de verheerlijking op de berg gesproken wordt, volgt ze onmiddellijk op de belofte, dat sommigen de dood niet zullen zien, voordat ze de Zoon des mensen in Zijn koninkrijk zullen hebben zien komen. En niet alleen dit, maar als Petrus in 2 Petr. 1:16 spreekt over deze gebeurtenis, zegt hij dat het een openbaring was van de kracht en van de komst van onze Heer Jezus Christus. Hij zegt dat het profetisch woord aan hen bevestigd is geworden door het zien van Zijn majesteit, zodat ze wisten waarover ze spraken, als ze hen de kracht en de komst van Christus verkondigden. Ze waren aanschouwers geweest van Zijn majesteit. En juist in deze zin spreekt de Heer hier, in Matt. 16, van Zijn komst. Het was een voorbeeld van de heerlijkheid waarin Hij straks komen zal, om het geloof van zijn discipelen te versterken, in verbinding met Zijn dood die Hij hen zo juist had aangekondigd.

Hoofdstuk 17

De Heer voert nu Petrus, Jacobus en Johannes op een hoge berg, en wordt daar voor hun ogen van gedaante veranderd: 'Zijn aangezicht blonk als de zon, en Zijn klederen werden wit als het licht'. Mozes en Elia verschijnen ook terwijl ze met Hem spreken. We willen nu niet spreken over het onderwerp van hun onderhoud, hoewel dit van groot belang is. Dat zullen we doen, als we bij het evangelie van Lukas zijn. Dat evangelie vermeldt nog enkele andere bijzonderheden, die in zeker opzicht een ander karakter geven aan deze gebeurtenis.

Hier verschijnt de Heer in heerlijkheid, en Mozes en Elia met Hem. De één is de wetgever van de joden, en de ander, (bijna even onderscheiden), de profeet die de afvallige tien stammen terug zocht te brengen tot de aanbidding van Jahweh. En die, wanhopende aan het volk, terugkeert naar Horeb waar de wet was gegeven en daarna wordt opgenomen in de hemel, zonder door de dood te gaan.

Deze twee personen verschijnen hier met Jezus. Ze zijn bijzonder bekend in de handelingen van God met Israël. De een is de stichter, de ander de hersteller van het volk, in verbinding met de wet. Petrus is zeer getroffen door deze verschijning. Hij is gelukkig, zijn Meester verbonden te zien met deze zuilen van het joodse stelsel, deze grote dienstknechten van God. Maar hij is onbekend met de heerlijkheid van de Zoon des mensen, en vergeet de openbaring van de heerlijkheid van Zijn persoon als Zoon van God. Hij wil drie tenten maken, en Jezus, Mozes en Elia op dezelfde hoogte plaatsen, als mensen waardoor God gesproken heeft. Maar de heerlijkheid van God openbaart zich; d.w.z. het teken

dat in Israël bekend was als de woonplaats van die heerlijkheid,⁵⁴ (Shechina) en de stem van de Vader wordt gehoord.

De genade kan Mozes en Elia in dezelfde heerlijkheid plaatsen als die van de Zoon van God en hen met Hem verbinden. Maar als de dwaze mens, in zijn onwetendheid, hen bijeen wil plaatsen, als zouden zij in zichzelf eenzelfde recht hebben op het hart van de gelovige, dan is het nodig dat de Vader direct opkomt voor de rechten van Zijn Zoon. *Terstond* wordt de stem van de Vader gehoord, die de heerlijkheid van Zijn Zoon verkondigt, Zijn verbinding met Hemzelf, en dat Hij het voorwerp is van al Zijn liefde en welbehagen. *Hem* moeten de discipelen horen. Mozes en Elia zijn verdwenen. Christus is daar, alleen, als Degene die moet worden verheerlijkt, en die hen, die de stem van de Vader horen, moet onderwijzen. De Vader Zelf onderscheidt Hem, en stelt Hem voor de aandacht van de discipelen. En hier niet als het voorwerp dat hun liefde waardig is, maar als het voorwerp van Zijn welbehagen. Hijzelf had in Hem al Zijn lust. Op deze wijze wordt de genegenheid van de Vader ons voorgesteld als een regel voor de onze, door één gemeenschappelijk voorwerp voor ons oog te plaatsen. Wat een positie, voor arme schepselen zoals wij zijn! Welk een genade!⁵⁵

Tezelfdertijd was de wet en elke gedachte aan haar herstel onder het Oude Verbond voorbij. En Jezus, verheerlijkt als Zoon des mensen, en Zoon van de levende God, blijft over als de enige mededeler van de kennis en de gedachten

⁵⁴ Petrus, door de Heilige Geest onderwezen, noemt het: 'de luisterrijke heerlijkheid'. (2 Petr. 1:17).

⁵⁵ Het was niet in verbinding met de goddelijke waardering van hun getuigenis, dat Mozes en Elia verdwenen. Er kon geen sterkere bevestiging van deze waardering zijn, dan dit toneel. Maar zij waren niet de voorwerpen van het getuigenis van God, zoals Christus was. En ook had hun getuigenis en vermaningen van weleer geen betrekking op de hemelse dingen, die nu, in verbinding met de Zoon van de hemel, werden geopenbaard. Zelfs Johannes de Doper maakte dit onderscheid (Joh. 3:13,31-34.) Daarom moest de Zoon des mensen verhoogd worden. Hier zien we hetzelfde. De Heer zegt tegen Zijn discipelen, dat ze niet moeten zeggen dat Hij de Messias is, want de Zoon des mensen moest lijden. Het was het keerpunt in het leven en de dienst van de Heer. De toekomstige heerlijkheid van het koninkrijk werd door de discipelen gezien. Maar dan moest Hij lijden (zie Joh. 12:27). De geschiedenis van de joden was geëindigd in hoofdstuk 12, in feite reeds in hoofdstuk 11 en de grond van de verandering gelegd. Johannes en de Heer waren beiden verworpen, er was volmaakte onderwerping, alle dingen waren Hem overgegeven door Zijn Vader, en Hij openbaarde de Vader (vgl. Joh. 13-14). Maar in Matt. 13 begint Hij, gescheiden van het Judaïsme, met wat Hij bracht zonder vrucht te verwachten van de mens.

van God. De discipelen vielen op hun aangezicht, zeer bevreesd de stem van God te horen. Jezus, voor Wie deze stem en deze heerlijkheid gewoon was, bemoedigt hen, zoals Hij altijd deed toen Hij op aarde was, en zegt: 'Vreest niet'. Hij was met hen, die het welbehagen van de Vader was, waarom zouden ze dan vrezen? Hun beste Vriend was de openbaring van God op aarde en Hem kwam de heerlijkheid toe! Mozes en Elia waren verdwenen, en ook de heerlijkheid die de discipelen nog niet konden verdragen. Maar Jezus, die hen geopenbaard was in de heerlijkheid die Hem gegeven was, en in de rechten van Zijn heerlijke Persoon in Zijn betrekkingen met de Vader, Jezus was hun gebleven, als Dezelfde die ze altijd hadden gekend. Maar deze heerlijkheid mocht pas het onderwerp van hun getuigenis zijn, nadat Hij, de Zoon des mensen, zou zijn opgestaan uit de doden Hij, de lijdende Zoon des mensen. Dan zou Hij het grote bewijs geleverd hebben, dat Hij de Zoon van God was, bekleed met macht. Dan moest daarvan getuigenis worden gegeven, en Hij zou persoonlijk ingaan in die heerlijkheid, die zo juist door hen was gezien.

Maar in de geest van de discipelen rijst een moeilijkheid, veroorzaakt door de leer van de schriftgeleerden betreffende Elia. Elia, zo hadden ze gezegd, moest komen vóór de verschijning van de Messias. En in feite, bevestigde de profetie van Maleachi deze gedachte. Waarom dan, vragen ze, zeggen de schriftgeleerden dat Elia eerst moet komen (d.w.z. vóór de openbaring van de Messias, terwijl wij gezien hebben dat U de Messias bent, zonder dat Elia gekomen is. Jezus bevestigt de woorden van de profetie, terwijl Hij er nog aan toevoegt, dat Elia alle dingen weer zou oprichten. 'Maar', zo gaat de Heer voort, 'Ik zeg u dat Elia reeds gekomen is en ze hebben hem niet erkend, maar aan hem gedaan al wat zij wilden. Alzo zal ook de Zoon des mensen door hen lijden'. Toen begrepen zij, dat Hij sprak over Johannes de Doper, die gekomen was in de geest en de kracht van Elia, zoals de Heilige Geest dit had aangekondigd aan Zacharia zijn vader.

Maar deze passage vraagt enkele opmerkingen. Ten eerste, als de Heer zegt: 'Wel komt Elia eerst en zal alles herstellen', bevestigt Hij slechts wat de schriftgeleerden van de profetie van Maleachi hadden gezegd. Hij zegt daarmee: ze hebben gelijk. Vervolgens spreekt Hij over de uitwerking van de komst van Elia. 'Hij zal alle dingen weer herstellen'. Maar, de Zoon des mensen moest nog komen. Jezus had tegen Zijn discipelen gezegd: 'Gij zult met de steden van Israël geenszins ten einde zijn, totdat de Zoon des mensen zal komen' (Matt. 10:23). En toch was Hij gekomen, en sprak nu zelfs met hen. Maar de komst van de Zoon des mensen waarover Hij sprak, was Zijn komst in heerlijkheid, als Hij als de Zoon des mensen in oordeel zal geopenbaard worden overeenkomstig Dan. 7. Zo zou alles wat aan de joden gezegd was worden vervuld. En in het evangelie van Mattheüs

spreekt Jezus met Zijn discipelen over deze komst. Toch was het nodig, dat Jezus voorgesteld werd aan het volk en moest lijden. Het was noodzakelijk, dat het volk op de proef werd gesteld door de komst van de Messias naar de belofte. Dat was nu gebeurd, en zoals God het had voorzien in de profeten, werd Hij verworpen door de mensen. Zo ging Johannes voor Hem uit, overeenkomstig Jesaja 40, als een stem des roependen in de woestijn, in de geest en de kracht van Elia. En Johannes werd verworpen zoals het ook zou gebeuren met de Zoon des mensen.

56

In verbinding met de verheerlijking op de berg, en dit gehele gedeelte van het evangelie, zegt de Heer Jezus dus, dat de Zoon des mensen, zoals Hij nu aan de joden werd voorgesteld, zou worden verworpen. Maar deze zelfde Zoon des mensen, zou in heerlijkheid worden geopenbaard, zoals zij zo juist één ogenblik op de berg hadden gezien. Inderdaad moest Elia komen, zoals de schriftgeleerden gezegd hadden, maar Johannes de Doper had deze dienst van Elia in kracht vervuld ten behoeve van de voorstelling van de Zoon des mensen aan Israël. En dit zou eindigen, (terwijl de joden zoals het moest, aan hun eigen verantwoordelijkheid werden overgelaten), met Zijn verwerping en de terzijdestelling van het volk, tot de dag waarop God opnieuw Zijn verbindingen zou herstellen met Zijn volk dat Hij nog steeds liefheeft, hoe hun toestand ook moge zijn. Dan zal Hij alle dingen weer oprichten; een heerlijk werk, dat Hij zal vervullen door de Eerstgeborene wederom in de wereld te brengen. De uitdrukking 'alles weer oprichten' (herstellen), ziet hier op de joden en wordt zedelijk gebruikt. In Hand. 3 ziet het meer op het gevolg van de aanwezigheid van de Zoon des mensen zelf.

De tijdelijke aanwezigheid van de Zoon des mensen was het ogenblik, waarop een werk volbracht werd waarvan eeuwige heerlijkheid afhangt; waarin God ten volle werd verheerlijkt, boven en buiten elke bedeling om en waarin God zowel als de mens ten volle openbaar werden. Het was een werk waarvan zelfs de uiterlijke heerlijkheid van de Zoon des mensen slechts de vrucht was, voorzover deze heerlijkheid afhankelijk was van Zijn werk en niet van Zijn goddelijke Persoon. Een werk, waarin Hijzelf tenslotte zedelijk volkomen verheerlijkt is geworden doordat Hij God op een volmaakte wijze verheerlijkte. Maar ten opzichte van de beloften die aan de joden waren gedaan, was deze aanwezigheid van de Zoon des mensen slechts de laatste stap op de weg der toetsing, waaraan zij door genade

⁵⁶ Daarom wijst Johannes de Doper de toepassing van Mal. 4:5-6 op zichzelf af, terwijl Jes. 40 en Mal. 3:1 in Luk. 1:76 en 7:27 op hem worden toegepast.

onderworpen werden. God wist heel goed, dat ze Zijn Zoon zouden verwerpen. Maar Hij wilde hen niet als definitief schuldig beschouwen, vóór ze dat werkelijk hadden gedaan. In Zijn goddelijke wijsheid stelt Hij dus Jezus aan hen voor, Zijn Zoon, hun Messias, terwijl Hij dan later Zijn onveranderlijke beloften zal vervullen. Hij geeft hen elk bewijs dat nodig is. Hij zendt Johannes de Doper, in de geest en de kracht van Elia, als voorloper. De Zoon van David wordt geboren in Bethlehem, met alle tekenen die hen hadden moeten overtuigen. Maar ze waren verblind door hun hoogmoed en eigengerechtigheid, en verwierpen alles. Nochtans betaamde het Jezus, wat Zijn positie betreft, zich in genade aan te passen aan de ellendige toestand van Zijn volk. Als de heidenen het volk verdrukten, moest Hij, hun Koning, zich met hen één maken in het lijden. Daardoor gaf Hij het bewijs van wat Hij was en dat Hij hen in liefde zocht. Als Hij verworpen is, wordt alles alleen genade. De joden hebben dan op geen enkele belofte recht meer, en ze moeten alles ontvangen van deze genade, op dezelfde wijze als een arme heiden. En God zal in genade niet tekortschieten. Op deze wijze heeft God hen in de ware positie van zondaars gesteld, terwijl Hij nochtans Zijn beloften vervullen zal. Dat is het onderwerp van Rm. 11.

Dus, de Zoon des mensen die wederkomen zal, zal dezelfde Jezus zijn die heenging. De hemel moest Hem opnemen tot op de tijden van de herstelling van alle dingen, waarvan de profeten hebben gesproken. Maar hij, die Zijn voorloper moest zijn, gedurende Zijn tijdelijke aanwezigheid hier beneden, kon niet dezelfde Elia zijn. Daarom was Johannes in overeenstemming met de toenmalige openbaring van de Zoon des mensen, waardoor het onderscheid bewaard bleef dat noodzakelijk voortvloeide uit de Persoon van de Zoon des mensen. Want Deze kon maar één en dezelfde Persoon zijn, terwijl dat niet het geval kon zijn met Johannes de Doper en Elia. Maar zoals Jezus al de macht van de Messias tentoonspreidde, en al Zijn rechten op wat Hem als Messias toekwam, (zonder nog de uiterlijke heerlijkheid aan te nemen, omdat Zijn tijd nog niet was gekomen, Joh. 7), zo vervulde Johannes ook, zedelijk en in kracht, de zending van Elia om de weg des Heren voor Jezus te bereiden, overeenkomstig het karakter van Zijn toenmalige komst. En zo beantwoordde hij letterlijk aan Jes. 40 en zelfs aan Maleachi 3; de enige plaatsen die op hem worden toegepast. Daarom zei Johannes dat hij Elia niet was, en zei de Heer: 'Indien gij het wilt aannemen, hij is de Elia die komen zou'. Daarom paste Johannes de Doper ook nooit Mal. 4:5-6 op zichzelf toe. Maar hij kondigde zich aan als degene die Jes. 40:3-5 vervulde. Dat zien we in elk evangelie, welk karakter dat ook draagt (zie noot 56).

Maar laten we de behandeling van Matt. 17 voortzetten. Als de Heer opgenomen is in de heerlijkheid, daalt Hij ook af in deze wereld, juist nu ook in Geest en in

medegevoel, en ontmoet de schare en de macht van satan waarmee wij te doen hebben. Terwijl de Heer op de berg was, had een arme vader zijn zoon, die maanziek en van de duivel bezeten was, bij de discipelen gebracht. Hier wordt een ander kenmerk van het ongeloof van de mens gezien, zelfs van de gelovige, nl. de onbekwaamheid om gebruik te maken van de macht die, om zo te zeggen, in de Heer tot zijn beschikking staat. Christus, de Zoon van God, de Messias, de Zoon des mensen, had de vijand overwonnen, had de sterke man gebonden, en had het recht hem uit te werpen. Als de gehoorzame mens had Christus de satan, ondanks zijn verzoeken, in de woestijn overwonnen. Als mens bezat Hij dus het recht om hem de heerschappij over een mens in deze wereld te ontnemen; en dat deed Hij. In het uitwerpen van duivelen (demonen) en het genezen van zieken, bevrijdde Hij de mens van de macht van de vijand. Later zegt Petrus: 'God heeft Jezus van Nazareth gezalfd met de Heilige Geest en met kracht; die het land doorgedaan is goeddoende en allen genezende die door de duivel overweldigd waren'. Nu, deze kracht had moeten worden gebruikt door de discipelen. Zij behoorden te weten, hoe ze door het geloof zich konden bedienen van wat Jezus zo op aarde had geopenbaard. Ze waren daartoe echter niet in staat. En wat nut had het dan deze kracht hier op aarde te brengen, als de discipelen geen geloof hadden zich ervan te bedienen? De kracht was aanwezig en de mens kon ervan profiteren om daardoor van alle verdrukking van de vijand bevrijd te worden. Maar het geloof ontbrak, zelfs bij de gelovigen. De aanwezigheid van Christus op aarde was nutteloos, als zelfs Zijn eigen discipelen er geen voordeel mee wisten te doen. Er was meer geloof in de man die zijn kind bracht, dan in de discipelen. Want het gevoel van de nood bracht hem daarheen waar redding te vinden was. Maar allen komen daardoor onder de veroordelende uitspraak van de Heer: 'O, ongelovig en verkeerd geslacht'. Hij moet hen verlaten, en wat de heerlijkheid boven had geopenbaard, zal het ongeloof beneden verwezenlijken.

We zien hier, dat niet het kwaad in de wereld een eind maakt aan de bijzondere tussenkomst van God. Integendeel, het geeft God juist gelegenheid om in genade in te grijpen. Juist omdat satan heerschappij voerde over de mens kwam Christus. En Hij gaat weer heen, omdat zij die Hem ontvangen hadden, onbekwaam waren om zich van de kracht te bedienen, die Hij tot hun bevrijding had meegebracht. Ze konden niet genieten van de voorrechten die ze bezaten. Het geloof ontbrak. Nochtans moeten we acht geven op de volgende belangrijke en treffende waarheid: Zolang deze bedeling van God voortduurt, blijft Jezus nooit in gebreke om het persoonlijk geloof met zegen te beantwoorden, zelfs dan als Zijn discipelen Hem niet kunnen verheerlijken door de uitoefening van hun geloof. Hetzelfde woord dat het ongeloof van de discipelen veroordeelt, roept de

bedroefde vader tot het genot van de zegen. Dus, om van de macht van Jezus te kunnen genieten, moeten we met Hem in gemeenschap zijn door de praktische energie van het geloof.

De Heer zegent dus de arme vader overeenkomstig zijn nood en neemt dan, in volkomen geduld, de draad weer op van het onderricht dat Hij Zijn discipelen aan het geven was, in verband met Zijn verwerping en Zijn opstanding als Zoon des mensen. De discipelen hebben de Heer lief, en onbekwaam om hun gedachten te verheffen boven de omstandigheden van het ogenblik, worden ze bedroefd. En toch lag in dit alles verlossing, heil, en de heerlijkheid van Christus besloten.

Voordat nu de Heer verder gaat, en hen leert wat discipelen past die een zo verworpen Meester dienen, en de plaats die ze moeten innemen, stelt Hij op een treffende wijze Zijn goddelijke heerlijkheid voor hun aandacht, en hun verbinding met Hem, die deze heerlijkheid bezat. Als ze het maar hadden kunnen begrijpen! Tezelfdertijd neemt Hij, in volkomen nederigheid en tederheid een plaats onder hen in; of beter gezegd, Hij zet hen op dezelfde plaats die Hij inneemt als Zoon van de grote Koning van de tempel en van de gehele aarde.

Zij, die de schatting voor de tempeldienst inzamelden, vragen aan Petrus of zijn Meester deze niet betaalt. En Petrus is altijd gereed om zich op de voorgrond te plaatsen.

Hij vergeet de heerlijkheid die hij had gezien, en de openbaring die de Vader hem had gedaan. Hij daalt weer af tot het gewone peil van zijn eigen gedachten. En, om zijn Meester te doen doorgaan voor een goede jood, antwoordt hij bevestigend, zonder Hem te vragen. Maar als hij het huis binnentreedt, is de Heer hem voor, en toont hem Zijn goddelijke kennis van wat op een afstand van Hem is gebeurd. Maar tegelijk spreekt Hij over Petrus en Zichzelf, als beiden zonen van de Koning van de tempel en dus beiden vrij van belasting. Hoewel Zoon van God, blijft Hij in geduldige goedheid Zijn nederige plaats als een jood innemen. Maar Hij wil hen niet ergeren. Hij gebiedt de schepping, want Hij kan alle dingen doen, zoals Hij alles weet, en maakt dat een vis het juiste bedrag brengt, opnieuw de naam van Petrus met de Zijne verbindende. Hij had gezegd: 'Opdat wij hen niet ergeren'. En nu zegt Hij:

'Voor Mij en voor u'. Wonderbare en goddelijke afdaling! Hij, die het hart doorgrondt en naar believen over de gehele schepping beschikt, de Zoon van de soevereine Heer van de tempel, plaatst Zijn arme discipelen in dezelfde verbinding met Zijn hemelse Vader; met de God die in die tempel werd vereerd. Hij onderwerpt Zich aan de eisen die rechtmatig aan de vreemden konden worden gesteld. Maar Hij plaatst Zijn discipelen in al Zijn eigen voorrechten als

Zoon. We zien heel duidelijk het verband tussen deze treffende uitdrukking van goddelijke genade en het onderwerp van deze hoofdstukken. Het laat duidelijk de betekenis zien van de verandering die had plaatsgehad.

Het is waard om op te merken, dat de eerste Brief van Petrus is gegrond op Matt. 16 en de tweede op hoofdstuk 17, dat we juist hebben overdacht.⁵⁷

In hoofdstuk 16 heeft Petrus, door de Vader onderwezen, de Heer beleden als de Zoon van de levende God en de Heer zei dat Hij op deze rots Zijn Gemeente zou bouwen en dat hij die de macht van de dood had haar niet zou overweldigen. Zo zegt Petrus ook in zijn eerste Brief, dat zij wedergeboren waren tot een levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Nu, het is door deze opstanding, dat de macht van het leven van de levende God is geopenbaard. Petrus noemt Christus de 'levende Steen, tot Wie komende'; ook wij worden opgebouwd tot een heilige tempel in de Heer. In zijn tweede Brief, herinnert hij op een bijzondere wijze aan de heerlijkheid van de verheerlijking op de berg, als een bewijs van de komst en van het koninkrijk van de Zoon des mensen. Ook spreekt hij daar over het oordeel van de Heer.

Hoofdstuk 18

Hier worden de grote beginselen, die bij de nieuwe orde van zaken passen, aan de discipelen meegedeeld. Laten we deze heerlijke en kostbare onderwijzingen van de Heer wat nader onderzoeken. We kunnen ze van twee kanten bezien. Ze openbaren de wegen van God, met het oog op dat wat de Heer op aarde zou innemen, als een getuigenis van genade en waarheid. Bovendien beschrijven ze het karakter, dat in zichzelf het ware getuigenis is dat moet worden afgelegd.

Dit hoofdstuk veronderstelt, dat Christus verworpen en afwezig is, terwijl de heerlijkheid van hoofdstuk 17 nog niet is gekomen. Hoofdstuk 17 wordt feitelijk overgeslagen, behalve de laatste verzen ervan, die een praktisch getuigenis geven van het opgeven van Zijn ware rechten totdat God deze zal bevestigen. Zo wordt hoofdstuk 18 direct met hoofdstuk 16 verbonden.

⁵⁷ Nadat deze Brieven de verlossing door het kostbare bloed van Christus gesteld hebben en de wedergeboorte door het onverderfelijke zaad van het Woord van God, handelen ze beide verder over de regering van God. In de eerste zien we de toepassing van deze regering op de Zijnen om ze te bewaren, en in de tweede op de bozen en op de wereld doorgaande tot de tijd dat de elementen brandende zullen vergaan en de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

De Heer spreekt over de twee onderwerpen die we in hoofdstuk 16 vonden, nl. het koninkrijk en de Gemeente. Passend voor het koninkrijk is de zwakheid van een kind, dat onbekwaam is om zijn rechten te handhaven tegenover een wereld die ze over het hoofd ziet; de geest van afhankelijkheid en nederigheid. Ze moesten worden als kleine kinderen. Tijdens de afwezigheid van hun verworpen Heer, was dit de geest die Zijn volgelingen paste. Hij, die een kind in Zijn Naam zou ontvangen, ontving Hemzelf. En anderzijds, wie een struikelblok op de weg zou leggen van één van deze kleinen die in Hem geloofden⁵⁸ zou door het vreselijkste oordeel worden getroffen.

Helaas, de wereld doet dat. En daarom ook: wee deze wereld! En wat de discipelen betreft: Als het meest gewaardeerde een strik voor hen werd, moesten ze dat afhouden of wegwerpen. In genade moesten ze met de meeste zorg ervoor waken, dat ze geen strik zouden zijn voor een van deze kleinen die in Christus geloven. Tevens moesten ze de grootst mogelijke strengheid toepassen op zichzelf, in datgene wat een strik voor henzelf zou kunnen zijn. Het verlies van wat hier het kostbaarste voor hen was, was niets vergeleken bij hun eeuwige toestand in een andere wereld. Want daarom ging het nu. Zonde kon in het huis van God niet geduld worden. Zorg voor anderen, zelfs voor de zwaksten, en gestrengheid tegenover zichzelf, was de maatstaf voor het koninkrijk, opdat er geen strik en geen boosheid zou zijn. En wat beledigingen betreft: volkomen genade in het vergeven ervan. Ze mochten niet één van deze kleinen verachten. Want als deze onmachtig waren om zich een weg te banen door deze wereld, waren ze de voorwerpen van de bijzondere gunst van de Vader, zoals zij, die in aardse omstandigheden aan het hof, altijd het bijzondere voorrecht genoten om het aangezicht van de koning te zien. Dat wilde niet zeggen, dat er geen zonde in hen was, maar dat de Vader hen niet verachtte, die ver van Hem verwijderd waren. Want de Zoon des mensen was gekomen om het verlorene te behouden.⁵⁹ En het was niet de wil van de Vader, dat één van deze kleinen verloren ging. Ik twijfel er niet aan, of de Heer spreekt hier over kleine kinderen, zoals Hij er een in Zijn armen nam. Maar terwijl Hij enerzijds Zijn discipelen de geest van afhankelijkheid en nederigheid inprent, toont Hij hen anderzijds de geest van de

⁵⁸ De Heer onderscheidt hier de 'kleinen die in Hem geloven.' In de andere verzen, spreekt Hij over een klein kind en maakt zijn karakter het voorbeeld van wat de christen in deze wereld moet zijn.

⁵⁹ Als leer, is hier de zondige toestand van het kind en zijn behoefte aan het offer van Christus duidelijk uitgesproken. Wat de kinderen betreft, zegt de Heer niet: 'zoeken'. De toepassing van de gelijkenis van het verloren schaap is wel zeer opvallend.

Vader, die ze moesten navolgen om waarlijk kinderen van het koninkrijk te zijn. Ze moesten niet wandelen in de geest van de mens, die zijn plaats en zijn belangrijkheid zoekt te handhaven, maar zich vernederen en zich aan smaadheid onderwerpen. En tezelfdertijd, (en dat is ware heerlijkheid), in de geest van de Vader wandelen die met de geringen rekening houdt en hen toelaat in Zijn tegenwoordigheid. De Zoon des mensen was gekomen voor de onwaardigen. Dat is de geest van het koninkrijk de geest van genade waarvan gesproken is aan het eind van hoofdstuk 5.

Maar meer in het bijzonder, moest de Gemeente hier op aarde de plaats innemen van Christus. Wat ondervonden beledigingen aangaat, moet Zijn discipel dezelfde geest van zachtmoedigheid openbaren: hij moest zijn broeder winnen. Als deze wilde horen, moest de kwestie begraven zijn in het hart van de beledigde. Als hij niet wilde horen, moesten twee of drie personen door de beledigde persoon worden meegenomen, om het geweten te bereiken of als getuige te dienen. Maar als deze middelen zonder uitwerking bleven, moest het aan de Gemeente gezegd worden. En als dit laatste geen onderwerping bracht, moest degene die verkeerd had gedaan door hem gezien worden als een vreemde, zoals een heiden en een tollenaar voor de Israëliet was. De openbare tucht van de Gemeente wordt hier niet behandeld, maar de geest waarin christenen te wandelen hebben. Als de belediger zich verootmoedigde, (zelfs zeventig maal zevenmaal per dag) moest hem vergeving worden geschonken. Maar hoewel hier niet over gemeentelijke tucht wordt gesproken, zien we toch, dat de Gemeente de plaats van Israël op aarde inneemt. Het 'buiten' en 'binnen' heeft voortaan betrekking op de Gemeente en niet meer op Israël. Wat de Gemeente op aarde bond, zou door de hemel bekrachtigd worden. En de Vader zou het gebed verhoren van de twee of drie die in hun bidden overeenstemden. Want Christus zou in het midden zijn,

waar ook twee of drie in, of tot, Zijn Naam waren vergaderd.⁶⁰ Zo waren zij in het nemen van besluiten of in het bidden, als Christus op aarde. Want Christus Zelf was bij hen. Ernstige waarheid! Onuitsprekelijk voorrecht, gegeven aan twee of drie als ze in waarheid vergaderd zijn tot Zijn Naam! Maar welk een onderwerp van de diepste droefheid, als op deze eenheid wel aanspraak wordt gemaakt, terwijl de werkelijkheid er niet is.⁶¹

Een ander karakteristiek element van het koninkrijk, is dat van de vergevende genade, zoals in God en in Christus geopenbaard. Ook hierin moeten de kinderen van het koninkrijk navolgers van God zijn, en altijd vergeven. Dit heeft alleen betrekking op het verkeerde dat ons persoonlijk is aangedaan en niet op de openbare tucht. We moeten vergeven tot het einde toe, of beter gezegd: er moet in het geheel geen eind komen aan onze vergeving, zoals ook God ons alles vergeven heeft. Maar hier worden, geloof ik, tevens de wegen van God met de joden beschreven. Ze hadden niet alleen de wet gebroken, maar ook de Zoon van God gedood. Christus trad voor hen tussenbeide toen Hij zei: 'Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen.' Als antwoord op dit gebed, werd door de

⁶⁰ De Heilige Geest wordt persoonlijk ten volle erkend in Mattheüs. We zien dat bij de geboorte van de Heer, en in hoofdstuk 10, als een goddelijk Persoon handelende en sprekende in de dienst van de discipelen, zoals het altijd door Hem alleen is dat wij juist handelen kunnen. Maar intussen is het toch belangrijk om in gedachten te houden, dat de komst van de Heilige Geest, (naar de orde van goddelijke bedelingen), geen deel uitmaakt van de leer van dit Evangelie, hoewel het als feit erkend wordt in hoofdstuk 10. De beschouwing van Christus eindigt in Mattheüs met de opstanding, en het joodse overblijfsel wordt vanuit Galilea, als een aangenomen geheel, de wereld ingezonden om de volkeren het evangelie te brengen, en Jezus verklaart dat Hij met hen zal zijn tot de voleinding van de eeuw. Zo bevindt Hij Zich hier in het midden van de twee of drie die tot Zijn Naam vergaderd zijn. De Gemeente wordt hier niet gezien als het door de doop met de Heilige Geest gevormde lichaam, noch als het huis waarin de Heilige Geest op aarde woont. Maar waar de twee of drie tot Zijn Naam vergaderd zijn, daar is Christus. Ik twijfel er natuurlijk niet aan, dat al wat goed is, vanaf het leven en het Woord des levens, van de Geest komt. Maar dat is een geheel ander punt. Hier is de Gemeente niet het lichaam, noch het huis, door de neerdaling van de Heilige Geest. Die leer en die openbaring kwamen later, en blijven een gezegende waarheid. Maar hier zien we Christus in het midden van hen die tot Zijn Naam vergaderd zijn. Zelfs in hoofdstuk 16 is Hij het, die bouwt, maar dat is een andere zaak. Natuurlijk is Hij geestelijk aanwezig.

⁶¹ Het is zeer opmerkelijk, dat de enige opvolging in de dienst van binden en ontbinden die door de hemel bekrachtigd wordt, verbonden is met de twee of drie die vergaderd zijn tot de Naam van Christus.

Heilige Geest een voorlopige vergeving gepredikt, door de mond van Petrus. Maar deze genade werd ook verworpen. Toen het erop aankwam genade te bewijzen aan de volkeren, die zonder twijfel hun de honderd denaren schuldig waren, wilden ze daarvan niet horen. Daarom werden zij tot tuchtiging ⁶² overgegeven, totdat de Heer kan zeggen: ze hebben dubbel ontvangen voor al hun zonden.

Kortom, de geest van het koninkrijk is geen uiterlijke macht, maar nederigheid. In deze gezindheid is men dicht bij de Vader, en dan is het gemakkelijk om ootmoedig en nederig te zijn in deze wereld. Iemand, die de gunst van God heeft gesmaakt, zal geen grootheid op aarde najagen; hij is doortrokken van de geest der genade; hij heeft de nederigen lief; en hij vergeeft degenen die hem verongelijkt hebben. Hij is nabij God en gelijkt op Hem in zijn wegen. Zowel in de gemeente zelf als in haar leden, heerst dezelfde geest van genade. Alleen de Gemeente vertegenwoordigt Christus op aarde, en deze regelingen die gegrond zijn op de aanneming van een volk dat God toebehoort, hebben op haar betrekking. Twee of drie die werkelijk vergaderd zijn in de Naam van Jezus, handelen met Zijn gezag en genieten Zijn voorrechten met de Vader. Want Jezus Zelf is daar in hun midden.

Hoofdstuk 19

Dit hoofdstuk spreekt nog verder over de geest, die passend is voor het koninkrijk der hemelen, en dringt diep door in de beginselen die de menselijke natuur beheersen, en in wat nu door God is ingevoerd. Een vraag door de farizeeërs gedaan, (want de Heer was nu in Judea), geeft aanleiding tot de uiteenzetting van Zijn leer over het huwelijk. Hij wendt zich af van de wet, die gegeven was

⁶² Dit overgeven tot tuchtiging, en de openbaring van de tussenliggende hemelse positie verbonden met de Zoon des mensen in heerlijkheid, zien we in Hd. 7, waar Stefanus hun geschiedenis voordraagt van Abraham af (de eerst geroepene, als de wortel van de belofte) tot dat ogenblik.

vanwege de hardheid van hun harten, en gaat terug ⁶³ tot de instelling van God, volgens welke één man en één vrouw zich met elkaar verbinden, om één te zijn voor God. Hij vestigt, of beter gezegd, Hij herstelt het ware karakter van de onbreekbare band van het huwelijk. Ik zeg onbreekbaar, want de uitzondering in een geval van echtbreuk, is geen breken. De schuldige persoon had de band reeds verbroken. Man en vrouw waren niet langer één vlees. Tegelijkertijd, was het nog beter om ongetrouwd te blijven, als God de geestelijke kracht daartoe verleende.

⁶³ De verbinding wordt hier behandeld tussen het nieuwe en de natuur zoals God die in den beginne had gevormd. De Heer gaat hierbij de wet stilzwijgend voorbij, als iets wat tijdelijk tussen beide dingen in kwam. Het was een nieuwe macht, omdat de zonde was ingekomen, maar ze erkent de schepping van God, terwijl ze tevens de toestand van het hart toont en niet toegeeft aan de zwakheid daarvan. De zonde heeft verdorven wat God goed had geschapen. De macht van de Geest van God, die ons door de verlossing is gegeven, verheft de mens en zijn weg geheel en al buiten de gehele toestand van het vlees, en voert een nieuwe goddelijke macht in waardoor hij in de wereld wandelt, naar het voorbeeld van Christus. Maar samen daarmee wordt ten volle bekrachtigd, wat God zelf in het begin had gevestigd. Dat was goed, hoewel er iets beters kan zijn. De wijze waarop de wet wordt voorbijgegaan, om terug te keren tot de oorspronkelijke instelling van God, als geestelijke kracht het hart niet buiten de gehele gang van zaken stellende, hoewel er in wandelende, is zeer treffend. In het huwelijk, het kind, het karakter van de jonge man, erkent de Heer wat van God is en wat in Zijn wezen liefelijk is. Maar de toestand van het hart van de mens is blootgelegd. Dat is niet afhankelijk van het karakter, maar van de beweegredenen, en wordt ten volle door Christus beproefd. We zien dat er een gehele verandering van bedeling is, want aan een getrouwe jood was rijkdom beloofd. Door een verworpen Christus de weg naar de hemel, wordt alles beproefd wat in het hart van de mens is.

God heeft de mens recht gemaakt met zekere familiebetrekkingen. De zonde heeft deze oude of eerste schepping van de mens totaal bedorven. De komst van de Heilige Geest heeft een macht ingevoerd, die, in de tweede Mens, verplaatst uit de oude schepping in de nieuwe en ons hemelse dingen geeft, hoewel nog niet wat het lichaam betreft. Maar het nieuwe kan niet verloochenen of verdoemen wat God in het begin heeft geschapen. Dat is onmogelijk. In het begin heeft God het geschapen. Als we tot de hemelse toestand komen, verdwijnt dat alles, behalve de vruchten die het door genade heeft voortgebracht. Als een mens, door de kracht van de Heilige Geest de gave heeft om het te doen en geheel hemels te zijn, zoveel te beter. Maar het is absoluut verkeerd om tegen de betrekkingen die God in den beginne heeft geschapen te spreken, of ze te verdoemen, of het gezag dat God ermee verbonden heeft te verkleinen of neer te halen. Als een mens geheel boven en buiten al deze verbindingen kan leven om Christus te dienen: zeer goed. Maar dat is zeldzaam en bijzonder.

In de volgende verzen gaat de Heer verder met Zijn onderwijs in verband met de kinderen, terwijl Hij Zijn liefde voor hen uitspreekt. Het schijnt me toe, dat dit hier meer in verband staat met de afwezigheid van alles wat bindt aan de wereld, aan haar verstrooiingen en lusten, en de erkenning van wat beminnelijk is, vertrouwen schenkt, en uitwendig onbesmet is in zijn wezen. In hoofdstuk 18 ging het meer om het innerlijke karakter van het koninkrijk. Daarna toont Hij, (in verband met de invoering van het koninkrijk in Zijn Persoon), het wezen van absolute toegewijdeheid en volkomen opoffering van alles, om Hem te volgen, als men waarlijk niets anders zoekt dan het welbehagen van God. De geest van de wereld, zowel vleeselijke lusten als rijkdom, staat daar in elk opzicht tegenover. Zonder twijfel, beteugelde de wet van Mozes deze hartstochten. Maar ze veronderstelt ze en duldt ze tot op zekere hoogte. Naar de heerlijkheid van de wereld geoordeeld, had een kind geen waarde. Want welke macht kan het daar uitoefenen? Maar het heeft waarde in de ogen van de Heer.

De wet beloofde het leven aan hem die haar hield. De Heer maakt haar eenvoudig en praktisch in haar eisen, of liever gezegd, Hij stelt deze eisen in hun ware eenvoud voor. Rijkdom was door de wet niet verboden, d.w.z. hoewel er een zedelijke verplichting tussen mens en mens door de wet werd gehandhaafd, werd door haar niet geoordeeld wat het hart aan de wereld bond. Veeleer was voorspoed naar de regering van God, verbonden met gehoorzaamheid aan de wet. Want de wet gaat uit van het bestaan van deze wereld en de mens daarin levende en beproeft hem daar. Christus erkent dit, maar Hij toetst de beweegredenen van het hart.

De wet was geestelijk en de Zoon van God was aanwezig. We vinden hier weer, wat we al eerder gezien hebben. nl. de mensen beproefd en ontdekt en God geopenbaard. Alles is innerlijk en eeuwig in hun natuur, want God is reeds geopenbaard. Christus oordeelt alles wat een slechte invloed heeft op het hart, en op haar zelfzucht werkt en zo scheidt van God.

‘Verkoop alles wat ge hebt, en volg Mij’, zegt Hij. Helaas! De jonge man kan geen afstand doen van zijn bezittingen, van zijn gemakken, van zichzelf. ‘Hoe bezwaarlijk zal een rijke ingaan in het koninkrijk der hemelen’, zegt de Heer. Dit was duidelijk: het was het koninkrijk van God, het koninkrijk der hemelen; voor het eigen ik en voor de wereld was daar geen plaats. De discipelen, die niet begrepen dat er niets goeds in de mens was, waren verbaasd dat een zo begunstigd en goedgezind man nog zo ver van de behoudenis verwijderd kon zijn.

‘Wie kan dan behouden worden’, roepen ze uit. Maar dan wordt de gehele waarheid geopenbaard. Bij mensen is het onmogelijk. Die kunnen de begeerten

van het vlees niet overwinnen. Zedelijk, en wat zijn wil en genegenheden betreft, zijn deze begeerten de mens zelf. Men kan geen neger wit maken, noch de luipaard van zijn vlekken ontdoen. Wat ze vertonen is hun natuur. Maar voor God zijn alle dingen mogelijk. Geprezen zij Zijn Naam!

Dit onderwijs in verband met rijkdom, is aanleiding voor Petrus om te vragen: 'Wat zal het deel zijn van hen, die alles hebben verlaten?' Dit brengt ons terug naar de heerlijkheid van hoofdstuk 17. Er zou een wedergeboorte komen. Onder de regering van de Zoon des mensen zou de toestand van zaken geheel vernieuwd worden. Dan zouden ze op 12 tronen zitten, om de 12 stammen van Israël te oordelen. Ze zouden de eerste plaats innemen in het bestuur van het aardse koninkrijk. Ieder zou echter zijn eigen plaats hebben. Want wat iemand ook om Jezus wil prijsgegeven had, kreeg hij honderdvoudig terug, en daarbij het eeuwige leven. Nochtans zouden deze dingen niet worden beslist naar de uiterlijke schijn, of naar de plaats die men innam in het oude systeem of voor de mensen. Vele eersten zouden de laatsten zijn en vele laatsten de eersten.

Hoofdstuk 20

Maar het was te vrezen, dat het vleselijke hart van de mens zo'n aanmoediging, voorgesteld in de vorm van een beloning voor al zijn arbeid en opoffering, slechts zou opvatten in de geest van koopmanschap, en zo zou trachten God tot zijn schuldenaar te maken. In de gelijkenis die nu volgt, stelt de Heer daarom nadrukkelijk het beginsel vast, van genade en de soevereiniteit van God in wat Hij geeft, en jegens hen die Hij roept, terwijl Hij datgene wat Hij geeft aan hen die Hij in Zijn wijngaard zendt, afhankelijk stelt van Zijn genade en roeping.

Als de Heer Petrus antwoordt, kunnen we opmerken, dat Hij hen die alles verlaten hebben om Christus te volgen, de gevolgen daarvan voor ogen stelt. De beweegreden was Christus Zelf. Daarom zegt Hij: 'Gij die Mij gevolgd zijt'. Hij spreekt ook over hen, die alles verlaten hebben om Zijns Naams wil. Dat was de beweegreden. De beloning is een aanmoediging, als we al reeds om Zijns Naams wil op de weg zijn. Dat is altijd het geval, als er in het Nieuwe Testament ⁶⁴ over

⁶⁴ Loon is in de Schrift inderdaad altijd een aanmoediging voor hen die in beproeving en lijden zijn, doordat ze door hogere beweegredenen geleid de weg van God zijn gegaan. Zo was het met Mozes. En zelfs Christus, Wiens beweegredenen in volmaakte liefde we kennen, heeft: 'om de vreugde die Hem voorgesteld was het kruis verdragen en de schande veracht.' Hij was de Overste Leidsman en de Voleinder in de weg van het geloof.

loon wordt gesproken. Hij die ter elfder ure geroepen werd, was van deze roep afhankelijk om tot het werk te gaan; en als de Meester hem net zoveel wil geven als de anderen, zouden die anderen zich daarin moeten verblijden. De eersten beriepen zich op gerechtigheid, en ontvingen het overeengekomen loon, terwijl de laatste de genade van Zijn Meester genoot. En we moeten opmerken, dat ze het beginsel van de genade en van het vertrouwen erin hadden aanvaard. 'Wat recht is zal ik u geven.' Het belangrijke punt in deze gelijkenis is: Het vertrouwen in de genade van de Meester van de wijngaard, en die genade als uitgangspunt van hun handeling. Maar wie kon dit begrijpen? Paulus kwam laat in de arbeid, toen hij door God werd geroepen en was een krachtiger getuigenis van de genade dan de arbeiders die vanaf de dageraad van het evangelie hadden gewerkt.

Daarna vervolgt de Heer het onderwerp met Zijn discipelen. Hij gaat op naar Jeruzalem, (waar de Messias had moeten worden aangenomen en gekroond), om te worden verworpen en gedood. Maar daarna zou Hij opstaan. En als de zonen van Zebedeüs Hem komen vragen om de twee voornaamste plaatsen in het koninkrijk, antwoordt Hij hen, dat Hij hen wel tot lijden kan brengen, maar wat de voornaamste plaatsen in het koninkrijk betreft, deze slechts kan geven aan hen voor wie deze, naar de raadsbesluiten van de Vader, zijn bereid. Wonderbare zelfverloochening! Het is voor de Vader en voor ons dat Hij werkt. Zelf beschikt Hij over niets. Hij kan hen, die Hem willen volgen, slechts laten delen in Zijn lijden. Al het andere zal gegeven worden overeenkomstig de raadsbesluiten van de Vader. Maar wat een werkelijke heerlijkheid voor Christus en wat een volmaaktheid in Hem, en wat een voorrecht voor ons, alleen deze beweeggrond te hebben en te delen in het lijden van de Heer! En wat een reiniging van onze vleselijke harten wordt ons hier voorgesteld, in het ons alleen handelen laten voor een lijdende Christus, in Zijn kruis delende, en ons voor de beloning aan God overgevende.

De Heer maakt van deze gelegenheid gebruik, om uitleg te geven van de gevoelens die Zijn volgelingen passen, en waarvan ze de volmaaktheid in Hemzelf hadden gezien. In de wereld streeft men naar gezag. Maar de geest van Christus is een geest van dienen, die leidt tot de keus van de nederigste plaats, en een algehele toewijding aan anderen. Heerlijke en volmaakte beginselen, die in Christus in volmaaktheid werden gezien. Van alles afstand doen, om met vertrouwen afhankelijk te zijn van de genade van Hem die we dienen, de consequente bereidheid om de nederigste plaats in te nemen, om zo aller dienstknecht te zijn: dat moet de geest zijn van hen die deel hebben aan het

koninkrijk zoals het nu gevestigd is door de verworpen Heer. Dat betaamt Zijn discipelen.⁶⁵

Bij vers 28 eindigt dit gedeelte van het evangelie, Hierna volgen de laatste gebeurtenissen in het leven van onze gezegende Heer. In vers 29 begint Hij voor de laatste maal⁶⁶ zich aan Israël voor te stellen, als de Zoon van David, de Heer, de ware koning van Israël, de Messias. Vanuit dit oogpunt bezien, begint Hij Zijn weg in Jericho, de plaats waar Jozua in het land is gekomen, en waarop zo lang de vloek had gerust. Hij opent de blinde ogen van Zijn volk dat in Hem gelooft en Hem als Messias ontvangt. Want dat was Hij inderdaad, hoewel Hij verworpen was. Zij begroeten Hem als de Zoon van David, en Hij beantwoordt hun geloof met het openen van hun ogen. Ze volgen Hem een beeld van het ware overblijfsel van Zijn volk dat op Hem wil wachten.

Hoofdstuk 21

Terwijl Hij over alles wat aan Zijn gewillig volk toebehoort beschikt, doet Hij Zijn intocht te Jeruzalem als Koning en Heer, naar het getuigenis van Zacharia. Maar hoewel Hij als Koning Zijn intocht houdt, (het laatste getuigenis aan de geliefde stad, die tot haar eigen verderf gereed stond om Hem te verwerpen), komt Hij als een zachtmoedige en nederige Koning. De macht van God beïnvloedt het hart van de schare. Ze begroeten Hem als Koning, als Zoon van David, daarbij gebruik

⁶⁵ Merk hier op, hoe de zonen van Zebedeüs met hun moeder de voornaamste plaats komen zoeken op hetzelfde ogenblik dat de Heer voor Zichzelf onvoorwaardelijk beslist heeft om de laagste plaats in te nemen. Wat zien we helaas veel van diezelfde geest! Het resultaat was, dat nu nog meer openbaar werd hoe volkomen Hij van alles afstand had gedaan. Dit zijn de beginselen van het koninkrijk der hemelen: volkomen zelfverloochening en het vergenoegd zijn met algehele toewijding. Het is de vrucht van de liefde die het hare niet zoekt; de meegaandheid die voortvloeit uit de afwezigheid van zelfzucht; de onderworpenheid als men veracht wordt; zachtmoedigheid en nederigheid van hart. De geest van anderen te dienen wordt door de liefde verwekt gelijk met de ootmoed die met deze plaats tevreden is. Zelfs tot Zijn dood toe heeft de Heer deze dienst vervuld. Hij gaf Zijn leven tot een losprijs voor velen.

⁶⁶ De geschiedenis van de blinde te Jericho, is in al de eerste drie Evangeliën, het begin van de reeks van laatste gebeurtenissen in het leven van Christus, die naar het kruis voerden. De algemene inhoud en lering van elk Evangelie eindigt daar. Daarom wordt Hij vanaf dat ogenblik aangesproken als 'Zoon van David'. Het is de laatste aanbieding van Zichzelf als zodanig aan het volk als het getuigenis van God aan Hem als zodanig is gegeven.

makende van de woorden van Psalm 118,⁶⁷ die de duizendjarige sabbat bezingt, die door de Messias wordt aangebracht, als Hij zal worden erkend door het volk. De schare spreidt haar klederen uit op de grond, om de weg te bereiden voor hun zachtmoedige maar toch heerlijke Koning. Ze houwen takken van de bomen om Hem getuigenis te geven. En Hij wordt in triomf naar Jeruzalem gebracht, terwijl het volk roept: 'Hosanna, (behoudt nu) de Zoon van David. Gezegend Hij die komt in de naam des Heren. Hosanna in de hoge'. Wat zouden ze gelukkig geweest zijn, als hun harten veranderd waren om dit getuigenis, door de Heilige Geest gegeven, te bewaren. Maar God beschikt in vrijmacht over hun harten, om dit getuigenis af te leggen. Hij kon niet toelaten dat Zijn Zoon verworpen werd, zonder dit getuigenis te hebben ontvangen.

En nu gaat de Koning alles overzien, terwijl Hij toch zijn positie van nederigheid en getuigenis behoudt. Schijnbaar komen de verschillende klassen van mensen hem beoordelen of in verlegenheid brengen. Maar in werkelijkheid verschijnen allen voor Hem om, de een na de ander, het oordeel van God over zichzelf te vernemen. Het is een opmerkelijk toneel, dat hier voor onze aandacht komt. De ware Rechter de eeuwige Koning, stelt Zichzelf voor de laatste maal voor aan Zijn oproerig volk, met het volledigste getuigenis van Zijn rechten en Zijn macht. En zij, die gekomen zijn om Hem lastig te vallen en te veroordelen, en die door hun boosheid zelf ertoe gebracht zijn om, de een na de ander, voor Hem te staan, en hun ware toestand bloot te leggen, vernemen hun oordeel uit Zijn mond. En bij dit alles verloochent Hij geen ogenblik, (tenzij bij de reiniging van de tempel vóór deze dingen), de plaats van een Getrouwe en Waarachtige Getuige op aarde in alle zachtmoedigheid en nederigheid.

Het verschil tussen de twee gedeelten van deze geschiedenis is duidelijk te onderscheiden. In het eerste zien we de Heer in Zijn karakter als Messias en Jahweh. Als Heer geeft Hij het bevel dat de ezel gebracht moet worden. Daarna doet Hij, overeenkomstig de profetie, als Koning Zijn intrede in de stad. Met gezag reinigt Hij de tempel. In antwoord op de tegenwerping van de priesters, haalt Hij Ps. 8 aan, die spreekt over de wijze waarop Jahweh Zichzelf verheerlijkt en de aan Hem verschuldigde lof Zich toebereidt uit de mond van de jonge kinderen. Ook geneest Hij Israël in de tempel. Daarna verlaat Hij hen. Hij overnacht niet langer in de stad, die Hij niet langer kon erkennen, maar er buiten bij het overblijfsel. De volgende dag toont Hij in een merkwaardig beeld, de vloek die het volk weldra

⁶⁷ Deze psalm is een bijzondere profetie van de tijd van Zijn erkenning in de toekomst, en wordt in verband hiermee dikwijls aangehaald.

zou treffen. Israël was de vijgenboom van Jahweh, maar hij besloeg nutteloos de aarde. Hij was vol bladeren, maar vrucht was er niet. De door de Heer veroordeelde vijgenboom verdorde onmiddellijk. Het is een beeld van dit arme volk, van de mens in het vlees met alle voorrechten, maar die geen vrucht voortbracht voor de Landman.

Israël bezat inderdaad alle uiterlijke vormen van godsdienst. Het ijverde voor de wet en de inzettingen, maar droeg geen vruchten voor God. En voor zover het onder de verantwoordelijkheid was gesteld om vruchten voort te brengen, d.w.z. onder het oude verbond zal het nimmer vrucht dragen. Het verwerpen van de Heer Jezus sloeg alle hoop de bodem in. Onder het Nieuwe Verbond zal God in genade handelen, maar daarover gaat het hier niet. De vijgenboom stelt Israël voor zoals het was, nl. de mens onder de opvoeding van God, maar tevergeefs. Alles was voorbij. Wat de Heer zei over het verzetten van de berg, heeft naar mijn gedachten, (hoewel het een groot en algemeen beginsel is), ook betrekking op wat in Israël door hun dienst tot stand zou worden gebracht. Als geheel gezien, als een volk op aarde, zou Israël verdwijnen en verloren gaan onder de volken. De discipelen waren degenen die God, op grond van hun geloof, aannam.

We zien de Heer Jeruzalem binnenkomen als een Koning Jahweh de Koning van Israël en het oordeel over het volk uitgesproken. Dan volgen de bijzonderheden van het oordeel over de verschillende klassen waaruit het volk samengesteld was. Eerst komen de overpriesters en de oudsten, die het volk hadden moeten leiden. Ze komen tot de Heer en ontkennen Zijn gezag. Door Hem zo aan te spreken, nemen ze de plaats in van hoofden van het volk. Ze matigen zich aan rechters te zijn, bekwaam om te beslissen over de geldigheid van elke mogelijke aanspraak. Als dit niet zo was, waarom bemoeiden ze zich dan met Jezus?

In Zijn oneindige wijsheid stelt de Heer hun een vraag, die hun bekwaamheid op de proef stelt; en volgens hun eigen uitspraak zijn ze onbekwaam. Hoe zullen ze dan Hem oordelen?⁶⁸ Het was nutteloos hun de grondslag van Zijn gezag te vertellen. Daarvoor was het nu te laat. Ze zouden Hem hebben gestenigd als Hij hen de werkelijke bron had genoemd. Hij antwoordt hen met de vraag vanwaar de zending van Johannes de Doper was. Als ze daarover niet konden beslissen, waarom vroegen ze dan naar de bron van Zijn gezag? Ze konden het niet. Als ze erkenden dat Johannes door God was gezonden, zouden ze daarmee tevens Christus erkend hebben. En als ze het loochenden, zouden ze hun invloed bij het volk verliezen. Van een geweten was bij hen geen sprake. Ze zeggen dan maar dat

⁶⁸ Dit beroep op het geweten is dikwijls het meest wijze antwoord, als de wil verdorven is.

ze het niet weten. En daarop verklaart Jezus hen onbekwaam om leidlieden te zijn en wakers voor het geloof van het volk. Ze hadden zichzelf veroordeeld, en de Heer stelt hun eigen gedrag en de wege van God met hen duidelijk voor hun ogen, van vers 28 tot hoofdstuk 22:14.

Terwijl ze beleden de wil van God te doen, deden ze die niet, terwijl daarentegen de openlijk bozen zich bekeerd hadden en Zijn wil hadden gedaan. En dit ziende, bleven ze verhard.

Hun natuurlijk geweten was onberoerd gebleven. Niet alleen bij het getuigenis van Johannes, of bij het zien van bekering bij anderen, maar ook bij elk middel dat God had aangewend om hen die vruchten te doen dragen die Zijn bemoeiingen waardig waren.

Maar Hij had niets gevonden dan verdorvenheid en opstand. De profeten waren verworpen en Zijn Zoon zou het evenzo vergaan. Ze wilden de erfenis van de Zoon voor zichzelf hebben. Ze konden niet anders dan toestemmen, dat in zo'n geval het noodzakelijk gevolg moest zijn, dat de bozen werden omgebracht en de wijngaard aan anderen gegeven. Jezus past deze gelijkenis op hen toe, door Psalm 118 aan te halen, welke aankondigt dat de Steen die de bouwlieden verwerpen hadden de hoeksteen worden zou. En daarbij nog, zou ieder die over deze Steen viel, (zoals het volk op dat ogenblik deed) verbroken worden. En op wie deze Steen viel, (en dat zou het lot zijn van het opstandige volk in de laatste dagen) zou worden vermorzeld. De overpriesters en farizeeërs begrepen, dat Hij over hen sprak, maar ze durfden Hem niet te grijpen, omdat het volk Hem voor een profeet hield. Dit is de geschiedenis van Israël, zelfs tot aan de laatste dagen, als onder de verantwoordelijkheid geplaatst. Jahweh zocht vrucht in Zijn wijngaard.

Hoofdstuk 22

In dit hoofdstuk wordt nu hun gedrag gezien tegenover de uitnodigingen van de genade. Daarom is deze gelijkenis een beeld van het koninkrijk der hemelen. Het doel van God is Zijn Zoon te eren, door het vieren van Zijn bruiloft. Allereerst worden de joden, die reeds lang tevoren waren uitgenodigd, tot het bruiloftsfeest geroepen. Zij wilden niet komen. Dit gebeurde tijdens het leven van Christus. Daarna zond God, omdat alle dingen gereed waren, opnieuw boden uit om hen te roepen. Dat was de zending van de apostelen tot het volk toen het

verlossingswerk volbracht was. Ook deze boodschap hebben de joden veracht of de boodschappers gedood.⁶⁹ Het gevolg is dat de bozen en hun stad worden vernietigd. Dat is de verwoesting die over Jeruzalem kwam. Nadat de joden de uitnodiging verworpen hadden, worden vervolgens de ellendigen, de heidenen die buiten waren tot het feest gebracht, zodat de bruiloftszaal gevuld werd met gasten. Maar nu wordt er iets anders voorgesteld. Want weliswaar hebben we in deze gelijkenis het oordeel over Jeruzalem gezien. Maar, omdat het een gelijkenis van het koninkrijk is, zien we ook het oordeel over wat binnen in dat koninkrijk is. Er moet geschiktheid zijn voor de gelegenheid. Bij een bruiloft past een bruiloftskleed. Zal Christus verheerlijkt worden, dan moet alles in overeenstemming met Zijn heerlijkheid zijn. Er moege een uiterlijk ingaan in het koninkrijk zijn, een belijden van het christendom, maar hij die niet gekleed is met wat tot het feest behoort, zal worden uitgeworpen. We moeten bekleed zijn met Christus Zelf. Andere eisen worden niet gesteld alles is bereid. De gast behoefde niets mee te brengen de koning had voor alles gezorgd. Maar we moeten goed doordrongen zijn van de geest van wat er plaats vindt. Als men maar even er aan denkt wat passend is voor een bruiloft, zal de noodzaak om in een bruiloftskleed te verschijnen worden gevoeld. Als het niet zo is, wordt de eer van de Zoon van de Koning vergeten. Het hart van de persoon in vers 11 was vreemd aan deze gevoelens en hij zal als een vreemde worden behandeld door het oordeel van de Koning, als deze komt om van de gekomen gasten kennis te nemen.

Zo is dus de genade aan Israël voorgesteld, en zij worden geoordeeld, omdat zij de uitnodiging van de grote Koning tot de bruiloft van Zijn 'Zoon hebben afgewezen. En daarna wordt ook het misbruik van de genade, door hen die ze aangenomen schenen te hebben, geoordeeld. En het ingaan van de heidenen wordt geopenbaard.

Hier eindigt de geschiedenis van het oordeel over Israël in het algemeen en van het karakter dat het koninkrijk der hemelen zou aannemen.

Hierna (hfdst. 22:15 vv.) zien we de verschillende klassen van de joden, de een na de ander, verschijnen. Eerst zoeken de farizeeërs en de Herodianen, (de laatsten waren zij die de heerschappij van de Romeinen begunstigten, en de eersten, zij die er sterk tegen gekant waren), Jezus in Zijn woorden te verstrikken. De gezegende Heer antwoordt hen met die volmaakte wijsheid, die zich altijd openbaarde in alles wat Hij sprak en deed. Van hun kant was het enkel boosheid,

⁶⁹ Verachting en geweld zijn de twee vormen, waarin het getuigenis van God en de getrouwe getuigen worden verworpen.

die een totaal gemis aan geweten openbaarde. Hun eigen zonde had hen onder het Romeinse juk gebracht; een toestand die inderdaad volkomen in strijd was met wat passend was voor het volk van God op aarde. Zij dachten door hun vraag te bewerken, dat Christus, óf een voorwerp van wantrouwen moest worden voor de machthebbers, óf Zijn aanspraken om Messias en Verlosser te zijn moest opgeven. Wie had dit dilemma veroorzaakt? Het was de vrucht van hun eigen zonden. De Heer laat hen zien, dat ze zelf het juk hadden aanvaard. Het geld droeg daarvan het teken. Ze moesten het dus geven aan hem die het toekwam. Maar tevens moesten ze ook aan God geven wat Hem toekwam. Maar dat deden ze niet. Hij laat hen dan onder het juk, waarvan zij zelf gedwongen moesten belijden, dat ze het hadden aangenomen. Hij herinnert hen aan de rechten van God, die ze vergeten waren. Zo had bovendien de toestand van Israël moeten zijn, sinds de macht aan Nebukadnezar gegeven was. Een wijnstok van nederige stam.

Daarna komen de sadduceeën tot Hem. Ze vragen over de opstanding, denkende dat ze de ongerijmdheid daarvan kunnen aantonen. En zoals de toestand van het volk geopenbaard werd in het gesprek van de Heer met de farizeeërs, zo wordt hier het ongeloof van de sadduceeën in het licht gesteld. Ze dachten alleen aan de dingen van deze wereld, terwijl ze het bestaan van een andere probeerden te ontkennen. Maar wat ook de toestand van vernedering en onderwerping zijn mocht waarin het volk was vervallen; de God van Abraham, Izaäk en Jakob veranderde niet. De beloften aan de vaders gedaan bleven vast, en de vaders leefden, opdat zij hierna de beloften zouden genieten. Het ging hier om het Woord en de macht van God. De Heer handhaaft deze met grote kracht en klaarheid, zodat de sadduceeën tot zwijgen worden gebracht.

Dan doen de wetgeleerden, door Zijn antwoord getroffen, een vraag. Deze vraag geeft de Heer aanleiding om uit de gehele wet datgene samen te vatten, wat in de ogen van God het wezen ervan uitmaakt. Zo stelt Hij hen de volmaaktheid voor van de wet en wat (door welk middel men ertoe komen mag), het geluk uitmaakt van hen die erin wandelen. Alleen genade stijgt erboven uit.

Hier eindigt de ondervraging. Alles is geoordeeld en alles is in het licht gesteld, wat betreft de positie van het volk en de sekten dié onder hen waren. De Heer heeft hen de volmaakte gedachten van God ten opzichte van henzelf voorgehouden, hetzij in verbinding met hun toestand, of van Zijn beloften, of over de wezenlijke inhoud van de wet.

Nu was het aan de Heer om een vraag te stellen en daardoor Zijn eigen positie in het licht te plaatsen. Hij vraagt de farizeeërs om de titel 'Zoon van David' in overeenstemming te brengen met die van 'Heer', welke David Hem gaf, en dat in

verbinding met de hemelvaart van deze zelfde Christus om te zitten aan de rechterhand van God, totdat God al Zijn vijanden gesteld zou hebben tot een voetbank onder Zijn voeten, en Zijn troon in Sion zou hebben opgericht. Nu, dat was juist de gehele positie van Christus op dat ogenblik. Ze waren niet in staat om Hem te antwoorden en niemand durfde Hem meer iets vragen. En inderdaad, als ze Ps. 110 verstaan hadden, zouden ze al de wegen van God met Zijn Zoon begrepen hebben, op het ogenblik dat ze Hem gingen verwerpen. Noodzakelijkerwijs eindigde dit deze samensprekingen van de Heer met de joden, door de ware positie van Christus aan te tonen. Hoewel Hij de Zoon van David was, moest Hij naar de hemel gaan om het koninkrijk te ontvangen. En terwijl Hij daarop wachtte, moest Hij aan de rechterhand van God zitten, overeenkomstig de rechten van Zijn heerlijke Persoon: De Heer van David en de Zoon van David.

Er is nog een ander belangrijk punt waarop we moeten letten. Bij deze ontmoeting en gesprekken met de verschillende klassen van de joden, stelt de Heer hun toestand, met het oog op hun verbinding met God, van alle kanten in het licht en tevens de plaats die Hij Zelf innam. Eerst laat Hij hun nationale positie tegenover God zien, als verantwoordelijk tegenover Hem staande, overeenkomstig hun natuurlijk geweten en de hun toekomende voorrechten. Het gevolg zou zijn dat ze afgesneden werden, en dat anderen in de wijngaard van de Heer zouden worden gebracht (hfdst. 21:28-46). Vervolgens legt Hij hun toestand bloot ten aanzien van de genade van het koninkrijk en het inbrengen van

zondaars uit de heidenen. Ook hier is het einde de afsnijding en de verwoesting van de stad.⁷⁰

Daarna zien we in de Herodianen en de Farizeeërs, (de vrienden van Rome en hun vijanden), die voorgaven de vrienden van God te zijn, duidelijk in het licht gesteld, de werkelijke positie van de joden ten opzichte van de heersende macht van de heidenen en ten opzichte van God. In het gesprek met de sadduceeën toont de Heer de zekerheid aan van de beloften die aan de vaders gegeven zijn, en de verbinding waarin God met hen stond ten opzichte van het leven en de opstanding. Daarna stelt Hij de werkelijke betekenis van de wet voor aan de schriftgeleerden. En dan spreekt Hij over de positie die Hij, de Zoon van David, innam in overeenstemming met Ps. 110. Een positie die verbonden was met Zijn verwerping door de leiders van het volk, die Hem omringden.

Hoofdstuk 23

Hier zien we duidelijk, hoe ver de discipelen in verbinding met het volk worden gezien, omdat ze joden zijn, hoewel de Heer de leiders oordeelt die het volk misleiden en God door hun gehuichel ontoren. Hij spreekt tot de schare en tot de discipelen, en zegt: 'De schriftgeleerden en de farizeeërs hebben zich gezet op de stoel van Mozes'. Als uitleggers van de wet moesten zij dus gehoorzaamd worden in alles wat ze in overeenstemming met die wet leerden, hoewel hun eigen

⁷⁰ Merk hier op, dat we vanaf hoofdstuk 21:28 tot het einde, de verantwoordelijkheid van het volk zien als in het bezit zijnde van hun oorspronkelijke voorrechten. In deze positie hadden ze vrucht moeten voortbrengen. Daar ze dat niet gedaan hebben, wordt een ander volk in hun plaats gesteld. Toch was dat de oorzaak niet van het oordeel dat over Jeruzalem uitgeoefend werd, en op een nog verschrikkelijker wijze zal worden uitgeoefend, in de verwoesting van de stad. Het oordeel over de moordenaars kwam, doordat ze Jezus gedood hebben; de laatste van hen die gekomen was om vrucht te zoeken (Matt. 21:33-41). De verwoesting van Jeruzalem is het gevolg van de verwerping van het getuigenis betreffende het koninkrijk, dat als een roepstem van genade tot hen was gekomen. In het eerste geval viel het oordeel op de landlieden: de schriftgeleerden en overpriesters, de leidslieden van het volk. Maar het oordeel dat uitgeoefend werd vanwege de verwerping van het getuigenis betreffende het koninkrijk, gaat veel verder (zie 22:7). Sommigen verachtten de boodschap, anderen mishandelden de boodschappers. En waar de genade op deze wijze werd verworpen, wordt de stad verbrand en de inwoners uitgerooid (vgl. 23:36, en zie de geschiedkundige profetie in Luk. 21). Het onderscheid wordt in alle drie de Evangeliën gezien.

gedrag niets dan huichelarij was. Het belangrijkste is hier de positie van de discipelen, die in feite dezelfde is als die van Jezus. Ze zijn in verbinding met alles wat van God is in het volk, d.w.z. met het volk als het erkende volk van God, en als gevolg dus ook met de wet als gezag hebbende van God.

Tezelfdertijd oordeelt de Heer, (en de discipelen moesten hetzelfde doen), de wandel van het volk, zoals openlijk vertegenwoordigd door hun leiders. Hoewel de discipelen nog steeds een deel van het volk waren, moesten ze zorgvuldig de wandel van de schriftgeleerden en farizeeërs mijden. Nadat de Heer deze herders van het volk hun huichelarij verweten had, laat Hij zien, hoe ze zelf de daden van hun vaders veroordeelden. Zij bouwden de graven van de profeten die door hun vaders waren gedood. Dus waren zij de kinderen van hen, die de profeten hadden gedood. En God zou daarom ook hen op de proef stellen, door hun profeten, wijzen en schriftgeleerden te zenden. Ze zouden deze ook vervolgen en doden en zo de maat van hun ongerechtigheid vol maken (en zo veroordeeld worden uit hun eigen mond), opdat al het rechtvaardige bloed dat vergoten was vanaf Abel tot op de profeet Zacharia, over dit geslacht zou komen. Wat een vreselijke schuld heeft de zondige mens, die onder de verantwoordelijkheid was geplaatst, opeengestapeld vanaf het begin van zijn vijandschap tegen het getuigenis van God! En hoe werd ze dagelijks groter, omdat het geweten steeds meer werd verhard, telkens wanneer het dit getuigenis weerstond! Hoe meer de getuigen geleden hadden, hoe meer de waarheid openbaar geworden was. Het opnieuw verwerpen van deze getuigen was een zo in het oog lopend gevaar, dat het vermeden had moeten worden door het volk op zijn weg. Maar zij volharden in hun boze wandel, en elke stap vooruit, elke gelijksoortige handeling, was een bewijs van een steeds toenemende verstoktheid. De lankmoedigheid van God, die in genade werkzaam was in het getuigenis, had hun wegen wel gezien. En onder deze lankmoedigheid had alles zich opeengestapeld. En nu zou alles neerkomen op het hoofd van dit gewetenloze door God verworpen geslacht.

We moeten hier op het karakter letten van de apostelen en christelijke profeten. Het zijn schriftgeleerden, wijzen en profeten, gezonden tot de joden, het altijd oproerige volk. Dit toont duidelijk aan vanuit welk gezichtspunt ze in dit hoofdstuk worden gezien. Zelfs de apostelen zijn 'wijzen' en 'schriftgeleerden', en worden tot de joden als zodanig gezonden.

Maar het volk Jeruzalem, de geliefde stad van God is schuldig en is veroordeeld. Zoals we gezien hebben, stelt Christus Zich, na de genezing van de blinde bij Jericho, voor als Jahweh, de Koning van Israël. Hoe menigmaal had Hij de kinderen van Jeruzalem willen bijeenvergaderen, maar zij wilden niet. En nu zou hun huis woest worden gelaten, totdat zij (als hun harten waren bekeerd) de

woorden van Ps. 118 zouden overnemen en vol verlangen de komst zouden begroeten van Hem die kwam in de Naam van Jahweh. Ze zouden dan wachten op de verlossing door Zijn handen en Hem daarom bidden. Kortom, totdat ze Hem die zou komen het 'Hosanna' zouden toeroepen. Ze zouden Jezus nu niet meer zien, totdat zij met verootmoedigde harten Hem zouden zegenen die ze verwachtten, maar die ze nu verwierpen. Totdat dus hun harten waren voorbereid. Vrede zou Zijn verschijning volgen. Verlangen zou eraan voorafgaan.

De laatste drie verzen laten ons duidelijk de positie van de joden zien, of van Jeruzalem, als het middelpunt van het joodse stelsel in de ogen van God. Reeds lang en verscheidene malen, had Jezus, Jahweh de Verlosser, de kinderen van Jeruzalem bijeen willen vergaderen, zoals een hen haar kuikens onder haar vleugels vergadert, maar zij hadden niet gewild. Hun huis zou woest en verlaten blijven, maar niet voor altijd. Na de profeten gedood en de hun gezonden boden gestenigd te hebben, kruisigden zij hun Messias. En na Zijn verwerping verwierpen en vermoordden ze de boden die Hij zelfs toen nog gezonden had om hen genade te prediken. Daarom zouden ze Hem niet meer zien totdat ze zich hadden bekeerd en de begeerte in hun hart gewerkt was om Hem te zien. Daardoor zouden ze worden voorbereid om Hem te zegenen, en dat te doen in hun harten, terwijl ze de bereidheid daartoe beleden. De Messias, die gereed stond om hen te verlaten, zouden ze niet meer zien, totdat berouw hun harten omgekeerd had tot Hem, die ze nu verwierpen. Dan zouden ze Hem zien. Komende in de Naam van Jahweh, zal de Messias Zich openbaren aan Zijn volk Israël. Het is Jahweh, hun Verlosser, die zal verschijnen. En het Israël dat Hem verworpen heeft, zal Hem zó zien. In de toekomst zal het volk dus weer in het genot van hun verbinding met God worden gebracht.

Dit is dan het zedelijke en profetische beeld van Israël. De discipelen worden, als joden, als een deel van het volk gezien, hoewel zij als een overblijfsel geestelijk daarvan gescheiden waren en te midden van het volk getuigenis gaven.

Hoofdstuk 24

We hebben al gezien, dat de verwerping van het getuigenis van het koninkrijk in genade, de reden is van het oordeel dat op Jeruzalem en haar inwoners zal neerkomen. In hoofdstuk 24 zien we de positie van dit getuigenis in het midden van het volk en de toestand van de volken en hun verbinding met dit door de discipelen agelegde getuigenis. Vervolgens de toestand van Jeruzalem, als gevolg van het verwerpen van de Messias en het verachten van het getuigenis. En als slot

de algemene verwoesting aan het einde van die dagen een toestand van zaken die zou eindigen met de verschijning van de Zoon des mensen en het bijeenvergaderen van de uitverkorenen van Israël vanuit alle windstreken.

We moeten dit merkwaardige gedeelte overdenken. Het is een profetie en tevens een onderwijs aan de discipelen, voor hun leiding in de weg die ze moesten volgen, te midden van de komende gebeurtenissen.

Jezus verlaat de tempel, en dat voorgoed: een ernstige daad, waarmee, zo kan men wel zeggen, het oordeel uitgeoefend werd dat Hij zo juist had aangekondigd. Het huis was nu woest. Maar het hart van de discipelen bleef er, door hun vroegere vooroordelen, nog altijd aan verbonden. Ze vestigen Zijn aandacht op zijn mooie gebouwen. Jezus kondigt de algehele verwoesting ervan aan. Als daarna de discipelen alleen met Hem op de Olijfberg zitten, vragen ze Hem wanneer dat alles zal gebeuren en wat het teken zou zijn van Zijn komst en het einde van de eeuw. De verwoesting van de tempel, de komst van Christus, en het einde der eeuw, vatten zij samen als één geheel. We moeten er op letten, dat hier het einde van de eeuw het einde is van het tijdvak waarin Israël onderworpen was aan de wet onder het Oude Verbond; een tijdvak dat zou eindigen om plaats te maken voor de Messias en het Nieuwe Verbond. We moeten ook opmerken, dat hier de regering van God over de aarde, en de oordelen die bij de komst van Christus zouden plaatsvinden en een eind maken aan de bestaande eeuw, het onderwerp is. De discipelen verwachten wat de Heer gezegd had over de verwoesting van de tempel, met dat tijdvak.⁷¹ De Heer behandelt het onderwerp vanuit Zijn eigen gezichtspunt, d.w.z. met het oog op het getuigenis dat de discipelen hadden af te leggen tegenover de joden, gedurende Zijn afwezigheid en tot het einde der eeuw. Hij voegt er niets bij over de verwoesting van Jeruzalem, die Hij al had aangekondigd. De tijd van Zijn komst werd bewust verborgen gehouden. En bovendien maakte de verwoesting van Jeruzalem door Titus, in feite een einde aan de positie waarop het onderwijs van de Heer doelt. Onder de joden zou er dan geen enkel erkend getuigenis meer zijn. Wanneer die positie er weer zal zijn, zal de toepassing van dit gedeelte weer beginnen. Nadat

⁷¹ Feitelijk werd deze positie van Israël, en het daarmee verbonden getuigenis, afgebroken door de verwoesting van Jeruzalem. En dat is de reden waarom die gebeurtenis zich voordoet aan onze geest als in ver binding te staan met deze profetie, terwijl ze er toch zeker niet de vervulling van is. De Heer is nog niet gekomen, en ook de grote verdrukking niet. Maar de toestand van zaken waarop de Heer tot het eind van vs. 14 zinspeelt werd op een gewelddadige en rechterlijke manier onderbroken door de verwoesting van Jeruzalem, zodat er, vanuit dit oogpunt bezien, een verbinding is.

Jeruzalem verwoest is, kan er, tot die tijd, alleen maar sprake zijn van de Gemeente.

De rede van de Heer is in drie delen verdeeld:

1. De algemene toestand van de discipelen en van de wereld, gedurende de tijd van het getuigenis, (tot het eind van vers 14);
2. Het tijdvak dat gekenmerkt wordt door het feit, dat de gruwel der verwoesting in de heilige plaats zal staan (vs. 15);
3. De komst van de Heer en de bijeen vergadering van de uitverkorenen van Israël (vs. 29).

De tijd waarin de discipelen getuigenis zouden geven, is gekenmerkt door valse Christussen en valse profeten onder de joden. En zij die het getuigenis afleggen zouden vervolgd worden en aan de heidenen overgeleverd. Maar er wordt nog iets meer bepaald gezegd in verbinding met die dagen. Er zouden valse Christussen in Israël optreden. Er zouden oorlogen, hongersnoden, pestilentiën en aardbevingen zijn. Maar de discipelen moesten niet bevreesd worden, want het einde zou er nog niet zijn. Deze dingen zouden nog maar een begin zijn van de smarten. Dit waren in beginsel maar uiterlijke dingen. Er zouden andere gebeurtenissen zijn, die hen in grotere beproevingen zouden brengen meer innerlijke dingen. Ze zouden worden overgeleverd, ter dood gebracht en door alle volken gehaat. Het gevolg hiervan zou zijn, dat velen die slechts belijders waren geërgerd zouden worden; de een zou de ander overleveren. Valse profeten zouden opstaan en velen misleiden; en omdat de ongerechtigheid toenam, zou de liefde van velen verkoelen. Wat een treurig beeld! Maar deze dingen zouden gelegenheid geven om een geloof uit te oefenen dat op de proef gesteld was! Die volhardten zou tot het einde toe, zou behouden worden. Dit geldt in het bijzonder de sfeer van het getuigenis. Wat de Heer zegt, is niet absoluut beperkt tot het getuigenis in Palestina: maar omdat het getuigenis van daar uitgaat, is alles verbonden met dat land als middelpunt van de wegen van God. Bovendien zou het evangelie van het koninkrijk gepredikt worden in de gehele wereld, tot een getuigenis aan alle volken. En dan zou het einde komen; het einde van de eeuw. En hoewel de hemel de bron is van het gezag, als het koninkrijk zal zijn opgericht, zijn toch Palestina en Jeruzalem het aardse middelpunt ervan. Zodat het begrip van het koninkrijk, hoewel zich uitstreckende over de gehele wereld, onze gedachten toch bepaalt bij het land van Israël. Er wordt hier over 'dit evangelie

van het koninkrijk'⁷² gesproken. Het is niet de bekendmaking van de vereniging van de Gemeente met Christus, noch de verlossing in zijn volheid, zoals door de apostelen gepredikt en geleerd na Zijn hemelvaart. Maar het koninkrijk dat op aarde gevestigd zou worden, zoals Johannes de Doper en de Heer Zelf hadden bekendgemaakt. De vestiging van het algemene gezag van de ten hemel gevaren Christus, zou in de gehele wereld gepredikt worden om hun gehoorzaamheid op de proef te stellen, en om hen die oren hadden om te horen, het voorwerp voor het geloof te geven.

Dit is dus de algemene geschiedenis van wat plaats zou hebben tot aan het einde der eeuw, zonder in te gaan op het onderwerp van de prediking waardoor de Gemeente werd gegrond. De dreigende verwoesting van Jeruzalem, en de weigering van de joden om het evangelie te ontvangen, hebben veroorzaakt, dat God een bijzonder getuigenis heeft verwekt in de dienst van Paulus, zonder dat daardoor de waarheid van het toekomstige koninkrijk werd tenietgedaan. In wat nu volgt wordt bewezen, dat zo'n voortzetting van het getuigenis van het koninkrijk zal plaats hebben aan het einde. En dat dit getuigenis dan alle volken bereiken zal voor het oordeel komt dat een eind maakt aan de eeuw.

Maar er zal een ogenblik zijn, waarop binnen bepaalde grenzen, (nl. Jeruzalem en omgeving), een bijzondere tijd van lijden zal aanbreken, in verband met het getuigenis in Israël. Als de Heer spreekt over de 'gruwel der verwoesting', wijst Hij op Daniël, opdat we begrijpen zouden wat Hij bedoelt. Welnu, Daniël 12, waar sprake is van deze verdrukking, brengt ons uitdrukkelijk tot de laatste dagen, de tijd dat Michaël zal opstaan voor het volk van Daniel, dat zijn de joden, die onder de heerschappij van de volken zijn. In die dagen zal er een verdrukking zijn, als er nog nooit geweest is en ook nooit meer zal komen. Daaruit zal het overblijfsel worden bevrijd. In het laatste deel van het voorgaande hoofdstuk in Daniël, wordt die tijd 'de tijd van het einde' genoemd (Dan. 11:40), en de vernietiging van de koning van het noorden profetisch aangekondigd. Nu zegt de profeet, dat 1335 dagen vóór de volheid van de zegen, (gezegend is hij die er in delen zal), het dagelijks offer zal worden weggenomen en de gruwel der verwoesting zal worden opgericht. Vanaf dit ogenblik, zullen er 1290 dagen zijn, (dat is een maand meer dan de 1260 dagen van Op. 12, gedurende welke de vrouw, die voor de draak

⁷² Dit evangelie van het koninkrijk was in hoofdstuk 10 beperkt tot Israël en, hoewel hier geen onderwerp van onderwijs, wordt het hier tot vs. 14 voorondersteld, hoewel er geen besliste onderscheiding gemaakt wordt. De zending in hoofdstuk 28 is tot de heidenen, maar dan is er niets van het koninkrijk te zien maar veeleer het tegendeel, hoewel Christus alleen is opgestaan, maar Hem alle macht gegeven is in hemel en op aarde.

vlucht, in de woestijn wordt gevoed. En ook dan de 3½ jaar van Dan. 7). Aan het einde, zoals we hier zien, komt het oordeel en wordt het koninkrijk aan de heiligen gegeven.

Zo is dus duidelijk bewezen, dat dit gedeelte ziet op de laatste dagen en de positie van de joden in die tijd. De gebeurtenissen van de tijd die voorbijging sedert de Heer deze woorden heeft gesproken, bevestigen deze gedachte. Want noch 1260 dagen, noch 1260 jaren na de tijd van Titus, noch 30 dagen of jaren daarna, is er iets gebeurd, dat de vervulling van de dagen van Daniël zou kunnen zijn. Deze tijd is reeds lang voorbijgegaan en nog vele jaren erbij. Israël is nog niet verlost en Daniël nog niet opgestaan in zijn deel in het einde der dagen. Het is duidelijk, dat hier over Jeruzalem en de omgeving wordt gesproken, want die in Judea zijn worden aangespoord om naar de bergen te vluchten. De discipelen die daar in die tijd zullen zijn, moesten bidden dat hun vlucht niet op een sabbat zou zijn. Een bewijs te meer dat de joden hier het onderwerp van de profetie zijn. Maar ook een getuigenis van de liefderijke zorg waarmee de Heer de Zijnen omringt. Want Hij denkt er zelfs aan, dat het ten tijde van deze ongeëvenaarde gebeurtenissen winterachtig weer zou kunnen zijn als ze moeten vluchten.

En behalve dit, bewijzen ook andere omstandigheden, als dit nodig mocht zijn, dat dit gedeelte over het joodse overblijfsel in de laatste dagen spreekt en niet over de Gemeente. Wij weten dat alle gelovigen zullen worden opgenomen, de Heer tegemoet in de lucht. Daarna zullen ze met Hem terugkomen. Maar hier op aarde zullen valse Christussen zijn, en men zal zeggen: 'Hij is in de woestijn', of 'Hij is in de binnenkamer'. Maar de heiligen die zullen worden opgenomen en met de Heer zullen terugkeren, hebben niets te maken met valse Christussen op aarde. Ze zijn naar de hemel gegaan om daar met Hem te zijn, voordat Hij terugkeert naar de aarde. Evenzo is het gemakkelijk te begrijpen, dat de joden, die een aardse verlossing verwachten, vatbaar zullen zijn voor zulke verzoeken, en er door misleid kunnen worden als Godzelf hen niet bewaart.

Dus dit deel van de profetie is van toepassing op de laatste dagen, de laatste 3½ jaar voor het oordeel dat plotseling zal komen bij de verschijning van de Zoon des mensen. De Heer zal plotseling komen, als een bliksemstraal, als een arend tot zijn prooi, tot de plaats waar het voorwerp van Zijn oordeel wordt gevonden. Onmiddellijk na de verdrukking van die laatste 3½ jaar, zal het gehele hiërarchische regeringssysteem worden geschokt en omvergeworpen. Dan zal het teken van de Zoon des mensen in de hemel verschijnen en ze zullen Hem zien komen op de wolken des hemels met kracht en grote heerlijkheid. Dit vers 30 bevat het antwoord op het tweede deel van de vraag van de discipelen in vers 3. De Heer geeft hen de waarschuwingen die noodzakelijk zijn om hen te leiden.

Maar de wereld zal geen tekenen zien, hoe duidelijk ze ook mogen zijn voor hen die ze verstaan. En eerst op het ogenblik van de verschijning van de Heer, zal dit teken te zien zijn. De glans van de heerlijkheid van Hem die ze verworpen hebben zal hen tonen Wie Hij is die verschijnt, en het zal geheel onverwacht zijn. Wat een verschrikkelijk ogenblik, als, in plaats van een Messias die beantwoordt aan hun wereldse hoogmoed, de door hen verachte Christus in de hemel verschijnen zal!

Vervolgens zal de dan gekomen en geopenbaarde Zoon des mensen Zijn engelen uitzenden, om alle uitverkorenen van Israël te vergaderen vanuit de vier hoeken der aarde. En hiermee sluit dan de geschiedenis van de joden, en zelfs van Israël, in antwoord op de vraag van de discipelen, terwijl de handelingen van God ontvouwd zijn ten aanzien van het getuigenis onder het volk dat dit getuigenis verwierp. De tijd van de grote verdrukking is aangekondigd, benevens het oordeel dat te midden van dit toneel zal worden uitgeoefend, als Jezus verschijnt. De omverwerping van alle machten, groot en klein, zal dan volkomen wezen.

De Heer geeft de geschiedenis van het getuigenis in Israël, en van het volk zelf, vanaf het ogenblik van Zijn heengaan, tot op Zijn wederkomst. Maar het tijdvak dat er geen volk, geen stad en geen tempel zal wezen, wordt niet genoemd. En dat maakt de verwoesting van Jeruzalem zo belangrijk. Er wordt hier niet rechtstreeks van deze gebeurtenis gesproken. De Heer beschrijft ze niet. Maar ze maakte een einde aan de toestand van zaken waarover de Heer hier spreekt. En de toepassing kan pas dan weer worden gemaakt, als Jeruzalem en de joden opnieuw op de voorgrond treden. Aan het begin zegt de Heer dat. De discipelen dachten, dat Zijn komst op dezelfde tijd zou zijn als de verwoesting van Jeruzalem. Op de vragen die ze Hem hebben gedaan, antwoordt Hij hen op zulk een wijze, dat ze daarvan gebruik kunnen maken tot die verwoesting. Maar als er dan over de gruwel der verwoesting wordt gesproken, zien we ons direct in de laatste dagen.

De discipelen moesten de tekenen die de Heer gaf begrijpen. Ik heb al gezegd, dat door het feit van de verwoesting van Jeruzalem de toepassing van Zijn woorden werd onderbroken. Het joodse volk werd opzij gezet. Maar vers 34 heeft een veel wijdere strekking, die in het bijzonder op hen slaat. Er zouden ongelovige joden blijven voortbestaan, totdat alles zou zijn vervuld. Vgl. Deut. 32:5,20, waar dit oordeel over Israël bijzonder gezien wordt. God verbergt Zijn aangezicht voor hen, totdat Hij zien zal wat hun einde zal zijn, want ze zijn een zeer verdorven geslacht; kinderen die geen geloof hebben. Dit heeft plaats gevonden. Als volk zijn ze onderscheiden tot op de huidige dag. Het geslacht bestaat nog in dezelfde toestand; een gedenkteken van de onfeilbaarheid van de wegen van God en van de woorden van de Heer.

Samenvattende is het dus zo: de regering van God in verband met dit volk wordt tot het einde toe beschreven. De Heer komt en vergadert de verstrooide uitverkorenen van Israël.

De profetische geschiedenis wordt voortgezet in hoofdstuk 25:31, dat onmiddellijk verbonden is met 24:30. En zoals hoofdstuk 24:31 het samenbrengen van Israël laat zien, nadat de Zoon des mensen verschenen is, zo toont 25:31 ons de handelingen van de Zoon des mensen in oordeel met de heidenen. Hij zal zonder twijfel als een bliksem verschijnen ten opzichte van de afval, die in Zijn ogen als een dood lichaam zal zijn. Maar als Hij zal komen om in heerlijkheid Zijn aardse plaats in te nemen, zal dat niet als een bliksem voorbijgaan. Hij zal zitten op de troon van Zijn heerlijkheid, en al de volken zullen vergaderd worden voor Hem, die op Zijn oordeelstroon zit. En zij zullen worden geoordeeld naar hun behandeling van de predikers van het evangelie des koninkrijks, die uitgegaan waren om hen te prediken. De predikers zijn de broeders, de schapen zijn zij die deze predikers hebben ontvangen. Die de boodschap van de predikers niet hebben aangenomen, zijn de bokken. De beschrijving die begint bij hoofdstuk 25:31, van de scheiding van de schapen en de bokken, en het resultaat ervan, laat de volken zien die op aarde worden geoordeeld overeenkomstig hun gedrag ten opzichte van de predikers. Het is het oordeel over de levenden, voor zover het tenminste de volken aangaat; een oordeel even definitief als dat van de doden. Het is hier niet het oordeel van Christus in oorlog, zoals in Op. 19. Het is een handeling van Zijn hoogste tribunaal, in Zijn rechten om de aarde te regeren, zoals in Op. 20:4. Ik spreek nu van het beginsel, of juist, van het karakter van het oordeel. Ik twijfel er niet aan, of deze broeders zijn joden, zoals de discipelen dat waren. Dat wil zeggen, dat ze zich in een zelfde positie zullen bevinden wat hun getuigenis betreft. De heidenen die dit getuigenis hebben ontvangen, zullen worden aangenomen, alsof ze Christus Zelf zo behandeld zouden hebben. Zijn Vader had voor hen het genot van het koninkrijk bereid en zij zouden erin gaan

hoewel ze nog op aarde waren. Want Christus was neergekomen in de kracht van het eeuwige leven.⁷³

Tot nu toe, heb ik alles overgeslagen wat tussen hoofdstuk 24:31 en 25:31 ligt, omdat het eind van laatstgenoemd hoofdstuk alles volledig maakt wat de regering en het oordeel over de aarde betreft. Maar er is nog een groep van personen, waarvan de geschiedenis ons in haar grote zedelijke trekken wordt gegeven tussen de twee verzen die ik zo juist heb genoemd. Het zijn de discipelen van Christus, buiten het getuigenis dat in het midden van Israël werd gegeven. Aan hen had Hij gedurende Zijn afwezigheid Zijn dienst toevertrouwd en een positie gegeven in verbinding met Hemzelf. Deze positie en deze dienst staan in verbinding met Christus zelf, en niet in verbinding met Israël waar deze dienst ook wordt vervuld.

Maar voor dat we aan deze verzen toe zijn, zijn er nog andere verzen waarover ik nog niet heb gesproken, en die meer toepasselijk zijn op de toestand van zaken in Israël, als een waarschuwing aan de discipelen die zich daar bevinden. Deze verzen beschrijven het onderscheid makende oordeel dat onder de joden zal plaatsvinden in de laatste dagen. Ik spreek er hier over, omdat dit gedeelte van de rede (vanaf hoofdstuk 24:31 tot hoofdstuk 25:31) een vermaning is. Het is een toespraak van de Heer, die over hun plichten handelt, tijdens Zijn afwezigheid. Ik wijs nu op hoofdstuk 24:32-44. Hier wordt gesproken over de voortdurende verwachting van de discipelen in verband met de komst van de Zoon des mensen, omdat ze niet weten, en ze worden opzettelijk in deze onwetendheid gelaten, wanneer Hij komen zou, (en het oordeel is op aarde). Vanaf vers 45 richt de Heer Zich meer rechtstreeks en tegelijk in een meer algemene zin op hun gedrag tijdens Zijn afwezigheid. En dit niet in verbinding met Israël, maar met de Zijnen,

⁷³ Er is geen enkele grond, om deze gelijkenis toe te passen op, wat men het algemene oordeel noemt. Dit laatste is trouwens een absoluut onschriftuurlijke uitdrukking. Ten eerste zien we geen twee maar drie partijen, nl. schapen, bokken en broeders. Vervolgens is het een oordeel alleen over de volken. En ten slotte is de grond van de beoordeling in het geheel niet toe te passen op de grote massa, zelfs van deze laatsten. De grond van het oordeel is hoe zij deze broeders hebben ontvangen. (Nu zijn er gedurende vele eeuwen in het geheel geen predikers gezonden naar de grote meerderheid van de heidenen. God heeft deze tijd van onwetendheid voorbijgezien en in het begin van de Brief aan de Romeinen zien we een geheel andere grond van oordeel voor hen. Christenen en joden zijn reeds genoemd in hoofdstuk 24 en het eerste deel van 25.) Want juist deze volken zijn het die de Heer op aarde zal vinden als Hij komt, en die geoordeeld zullen worden naar de behandeling van de boodschappers die Hij had gezonden.

Zijn huishouding. Hij had hen de taak gegeven om de huisgenoten ter rechter tijd te voorzien van geschikt voedsel. Dat is de verantwoordelijkheid van de dienst in de vergadering.

Het is belangrijk om te zien, dat in de eerste gelijkenis de toestand van de Gemeente als een geheel wordt gezien, terwijl in de gelijkenis van de maagden en die van de talenten de persoonlijke verantwoordelijkheid wordt getoond. Daarom wordt de dienstknecht die ontrouw is uitgeworpen en zijn deel wordt gesteld bij de huichelaars. De toestand van de verantwoordelijke Gemeente hangt af van hun wachten op Christus, of van het zeggen in hun hart dat Hij vertoeft te komen. En het oordeel over hun trouw of ontrouw in die tussentijd, zal bij Zijn wederkomst worden uitgesproken. Getrouwheid zal in die dag worden beloofd. Anderzijds zou het praktische vergeten van Zijn wederkomst leiden tot losbandigheid en tirannie. Er wordt hier geen verstandelijk stelsel bedoeld. De boze slaaf zegt in zijn hart: mijn Heer vertoeft te komen. Zijn wil is erin betrokken. En het resultaat is dat de vleeselijke wil zich openbaart. Het is niet langer een toegewijde dienst voor Zijn huis, met het hart gericht op de goedkeuring van zijn Meester bij diens terugkeer, maar een werelds gedrag, en een zich aanmatigen van een willekeurig gezag, waartoe de dienst die hem was opgedragen de gelegenheid biedt. Hij eet en drinkt met de dronkaards. Hij maakt zich één met de wereld en neemt deel in haar wegen. Hij slaat zijn medeslaven naar zijn eigen wil. Dat is het gevolg, als men gedurende Zijn afwezigheid, opzettelijk in het hart, Zijn wederkomst verre stelt, en de Gemeente ziet als vast wonende op aarde. In plaats van trouwe dienst zien we wereldzin en tirannie. Is het niet een te ware tekening?

Wat gebeurt er nu met hen, die een plaats als dienstknecht hebben in het huis van God? De gevolgen zijn deze: enerzijds, zal de trouwe slaaf, die uit liefde en toewijding tot zijn Meester zich wijdde aan het welzijn van Zijn huis, bij Zijn wederkomst als een heerser worden gesteld over al Zijn goederen. Zij, die trouw zijn geweest in de dienst van het huis, zullen door de Heer over alle dingen worden gesteld, als Hij Zijn plaats van macht zal innemen en als Koning zal handelen. Alle dingen zijn door de Vader in de handen van Jezus overgegeven. Zij die in nederigheid getrouw zijn geweest in Zijn dienst gedurende Zijn afwezigheid, zullen tot heersers gemaakt worden over alles wat Hem is toevertrouwd. Dat wil zeggen: 'over alle dingen', want dat zijn slechts de 'goederen' van de Heer Jezus. Aan de andere kant zal hij, die gedurende de afwezigheid van de Heer zichzelf als meester heeft opgeworpen, en de zin van het vlees en van de wereld waarmee hij zich verbonden had heeft nagejaagd, niet alleen maar het deel van die wereld ontvangen. Zijn meester zal onverwacht komen en hem de straf geven van huichelaars. Wat een les voor allen die in de Gemeente een plaats van dienst op

zich nemen! Merk hier op, dat er niet wordt gezegd dat hij zelf dronken is, maar dat hij eet en drinkt met hen die zo zijn. Hij verbindt zich met de wereld en volgt haar gewoonten na. Dit is bovendien het algemene karakter dat het koninkrijk zal aannemen in die dag, hoewel het hart van de boze slaaf verdorven was. De Bruidegom zou inderdaad vertoeven, en de gevolgen die men zou kunnen verwachten van het hart van de mens, zullen niet uitblijven. Maar het resultaat dat we dan vinden is, dat openbaar wordt, wie werkelijk de genade van Christus bezat en wie niet.⁷⁴

Hoofdstuk 25

De belijders gedurende de afwezigheid van Christus worden hier voorgesteld als maagden die uitgaan om de Bruidegom te ontmoeten, en Hem met licht naar Zijn huis te geleiden. In deze verzen is Hij niet de Bruidegom van de Gemeente. Voor de bruiloft van het Lam met de Gemeente in de hemel, gaan geen anderen Hem tegemoet. De Bruid wordt in deze gelijkenis niet genoemd. Als ze hier was voorgesteld, dan zou het Jeruzalem op aarde geweest zijn. De Gemeente als zodanig, wordt in deze hoofdstukken niet gezien.

Het gaat hier om de persoonlijke verantwoordelijkheid⁷⁵ tijdens de afwezigheid van Christus. Het kenmerk van de getrouwen in deze tijd is het uitgaan uit de wereld, uit het judaïsme, uit alles, zelfs uit de met de wereld verbonden godsdienst, om de komende Heer tegemoet te gaan om Hem te ontmoeten. Het joodse overblijfsel daarentegen, wacht op Hem op de plaats waar het zich bevindt. Als deze verwachting werkelijkheid was, zou degene die er door werd beheerst, gekenmerkt worden door het denken aan dat wat noodzakelijk was voor de Komende, n. 1. het licht en de olie. Als het anders zou zijn, zou het hart

⁷⁴ Hoe ernstig is het getuigenis hier, van de gevolgen die gezien worden zodra de Gemeente de Heer niet meer elke dag verwacht. Wat is de oorzaak, dat de belijdende gemeente vervallen is tot priesterheerschappij en wereldgelijkvormigheid, zodat ze aan het einde als huichelaars zullen worden uitgeworpen? Omdat ze zegt in haar hart: 'Mijn Heer vertoeft te komen,' en daarmee de dagelijkse verwachting opgeeft. Dat was de oorzaak van het verval. Zodra zij de komst van de Heer verre begon te stellen, was de ware christelijke positie verloren. En het is opmerkelijk, dat, al is de slaaf ontrouw, hij toch als een verantwoordelijk dienstknecht wordt gezien.

⁷⁵ De dienstknechten in hoofdstuk 24, stellen de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor.

tevreden zijn bij het gezelschap van belijders te behoren en lampen te hebben. Nochtans nemen allen een bepaalde positie in. Ze gaan uit, verlaten het huis en gaan de Bruidegom tegemoet. Maar deze vertoeft. Dit heeft plaats gehad. Dan vallen allen in slaap. De gehele belijdende Gemeente, zelfs de gelovigen die de Geest hadden, verloor de wederkomst van de Heer uit het oog. Om rustig te slapen, moeten ze ook ergens zijn binnengegaan een plaats van rust voor het vlees. Maar te middernacht, onverwacht, wordt de roep gehoord: 'Zie, de bruidegom! Gaat uit Hem tegemoet'. Helaas, ze hadden allen weer dezelfde oproep nodig als in het begin. Ze moesten weer 'uitgaan' Hem tegemoet. De maagden staan op en bereiden hun lampen. Er is genoeg tijd tussen de middernachtelijke roep en de komst van de Bruidegom om de toestand van ieder duidelijk te maken. Er waren sommigen, die geen olie in hun lampen hadden. Hun lampen gingen uit.⁷⁶ De wijzen hadden olie. Het was onmogelijk voor hen deze te delen met de anderen. En alleen zij die olie bezaten, gingen met de Bruidegom in, om deel te hebben aan de bruiloft. Hij weigert, de anderen te erkennen. Wat hadden ze daar te maken? De maagden moesten licht geven met hun lampen, en zij hadden dat niet gedaan. Waarom zouden ze dan aan het feest deelhebben? Ze hadden gefaald in datgene wat recht op deze plaats gaf. En welke aanspraak hadden ze dan nog, om op het feest te zijn? De maagden op het feest waren die de Bruidegom hadden vergezeld. En zij hadden dat niet gedaan. Daarom werden ze niet toegelaten.

Maar zelfs de getrouwen hadden de komst van Christus vergeten. Ze vielen in slaap. Maar ze bezaten toch de olie, het allerbelangrijkste dat nodig was. Door de genade van de Bruidegom is er nog een oproep die Zijn komst aankondigt. Deze doet de maagden ontwaken. Ze hebben olie in de vaten. En het uitstel, waardoor de lampen van de ongelovigen uitgaan, geeft aan de gelovigen de tijd om zich te bereiden en hun plaats in te nemen. En hoewel ze vergeetachtig geweest zijn, gaan ze toch met de bruidegom in tot de bruiloft.⁷⁷

⁷⁶ Het letterlijke woord is toortsen. Daarbij hadden ze olie in de vaten moeten hebben om de vlam te voeden.

⁷⁷ Let er hier wel op, dat het ontwaken een gevolg is van de oproep. De roep is luid genoeg, om bij alle belijders de nodige werkzaamheid te veroorzaken. Maar het gevolg ervan is, dat ze beproefd en gescheiden worden. Het was niet de tijd om olie te kopen; om zich te voorzien van genade, daar ze al belijders waren: bekering is niet het onderwerp van de gelijkenis. De vraag hoe olie te krijgen, wordt er mijns inziens alleen bijgevoegd, om te laten zien dat het toen niet de tijd was om dat te doen.

We gaan nu over van de toestand van de ziel, naar de dienst.

Want het is gelijk een mens, die, buitenslands gaande, (want de Heer woonde in Israël), Zijn eigen slaven riep, hun Zijn goederen overgaf en wegging. Hier zien we de beginselen die de al of niet trouwe dienstknechten kenmerken. Het gaat nu niet over de persoonlijke verwachting, en het bezit van de olie, nodig voor een plaats in het verheerlijkte gevolg van de Heer. Ook niet om de openbare en algemene positie van hen die in dienst van de Meester zijn; voorgesteld als één geheel, en daarom in één dienstknecht. Hier is het persoonlijke trouw in de dienst, zoals eerder in het verwachten van de Bruidegom. Als de Meester terugkomt, zal Hij met iedereen afrekenen. Wat is nu de positie van de dienstknechten? En wat is het beginsel dat trouw opwekt?

Laten we eerst opmerken, dat hier geen gaven worden bedoeld, die God in Zijn voorzienigheid geeft zoals aardse bezittingen en dergelijke. Dat waren niet 'de goederen' die Jezus Zijn dienstknechten gaf toen Hij wegging. Het zijn de gaven die hen bekwaam maken te werken in Zijn dienst, terwijl Hij afwezig is. De Meester is soeverein en wijs. Hij gaf aan ieder verschillend, en ieder naar zijn bekwaamheid. Ieder was geschikt voor de dienst waarin hij gebruikt zou worden, en de gaven die ze ontvangen hadden ze nodig om de dienst te vervullen die hen was opgedragen. Getrouwheid in de vervulling van de dienst was het enige waar het om ging. En wat de trouwen van de ontrouwen onderscheidde, was het vertrouwen in hun Meester. Ze hadden genoeg vertrouwen in Zijn karakter dat ze kenden, in Zijn goedheid en in Zijn liefde, om te werken zonder op een andere wijze gemachtigd te zijn dan door hun kennis van Zijn persoonlijk karakter en door het inzicht dat het gevolg was van dat vertrouwen en die kennis. Waartoe zou het geven van geld anders moeten dienen, dan om ermee te handelen? Ontbrak het Hem aan wijsheid, toen Hij hen deze gaven toevertrouwde? De toewijding die voortvloeide uit het kennen van hun Meester, rekende op de liefde van Hem die ze kenden. Zij werkten en ze werden beloond. Dat is het ware karakter en de bron van de dienst in de Gemeente. En dat ontbrak nu juist bij de derde dienstknecht. Hij kende zijn Meester niet en vertrouwde Hem niet. Hij kon zelfs niet doen, wat met zijn eigen gedachten overeenstemde. Hij wachtte op een zekere machtiging, die hem zou moeten beveiligen tegen het karakter dat zijn hart valselijk aan zijn meester gaf. Maar zij, die het karakter van hun Meester werkelijk kenden, gingen in in Zijn vreugde.

Er is een onderscheid tussen deze gelijkenis en die van Luk. 19:12-27, waar ieder één pond ontvangt. Het gaat daar alleen om zijn verantwoordelijkheid. En als gevolg daarvan, ontvangt hij die tien ponden had gewonnen macht over tien steden. Maar hier in Mattheüs gaat het over de soevereiniteit en de wijsheid van

God. Hij die werkt, wordt geleid door de kennis die hij heeft van zijn Meester; en de raadsbesluiten van God worden in genade vervuld. En hij, die het meeste ontvangen had, ontving nog meer. Tegelijk is de beloning meer algemeen. Die twee talenten en die vijf talenten gewonnen hadden, gaan op gelijke wijze in in de vreugde van de Meester die ze hadden gediend. Ze hebben Hem in Zijn ware karakter gekend en gaan in Zijn volle vreugde in. De Heer geve het ook aan ons!

In de gelijkenis van de maagden, zien we meer dan dit. Het betreft meer en uitsluitend het hemelse karakter van de christen. Er is hier wel geen sprake van de Gemeente, gezien als een lichaam. Maar de getrouwen zijn uitgegaan om de Bruidegom te ontmoeten die terugkwam naar de bruiloft. Als de Heer wederkomt om het oordeel uit te oefenen, zal het koninkrijk der hemelen het karakter aannemen van personen die de wereld en met name het Judaïsme zijn uitgegaan. Die alle vleselijke godsdienst, in elke vorm die de wereld kent, hebben prijsgegeven om het met de komende Heer alleen te doen te hebben, en uit te gaan om Hem te ontmoeten. Dit was van het begin het karakter van de getrouwen, als deelhebbende aan het koninkrijk der hemelen, als ze de positie hadden begrepen waarin ze geplaatst waren door de verwerping van de Heer. Weliswaar, waren de maagden weer ingegaan en dat had hun in een valse positie gebracht. Maar het middernachtelijk geroep heeft hen op hun ware plaats teruggebracht. Daarom gaan ze in met de Bruidegom. Er is geen sprake van beoordeling of van loon, maar alleen van met Hem te zijn. In de gelijkenissen van de talenten en de ponden, is Zijn terugkeer naar de aarde het onderwerp, en de persoonlijke beloning. Het zijn de resultaten in het koninkrijk van hun gedrag tijdens de afwezigheid van de Koning.⁷⁸ In de gelijkenis van de maagden is het dienen en de beloning het onderwerp niet. Zij die geen olie hebben, gaan in het geheel niet in. Dat is genoeg. De anderen hebben gemeenschappelijke zegen; ze gaan in met de Bruidegom tot het feest. Er is hier geen sprake van een persoonlijk loon, of van een verschillend gedrag. Het was de verwachting van het hart, hoewel de genade hen daartoe moest terugbrengen. Wat ook de plaats van hun dienst geweest mocht zijn: de beloning was zeker. Deze gelijkenis kan worden toegepast, en is ook beperkt, tot het hemels deel van het koninkrijk. Het is een gelijkenis van het koninkrijk der hemelen.

⁷⁸ In de gelijkenis van de talenten, hebben we inderdaad het regeren over vele dingen; dat is het koninkrijk. Maar meer nog wordt de nadruk gelegd op de woorden: 'Ga in, in de vreugde van uw Heer'. En de zegen wordt in gelijke mate gegeven aan allen die trouw in de dienst zijn geweest, hetzij de gift groot of klein geweest is.

We moeten hier tevens opmerken, dat het wegblijven van de Meester ook in de gelijkenis van de talenten wordt genoemd, nl. 'na lange tijd'. Hun trouw en volharding werden zo op de proef gesteld. Moge de Heer ons geven, nu aan het eind der tijden, getrouw en toegewijd gevonden te worden, opdat Hij tot ons zal kunnen zeggen: 'Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht!' Het is waard om op te merken, dat in deze gelijkenissen, zij die in de dienst zijn of de eerste maal uitgingen, dezelfde zijn als die aan het eind worden gezien. De Heer wil de veronderstelling van 'vertoeven' niet verder uitstrekken dan tot 'wij, die levend overblijven'. ⁷⁹ Wening en knersing der tanden is het deel van hem die zijn Meester niet heeft gekend, en die Hem beledigd heeft door de gedachten die hij over Zijn karakter had.

In vers 31 wordt de draad van de profetische geschiedenis weer opgenomen. Dit sluit dus aan bij 24:31. Daar zagen we de Zoon des mensen verschijnen als een bliksem, en daarna het overblijfsel van Israël vergaderd van de vier hoeken der aarde. Maar dat is alles niet. Hij verschijnt plotseling en onverwachts, maar Hij vestigt ook Zijn troon van oordeel en heerlijkheid op de aarde. Hij vernietigt Zijn vijanden die zich in opstand tegen Hem bevinden, maar zit ook op Zijn troon om alle volken te oordelen. Dit is het oordeel op aarde over de levenden. Er worden hier vier onderscheiden groepen gevonden.

1. de Heer, de Zoon des mensen Zelf;
2. de broeders;
3. de schapen;
4. de bokken.

Ik geloof dat de broeders hier de joden zijn; Zijn discipelen als joden, die Hij gebruikt heeft als Zijn boden, om het koninkrijk te prediken tijdens Zijn afwezigheid. Het evangelie van het koninkrijk moest aan alle volken tot een getuigenis gepredikt worden. Dan zou het einde van de eeuw komen. In de tijd waarvan hier sprake is, is dat gebeurd. Het resultaat daarvan zou voor de troon van de Zoon des mensen op aarde worden gezien.

Hij noemt daarom deze boodschappers Zijn broeders. Hij had hen gezegd dat ze kwalijk behandeld zouden worden. En zo waren ze ook. Maar toch waren er enkelen, die hun getuigenis hadden aangenomen.

⁷⁹ Zo neemt Hij ook in Op. 2-3 bestaande gemeenten, hoewel ik er niet aan twijfel dat het een volledige geschiedenis is van de Gemeente.

Nu, Zijn liefde voor Zijn getrouwe dienstknechten was zó groot, en Zijn waardering van hun werk zó hoog, dat Hij hen, tot wie het getuigenis was gezonden, oordeelt naar de wijze waarop ze deze dienstknechten hadden ontvangen, goed of kwaad, alsof het Hemzelf was overkomen. Wat een bemoediging voor Zijn getuigen gedurende die tijd van verdrukking, als hun geloof zo in hun dienst zal worden beproefd! Tezelfdertijd was het een zedelijke rechtvaardigheid tegenover hen die veroordeeld werden, want zij hadden het getuigenis, door wie het ook was gegeven, verworpen. We zien hier ook het eindresultaat van hun gedrag, zowel van de één als van de ander. Het is de Koning, (want dat is nu de positie die Christus op aarde heeft ingenomen), die het oordeel uitspreekt. En Hij roept Zijn schapen (zij, die de dienstknechten hebben ontvangen en hebben deelgenomen aan hun beproevingen en verdrukkingen), op om het koninkrijk te beërven dat van de grondlegging der wereld af voor hen was bereid. Want dat was het voornemen van God met deze aarde. Hij heeft altijd het koninkrijk voor ogen gehad. Zij waren de gezegenden van Zijn (des Konings) Vader. Het waren geen kinderen die hun verbinding met de Vader verstonden. Maar zij waren de voorwerpen van de zegen van de Vader van de Koning van deze wereld. Bovendien zouden ze het eeuwige leven ingaan. Want dat was, door genade, de macht van het woord dat ze in hun hart hadden ontvangen. Terwijl ze het eeuwige leven bezaten, zouden ze gezegend worden in een gezegende wereld.

Zij die het getuigenis en de dragers daarvan hadden verworpen, hadden daarmee de Koning veracht die deze getuigen had gezonden. Zij zouden gaan in de eeuwige pijn.

Zo zijn alle gevolgen van de komst van Christus, in verbinding met het koninkrijk en Zijn boodschappers tijdens Zijn afwezigheid, voorgesteld. In verbinding met de joden tot hoofdstuk 24:31. In verbinding met Zijn dienstknechten tijdens Zijn afwezigheid, tot het eind van hoofdstuk 25:30, en daarbij tevens ingesloten het koninkrijk der hemelen in zijn tegenwoordige vorm en het hemelse loon dat gegeven zal worden. En dan, vanaf vers 31 tot het eind van hoofdstuk 25, in verbinding met de volken, die bij Zijn wederkomst op aarde zullen gezegend worden.

Hoofdstuk 26

De Heer heeft nu Zijn uiteenzettingen geëindigd. Hij bereidt Zich voor op het lijden dat komt en op Zijn laatste en treffende afscheidswaarderen aan Zijn

discipelen, die Hij zou spreken aan de tafel van Zijn laatste Pascha op aarde. Daar zou Hij ook het eenvoudige en kostbare gedachtenismaal instellen, dat op zonnereffende wijze herinnert aan Zijn lijden en Zijn liefde. Dit gedeelte van het evangelie heeft niet veel verklaring nodig. Niet, omdat het niet belangrijk is. Maar omdat het meer gevoeld dan verklaard moet worden.

Met welk een eenvoud kondigt de Heer aan wat ging gebeuren! Zes dagen voor het Pascha was Hij al in Bethanië gekomen (Joh. 12:1). En met uitzondering van het laatste avondmaal bleef Hij daar, totdat Hij gevangen werd genomen in de hof van Gethsemane, hoewel Hij Jeruzalem bezocht en er Zijn laatste maaltijd gebruikte.

De gesprekken die Hij gedurende deze zes dagen had, en Zijn daden, zoals b. v. het reinigen van de tempel, hebben we al overdacht. We hebben achtereenvolgens gezien:

1. de openbaring van Zijn rechten als Immanuel, de Koning van Israël;
2. het oordeel van de grote Koning in verbinding met het volk een oordeel dat in allerlei uiteenzettingen werd gegeven, waarop het volk geen antwoord kon geven;
3. de toestand van Zijn discipelen tijdens Zijn afwezigheid.

Nu zien we Zijn onderwerping aan het voor Hem vastgestelde lijden, het oordeel dat nu spoedig zou worden voltrokken. In werkelijkheid echter, was dit slechts de vervulling van de raadsbesluiten van God, Zijn Vader, en van het werk van Zijn eigen liefde.

Het beeld van de vreselijke zonde van de mens in de kruisiging van de Heer Jezus, wordt voor onze aandacht geplaatst. Maar de Heer Zelf kondigt dit lijden tevoren aan (vs. 1) met de rust van Een die juist voor dat doel was gekomen. Vóór nog de beraadslagingen van de overpriesters hadden plaatsgevonden, spreekt Jezus er over als iets dat al vaststaat. 'Gij weet dat na twee dagen het Pascha is, en de Zoon des mensen overgeleverd wordt om gekruisigd te worden.' Daarna komen de priesters, de schriftgeleerden en de oudsten samen. Ze beramen hun plannen om zich meester te maken van Zijn Persoon en Hem uit de weg te ruimen.

Kortom, ten eerste wordt ons getoond, de wonderbare raadsbesluiten van God en de onderwerping van Jezus, naar Zijn kennis van deze raadsbesluiten en van de omstandigheden waardoor deze zouden worden vervuld. Daarna zien we de goddeloze raadslagen van de mens, die alleen maar die van God vervullen. Hun voornemen om Hem niet op het feest te grijpen, omdat ze het volk vreesden (26:5), was niet van God, en faalde daarom. Hij moest op het feest lijden.

Judas was slechts, in de hand van de satan, het werktuig van hun boosheid, die tenslotte niets anders kon doen dan de dingen regelen overeenkomstig het goddelijk voornemen. Tevergeefs wensten zij dat Jezus niet op het feest gevangen genomen zou worden, met het oog op de schare, die Jezus misschien helpen zou als Hij een beroep op hen deed. Dat was gebleken bij Zijn intocht in Jeruzalem. Ze veronderstellen, dat Jezus Zich werkelijk op de schare zou beroepen, omdat goddeloze mensen er altijd op rekenen dat ze hun eigen beginselen bij anderen terugvinden. Daarom kan de boosheid niet gemakkelijk de oprechte verstrikken. Want hij is eenvoudig. Hier was het de wil van God, dat Jezus op het feest zou lijden. Maar Hij had een lieflijke vertroosting bereid voor het hart van Jezus; meer een balsem voor Zijn hart dan voor Zijn lichaam. Het was een gebeurtenis, die door de vijand werd gebruikt, om Judas tot het uiterste te drijven, zodat hij zich met de overpriesters in verbinding stelde.

Bethanië is in onze gedachten verbonden met de laatste ogenblikken van vrede en rust in het leven van onze Heiland, en als de woonplaats van Martha en Maria, en Lazarus de uit de dood opgewekte.

Dit Bethanië ⁸⁰ ontving de Heer voor de laatste maal. Het was de gezegende, maar voorbijgaande, schuilplaats van een hart, dat, hoewel het altijd bereid was om liefde te bewijzen, aanhoudend werd gedrukt in een zondige wereld, die deze liefde niet wilde maar ook niet kon beantwoorden; een hart, dat ons in Zijn verbindingen met deze geliefde familie, het voorbeeld heeft gegeven van een volmaakte, maar toch menselijke genegenheid, die het lieflijk vond om zich te bevinden bij hen, die deze genegenheid beantwoordden en waardeerden.

De nabijheid van het kruis, waar Hij Zijn aangezicht zou moeten stellen als een keisteen (Jes. 50), beroofde Zijn hart niet van de zoete vreugde van deze gemeenschap, maar maakte ze indrukwekkend en roerend. Terwijl Hij het werk van God deed, hield Hij niet op mens te zijn. In alles daalde Hij af, om geheel voor ons te zijn. Hij kon Jeruzalem niet langer erkennen, en dit heiligdom van Bethanië beschermde Hem voor een ogenblik tegen de ruwe hand van de mens. Hier kon Hij laten zien, wat Hij als mens altijd was. Met recht, zou er in de gehele wereld gesproken worden, over de handeling van iemand, die tot op zekere hoogte

⁸⁰ Deze geschiedenis vond niet plaats in het huis van Martha, maar in dat van Simon de melaatse. Martha diende en Lazarus zat mee aan. Dat geeft de handeling van Maria, die van inzicht getuigt, een strikt persoonlijk karakter.

enigszins kon beseffen wat Hij voelde,⁸¹ in die daad de waardering uitdrukte van wat haar hart verstond van Zijn kostbaarheid en genade.

Haar genegenheid begreep intuïtief de vijandschap die zich openbaarde tegen het voorwerp van haar liefde, en werd daardoor gedrongen zich te openbaren. Deze gebeurtenis, dit getuigenis, brengt de Heer dicht bij ons, en wekt een gevoel op in ons hart dat heiligt door ons te verbinden met Zijn geliefde Persoon.

Zijn dagelijks leven was één inspannende arbeid van de ziel, in evenredigheid aan de kracht van Zijn liefde. Het was een leven van toewijding te midden van zonde en ellende. Voor een ogenblik kon Hij erkennen en erkende Hij ook, die toewijding aan Hem, die te voorschijn geroepen was door datgene waaronder Zijn ziel zich in goddelijke volmaaktheid boog. Hij erkende deze toewijding, in de aanwezigheid van de macht van het kwaad die nu haar eigen weg kon gaan, en ook van de liefde die, door de ware kennis van Hem, verkregen aan Zijn voeten, zich aan Hem vastklemde.

Hij kon met inzicht uitdrukking geven, de ware zin weergeven, van wat goddelijk gewerkte genegenheid in stilte aan Hem deed.⁸²

De lezer zal goed doen, als hij dit toneel van neerbuigende liefde en uitstorting van het hart ernstig overdenkt. Jezus, Immanuel, Koning en soeverein Rechter, heeft zo juist alles aan Zich laten voorbijgaan om het te oordelen (van hoofdstuk 21 tot hoofdstuk 25). Hij was aan het einde gekomen van wat Hij te zeggen had. In dit opzicht was Zijn taak hier beneden geëindigd. Hij neemt nu Zijn plaats in als slachtoffer. Hij heeft alleen nog maar te lijden, en kan Zichzelf alle vrijheid geven om de treffende uitdrukkingen van genegenheid uit een Hem toegewijd hart te genieten. Hij kon de honing slechts proeven, om dan weer verder te gaan. Maar Hij heeft ze werkelijk gesmaakt en heeft geen genegenheid afgewezen, die Zijn hart kon waarderen en ook deed.

⁸¹ Er is geen enkele aanwijzing dat de discipelen ooit hebben begrepen wat Jezus hen zei.

⁸² In het huis van Simon de farizeeër, heeft Christus beantwoord aan het hart van de arme vrouw die een zondares was, en daar de gedachten van God geopenbaard, en die aan haar meegedeeld. Hier beantwoordt Hij aan het hart van Maria. Hij rechtvaardigt en bevredigt haar gevoelens, terwijl Hij de goddelijke waardering uitspreekt over wat zij deed. Hij bevredigde bij het graf het hart van Maria Magdalena, voor wie de wereld leeg was zonder Hem, en vertelt haar de gedachten van God in hun hoogste vorm van zegen. Dat is het gevolg van gehechtheid aan Christus.

Zie ook de uitwerking van deze diepe genegenheid voor de Heer. Deze genegenheid ademt noodzakelijk de atmosfeer waarin de geest van de Heer zich op dat ogenblik bevindt. De vrouw die Hem zelfde was niet ingelicht over de omstandigheden die zouden gebeuren en ze was ook geen profetes. Maar de nadering van de ure der duisternis werd door haar gevoeld, omdat haar hart op Jezus was gericht.⁸³

De onderscheiden vormen van boosheid openbaarden zich voor Hem en vertoonden zich in hun ware gedaante. En onder de invloed van één meester, satan, schaarden ze zich om het enige voorwerp waartegen het de moeite loonde om al deze boosheid te concentreren. Maar daardoor werd ook het ware karakter van elk in het volle licht gesteld.

Maar de volmaaktheid van Jezus, die deze vijandschap opwekte, wekte tevens de genegenheid van deze vrouw op. Zij weerkaatste, om zo te zeggen, deze volmaaktheid in haar genegenheid. En zoals deze volmaaktheid werkzaam werd en in het licht werd gesteld door de vijandschap, zo ook haar genegenheid. En zo kon het hart van Christus niets anders doen, dan ze beantwoorden. Juist door deze vijandschap was Jezus des te meer een Voorwerp wat het hart bezig hield, en dat, ongetwijfeld door God geleid, instinctief begreep wat er ging gebeuren. De tijd van getuigenis, en zelfs die van de verklaring van Zijn verbinding met allen die Hem omringden, was voorbij. Zijn hart was vrij, om zich te verblijden in de ware, goede en geestelijke genegenheid, waarvan Hij het voorwerp was. En wat ook de menselijke vorm ervan was: het was duidelijk dat de oorsprong goddelijk was, omdat ze verbonden was met de Persoon waarop, in dit ernstige ogenblik, al de aandacht van de hemel was gericht. Jezus Zelf was Zich van Zijn positie bewust. Zijn gedachten waren op Zijn heengaan gericht. Zolang Hij Zijn macht uitoefende, verborg, vergat Hij Zichzelf. Maar nu Hij verdrukt en verworpen was en als een lam ter slachting werd geleid, gevoelde Hij dat Hij het juiste Voorwerp was van de gedachten van hen, die Hem toebehoorden van allen die harten hebben om te waarderen wat God waardeert. Zijn hart is vervuld met de komende gebeurtenissen, zie vers 2,10-13,18,21.

⁸³ De vijandschap van de oversten van Israël was bij de discipelen bekend. 'Rabbi, nog onlangs zochten de joden u te stenigen, en gaat gij wederom derwaarts?' En daarna zei Thomas, (een treffend getuigenis voor hem, die later zijn ongeloof toonde aan de opstanding van Jezus) 'Laat ons met Hem gaan, opdat we met Hem sterven.' Ongetwijfeld heeft Maria deze vijandschap aan gevoeld, en naarmate deze groeide, groeide ook haar afhankelijkheid aan de Heer.

Maar nog enkele woorden over de vrouw die Hem zalfde. Het gevolg van het gericht zijn van een toegenegen hart op Jezus, wordt in haar op een treffende wijze gezien. Met Hem vervuld, is ze gevoelig voor de positie waarin Hij verkeert. Ze voelt wat Hem zou kunnen overkomen. En dat brengt haar genegenheid er toe, te handelen in overeenstemming met de bijzondere toewijding die deze omstandigheden in haar werkten. Toen de haat tegen Hem uitgroeide tot moordplannen, groeide de geest van toewijding in evenredigheid bij haar. En als gevolg doet ze, met de tact der toewijding, juist wat passend is in Zijn omstandigheden. De arme vrouw gaf zich daarvan geen rekenschap. Maar toch deed ze wat voor dat ogenblik passend was. Haar waardering van de Heer Jezus, die zo oneindig kostbaar voor haar was, maakte haar bekwaam om te zien wat er in Zijn geest omging. In haar ogen was Christus bekleed met alles wat de omstandigheden vereisten, en ze stort over Hem uit, dat uitdrukking gaf aan haar genegenheid. Hoewel vrucht van haar gevoelens, beantwoordde haar daad aan de omstandigheden. En, hoewel het slechts de ingeving van haar hart was, geeft Jezus er alle waarde aan, die Zijn volmaakte kennis er aan geven kon, als Hij de gevoelens van haar hart en de komende gebeurtenissen samenvat.

Maar dit getuigenis van genegenheid en toewijding aan Christus, brengt de zelfzucht en harteloosheid van de anderen aan het licht. Ze verwijten de arme vrouw haar daad. Een treurig bewijs,⁸⁴ (om nog niets te zeggen van Judas), hoe weinig vanzelfsprekend de kennis van wat de Heer Jezus betreft, passende gevoelens van genegenheid opwekt in onze harten. Hierna gaat Judas uit, en komt met de ongelukkige priesters overeen, Jezus voor de prijs van een slaaf aan hen over te leveren.

De Heer zet Zijn weg van liefde voort. En zoals Hij het getuigenis van genegenheid van de arme vrouw heeft aangenomen, zo geeft Hij nu een getuigenis van liefde aan Zijn discipelen, dat van oneindige waarde voor onze zielen is. Met vers 16 sluit het onderwerp waarover we hebben gesproken, nl. de kennis die Christus naar God bezat, van wat Hem wachtte; de samenzwering van de priesters; de genegenheid van de arme vrouw, die door Hem werd aanvaard; de zelfzuchtige koudheid van hart van de discipelen; het verraad van Judas.

De Heer stelt nu de gedachtenis in van het ware Pascha. Hij zendt Zijn discipelen uit om alles gereed te maken, tot viering van het feest te Jeruzalem. Hij wijst Judas aan als degene die Hem aan de joden zou overleveren. Er moet hierbij

⁸⁴ Het hart van Judas was de bron van dit kwaad, maar de andere discipelen vallen in de strik, omdat ze niet met Christus bezig zijn.

opgemerkt worden, dat de Heer hier niet slechts laat zien dat Hij weet wie Hem verraden zou, want dat wist Hij al toen Hij Judas riep. Maar Hij zegt: 'Eén van u zal Mij verraden'. Dat was het wat Zijn hart trof, en Hij wilde dat het ook de anderen treffen zou.

Dan wijst Hij erop, dat Zijn discipelen aan een gestorven Heiland moeten terugdenken. Het gaat niet meer om een levende Messias. Dat is alles voorbij. Ze moesten ook niet langer terugdenken aan de bevrijding van Israël uit de slavernij van Egypte. Met Christus, en wel met een gestorven Christus, begint een geheel nieuwe orde van zaken. Aan Hem moesten ze in het vervolg denken aan Hem hier op aarde gestorven. Daarna vraagt Hij hun aandacht voor het bloed van het nieuwe verbond, terwijl Hij er dat bijvoegt, waardoor het zich verder uitstrekt dan tot de joden alleen, zonder namen te noemen: het wordt gestort voor velen. En bovendien, is dit bloed niet, zoals bij Sinai, alleen maar de bevestiging van een verbond, dat ze in hun verantwoordelijkheid moesten nakomen. Het werd gestort tot vergeving van zonden. Het avondmaal is dus de herdenking van een gestorven Jezus, die, door te sterven met het verleden heeft gebroken, de grondslag gelegd voor het nieuwe verbond, de vergeving van zonden verworven, en de deur voor de heidenen geopend. Het avondmaal stelt Hem alleen aan ons voor in Zijn dood. Zijn bloed is gescheiden van Zijn lichaam: Hij is dood. Het is noch Christus op aarde levende, noch Christus verheerlijkt in de hemel. Hij is gescheiden van Zijn volk, voor zover het hun vreugden op aarde betreft. Maar ze moeten Hem verwachten, als deelgenoot in betere dagen in de vreugde die Hij voor hen heeft verworven, want Hij zal neerdalen om dat te zijn. 'Ik zeg u dat Ik van nu aan niet meer zal drinken van de vrucht van de wijnstok, tot op die dag, wanneer Ik die met u nieuw ⁸⁵ zal drinken in het koninkrijk van Mijn Vader'. Maar wie behalve Jezus kon, nu deze banden verbroken waren, in de strijd bestaan? Allen zouden Hem verlaten. De getuigenissen van het Woord zouden worden vervuld. Het was geschreven: 'Ik zal de Herder slaan en de schapen zullen verstrooid worden'.

Toch wilde Hij als een opgestane Heiland, om Zijn betrekkingen met deze armen van de kudde te hernieuwen, met hen gaan naar dezelfde plaats, waar Hij Zich al, gedurende Zijn leven, had ééngemaakt met hen. Hij zou hen voorgaan naar Galilea. Deze belofte is zeer merkwaardig, omdat de Heer, onder een nieuwe vorm, Zijn joodse verbindingen met hen en met het koninkrijk weer voortzet. We mogen hier opmerken, dat, zoals Hij alle klassen van mensen geoordeeld heeft (tot het einde van hoofdstuk 25), Hij nu ook het karakter aanduidt van Zijn

⁸⁵ 'Nieuw' wil niet zeggen 'opnieuw' of 'wederom', maar 'op een geheel nieuwe wijze'.

betrekkingen met allen die met Hem in aanraking waren. Of het nu de vrouw was, of Judas, of de discipelen, allen nemen hun plaats in, in verbinding met de Heer. Dit is alles wat we hier vinden. Zo Petrus al genoeg natuurlijke kracht bezat om iets verder te gaan, zou dat alleen maar leiden tot een diepere val op dezelfde plaats waar de Heer alleen maar staande kon blijven.

En nu zondert de Heer Zich af, om, in smeking aan de Vader, zich het lijden voor te stellen dat Hem wacht.

Maar terwijl Hij Zich afzondert tot gebed, neemt Hij drie van Zijn discipelen met Zich, opdat ze in dit ernstige ogenblik met Hem zouden waken. Het waren dezelfde drie, die met Hem waren op de berg der verheerlijking. Zij moesten Zijn heerlijkheid in het koninkrijk zien maar ook Zijn lijden. Hij verwijderd Zich een weinig van hen. En zij, zij vallen in slaap zoals ze dat deden op de berg der verheerlijking. Wat hier gebeurde wordt beschreven in Hebr. 5:7. Jezus dronk de beker nog niet, maar ze stond voor Zijn ogen. Op het kruis dronk Hij ze, toen Hij voor ons tot zonde werd gemaakt en Zich verlaten voelde van God. Hier is het de macht van satan, die de dood gebruikt als een verschrikking om Hem te overwinnen. Maar de overdenking van dit onderwerp zal meer op zijn plaats zijn als we het evangelie van Lukas behandelen.

We zien hier Zijn ziel onder het gewicht van de dood, (in anticipatie), zoals Hij dat alleen kon weten, toen deze zijn prikkel nog niet had verloren. We weten wie de macht van de dood had; en de dood had nog zijn volle karakter als het loon van de zonde, en de vloek van het oordeel van God. Maar Hij waakt en bidt. Als mens wordt de Heer door Zijn liefde aan deze aanval onderworpen. Hij komt te staan tegenover de krachtigste verzoeking, waaraan Hij kon worden blootgesteld. Maar enerzijds waakt Hij en anderzijds brengt Hij Zijn angst voor Zijn Vader. Zijn gemeenschap was hier niet onderbroken, hoe groot Zijn droefheid ook was. Deze droefheid bracht Hem er nog temeer toe, om Zich in alle onderworpenheid en vertrouwen, op Zijn Vader te werpen. Maar als wij gered moesten worden, als God verheerlijkt moest worden in Hem die onze zaak op Zich had genomen, moest de beker Hem niet voorbijgaan. En Zijn onderwerping is volkomen.

Hij herinnert Petrus op tere wijze aan zijn vals vertrouwen ⁸⁶ en stelt hem zijn zwakheid voor ogen. Maar Petrus is te zeer met zichzelf vervuld, om daar z'n voordeel mee te doen. Hij ontwaakt uit zijn slaap, maar zijn zelfvertrouwen is niet geschokt. Een droeviger ervaring zou nodig zijn om hem daarvan te genezen.

Zo aanvaardt de Heer de beker, maar Hij neemt ze uit de hand van Zijn Vader. Het was Zijn wil dat Hij ze zou drinken. En Zich zo volkomen overgevend aan Zijn Vader, is het niet uit de hand van Zijn vijanden, dat Hij ze aanneemt, noch uit de hand van satan, (hoewel zij de instrumenten waren). Overeenkomstig de volmaaktheid, waarmee Hij Zich in deze zaak had onderworpen aan de wil van God, alles aan Hem overgevend, ontvangt Hij de beker uit Zijn hand alleen. Het is de wil van de Vader. Door alleen de wil van God te zoeken, die alle dingen regeert, ontkomen we aan de bijkomende oorzaken en aan de verzoeking van de vijand. Als er smart of beproeving in ons leven komt, ontvangen we het van God.

De discipelen behoeven niet langer te waken. De ure is gekomen. ⁸⁷ Nu zou Hij overgeleverd worden in de handen van mensen. Daarmee is alles gezegd. Judas duidt Hem aan door een kus. Jezus gaat de schare tegemoet en berispt Petrus, omdat deze probeert weerstand te bieden met vleselijke wapenen. Als Christus had willen ontkomen, dan had Hij twaalf legioenen engelen kunnen vragen, en zou deze ook gekregen hebben. Maar de Schrift moest vervuld worden. ⁸⁸ Het was het uur van Zijn onderwerping aan de gevolgen van de boosheid van de mens en de macht van de duisternis en van het oordeel van God over de zonde. Hij is het Lam dat ter slachting wordt geleid. Daarop wordt Hij door alle discipelen verlaten. Hij geeft Zich over aan de schare, terwijl Hij hen laat zien wat ze nu gingen doen. En als niemand Hem van iets kan beschuldigen: Hij wil de waarheid

⁸⁶ Met bewondering kunnen we de Heer hier beschouwen in Zijn angst voor de vooruitgesmaakte drinkbeker die Hij voor Zich ziet; als Hij ze voorstelt aan Zijn Vader maar nog niet drinkt. En als Hij Zich dan wendt tot Zijn discipelen in een volkomen rust, zoals in Galilea. En daarna weer terugkeert naar dezelfde verschrikkelijke geestelijke strijd die Zijn ziel beangstigde. In Mattheüs zien we Hem als slachtoffer, en wat Hij hier ontmoet is de gehele zware last, zonder een enkele bijkomstigheid.

⁸⁷ Ik wil over het lijden van de Heer spreken, als we het Evangelie van Lukas overdenken. Daar vinden we het meer in bijzonderheden beschreven, want daar wordt Hij speciaal als de Zoon des mensen voorgesteld.

⁸⁸ Merk hier op, welk een plaats de Heer, op een ogenblik als dit, en zo dicht bij het kruis, aan de Schrift geeft: het moest zo geschieden, want het stond in de Schrift. Het was het Woord van God.

niet verloochenen. Hij belijdt de heerlijkheid van Zijn Persoon als Zoon van God, en zegt dat ze van nu af de Zoon des mensen niet meer zouden zien in de zachtmoedigheid van iemand die het gekrookte riet niet verbreekt, maar als komende op de wolken des hemels en zittende aan de rechterhand van de Macht. Nadat Hij dit getuigenis heeft afgelegd, wordt Hij veroordeeld om wat Hij van Zichzelf heeft gezegd; voor de belijdenis van de waarheid. De valse getuigen hadden geen succes. De priesters en de hoofden van Israël waren schuldig aan Zijn dood, doordat ze het getuigenis, dat de Heer van de waarheid aflegde, verwierpen. Hij was de Waarheid. Zij stonden onder de macht van de vader der leugen. Ze verwierpen de Messias, de Redder van Zijn volk. Hij zou tot hen niet meer komen dan alleen als Rechter.

Ze bespotten en beschimpen Hem. Zoals we gezien hebben, neemt ieder, helaas, zijn eigen plaats in. Jezus, die van het Offer. De anderen de plaats van verraders, verwerpers, verlaters of verloochenaars van de Heer. Wat een tafereel! Wat een ernstig ogenblik! Wie kon daar staande blijven? Alleen Christus kon er met vaste stap doorheen gaan. En Hij ging er door als een offer. Als zodanig, moest Hij van alles worden beroofd, en dat in de tegenwoordigheid van God. Al het andere verdween, behalve de zonde die daartoe leidde. En door de genade, zou ook die verdwijnen voor de machtige krachtdadigheid van deze handeling. Vertrouwend op zichzelf, wankelt Petrus, en als hij wordt herkend antwoordt hij met een leugen en verloochent met een eed zijn Meester. Pijnlijk overtuigd van de onmacht van de mens tegenover de vijand van zijn ziel en tegenover de zonde, gaat hij naar buiten en weent bitter. Zijn tranen kunnen zijn schuld niet uitwissen, maar ze bewijzen door genade het bestaan van oprechtheid van hart, en getuigen van die machteloosheid, waarvoor zelfs oprechtheid van het hart geen geneesmiddel is.⁸⁹

⁸⁹ Als men de Evangelieën met elkaar vergelijkt, zal men zien, dat de Heer 's nachts door Kajafas werd verhoord, toen Petrus Hem verloochende, en dat zij, met inachtneming van alle vormen, is morgens opnieuw bijeen kwamen. Toen ondervroegen ze Hem opnieuw, waarop de Heer de belijdenis uitsprak, waarop ze Hem naar Pilatus brachten, is Nachts waren alleen de actieve leiders bijeen. In de morgen was er een formele vergadering van het gehele Sanhedrin.

Hoofdstuk 27

Hierna leveren de ongelukkige priesters en hoofden van het volk hun Messias over aan de heidenen, zoals de Heer dit aan Zijn discipelen had voorgezegd. Judas, in wanhoop onder de macht van satan, hangt zich op, nadat hij het loon van zijn ongerechtigheid aan de voeten van de overpriesters en oudsten had geworpen. Satan was genoodzaakt zelfs door een geweten dat hij verleid had getuigenis te geven van de onschuld van de Heer. Wat een toneel! De priesters, die geen gewetensbezwaren hadden toen ze het bloed van de Heer van Judas kochten, hebben nu wel bezwaar om het geld in de schatkist van de tempel te werpen, omdat het de

prijs voor bloed was. Tegenover dat wat gaande was, werd de mens verplicht om zich in zijn ware aard te tonen, en de macht van satan over hem. Nadat ze raad gehouden hebben, kopen zij voor het geld een akker om vreemdelingen te begraven. Want die waren daarvoor in hun ogen onheilig genoeg, als zijzelf maar niet met zulk geld besmet werden. Niettemin was het nu juist de tijd van Gods genade voor de vreemdeling en de tijd van oordeel voor Israël. Daarenboven hebben zij door het kopen van deze akker een blijvend gedenkteken gesticht van hun eigen zonde en van het bloed dat ze vergoten. Akeldama is alles wat in deze wereld overblijft van de omstandigheden van dit grote offer. De wereld is een akker van bloed, maar dit bloed spreekt beter dan het bloed van Abel.

Deze profetie vinden we, zoals bekend is, in Zach. 11:12-13. De naam 'Jeremia', kan gemakkelijk later in de tekst zijn ingeslopen, als daar niets anders stond dan: 'door de profeet'. Ook kan het zijn, (omdat Jeremia aan het hoofd van de profeten stond naar de orde van de Talmudisten), dat men zei: 'Jeremia of een van de profeten', zoals we zien in hoofdstuk 16:14. Maar het is hier de plaats niet om daarover te spreken.

Hun eigen aandeel in het joodse tafereel eindigt hier. De Heer staat nu voor Pilatus. Hier is het niet de vraag of Hij de Zoon van God is, maar of Hij de Koning der joden is. Hoewel Hij dit laatste was, wilde Hij alleen als Zoon van God door de joden ontvangen worden. Als ze Hem als zodanig ontvangen hadden, zou Hij hun Koning zijn geweest. Maar het mocht niet zo zijn. Hij moest het verzoeningswerk volbrengen. Nadat de joden Hem verworpen hadden als de Zoon van God, verloochenden ze Hem nu als hun Koning. Maar ook de volken worden schuldig, in de persoon van hun hoofd in Palestina, waarvan de regering aan hen was toevertrouwd. De volken hadden moeten regeren in gerechtigheid. Hun vertegenwoordiger in Judea erkent de boosheid van Christus vijanden. Zijn

geweten, verontrust door de droom van zijn vrouw, zoekt de schuld van de veroordeling van Jezus te ontwijken. Maar de ware vorst van deze wereld, wat de tegenwoordige uitoefening van de macht betreft, is satan. Pilatus levert de Schuldeloze over aan de wil van Zijn vijanden, nadat hij zijn handen had gewassen, als een nietige poging om zichzelf vrij te pleiten. Tezelfdertijd zegt hij echter, dat hij geen schuld in Hem vindt. En dan geeft hij aan de joden een man vrij, die schuldig staat aan oproer en moord, in plaats van de Vorst des Levens. Maar weer werd de Heer veroordeeld op grond van Zijn eigen belijdenis en daarop alleen. Het was dezelfde belijdenis die Hij uitgesproken had voor de joden. Hij sprak zowel op de ene als op de andere plaats de waarheid en gaf een goede belijdenis van de waarheid tegenover hen voor wie Hij stond.

Barabbas,⁹⁰ de uitdrukking van de geest van satan, die een moordenaar was van den beginne en van opstand tegen het gezag dat Pilatus moest handhaven, was geliefd bij de joden. Met hem probeerde de ongerechte zorgeloze landvoogd, die machteloos was tegenover het kwaad, de wil te bevredigen van het volk, dat hij had moeten regeren.

‘Het gehele volk’ maakte zich schuldig aan het bloed van de Heer door de verschrikkelijke woorden uit te spreken: ‘Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen’. Ze blijven tot op de huidige dag vervuld, totdat soevereine genade, naar de raadsbesluiten van God, hen daarvan zal ontslaan. Ernstige en verschrikkelijke woorden! Droevige en vreselijke onwetendheid, die de eigenwil gebracht had over een volk dat het licht verwierp! Helaas, ik zeg het nogmaals, hoe neemt ieder zijn eigen plaats in tegenover deze toetssteen een verworpen Verlosser. De bende van de volken, de soldaten, doen nu met spot en met de gewone brutaliteit van heidenen en uitvoerders van het vonnis hetzelfde, wat de volken in de toekomst met blijde aanbidding zullen doen, als Hij die nu het voorwerp is van hun spot, waarlijk in heerlijkheid Koning van de joden zal zijn. Jezus verdraagt alles. Het was het uur van Zijn onderwerping aan de volle macht van het kwaad. Geduldige volharding (Jk. 1:4) moest haar volmaakt werk hebben, opdat Zijn gehoorzaamheid in alle opzichten volkomen zou zijn. Hij verdroeg liever alles zonder enige verlichting, dan dat Hij in de gehoorzaamheid aan Zijn Vader zou te kort schieten. Welk een verschil tussen Zijn gedrag en dat van de eerste Adam, terwijl deze door zegeningen was omringd!

⁹⁰ Een vreemde zaak deze naam, want hij betekent ‘zoon van de vader’. Het was alsof satan hen met deze naam bespotte.

In dit ernstige uur, waarin alles op de proef werd gesteld, moest iedereen een dienstknecht van de zonde of van de tirannie van de boosheid zijn. Ze noodzaken een zekere Simon, (later naar het schijnt bekend onder de discipelen), het kruis van Jezus te dragen; en de Heer wordt weggeleid naar de plaats van Zijn kruisiging. Daar weigert Hij wat Hem verdoofd zou hebben. Hij wil de beker niet ontwijken, die Hij moest drinken, noch Zijn bewustzijn verminderen om ongevoelig te zijn voor wat Hij naar de wil van God moest lijden. De profetieën van de psalmen worden in Zijn Persoon vervuld, door middel van hen die er weinig aan dachten wat ze deden. Tezelfdertijd maken de joden, dat ze tot het uiterste veracht worden. Hun Koning wordt gekruisigd. Ondanks henzelf, moeten ze deze schande ondergaan. Wiens schuld is het? Maar, verhard en gevoelloos, delen ze met een boosdoener, tot hun eigen verderf, de ellendige voldoening de Zoon van God, hun Koning, de Messias te honen. Ze halen uit hun eigen schriften aan, (zo blind is het ongeloof), als de uitdrukking van hun eigen gevoelens, wat daar in de mond wordt gelegd van de ongelovige vijanden van Jahweh. Jezus voelt dit alles. Maar de angsten van Zijn beproeving, hoewel Hij ondanks alles een rustige en getrouwe Getuige is, de bodemloze diepten van Zijn lijden, bevatte iets veel verschrikkelijker dan al deze boosheid en losbandigheid van de mens. De afgrond verhief zijn stem (Hab. 3:10).⁹¹ De een na de ander sloegen de golven van boosheid tegen Hem aan. Maar wie kon de afgrond beneden Hem, die Hem wachtte, peilen? Alleen Zijn hart, Zijn ziel, de bron van een goddelijke liefde, kon dieper gaan dan de bodem van die afgrond, die de zonde voor de mens had geopend; om hen, die erin verzonken waren, eruit op te halen nadat Hij de pijnen in Zijn eigen ziel had verdragen. Een hart dat altijd trouw was geweest, was verlaten van God. Waar de zonde de mens had gebracht, bracht de liefde de Heer. Maar met een natuur en een aanvoelen waarin geen afstand, geen scheiding was, opdat het in al zijn volheid zou worden gevoeld. Niemand dan Hij, die in die plaats was, kon dit doorgronden of gevoelen.

Wat een wonderbaar tafereel ook: de enige rechtvaardige mens die ooit in de wereld was, verklaart aan het eind van Zijn leven dat Hij door God is verlaten. Maar zo heeft Hij God verheerlijkt, zoals geen ander het zou kunnen doen, en daar waar niemand anders het kon doen tot zonde gemaakt, in de tegenwoordigheid van God, zonder voorhang die Hem verborg en zonder barmhartigheid om ze te bedekken of er mee te handelen.

⁹¹ We vinden in Mattheüs bijzonder samengebracht, de oneer en de spot die de Heer werd aangedaan, en hier zowel als in Markus, het verlaten zijn van God.

De vaders, vol van geloof, hadden in hun beproevingen de trouw van God ondervonden, die antwoordde op de verwachting van hun harten. Maar Jezus, (wat de toestand van Zijn ziel op dat ogenblik betrof), riep tevergeefs. Als 'een worm en geen man', voor de ogen van de mensen, had Hij het verlaten zijn van die God te dragen, waarin Hij Zijn vertrouwen stelde.

Degenen die Hem omringden, en met hun gedachten ver verwijderd waren van de Zijne, begrepen zelfs Zijn woorden niet, maar ze vervulden door hun onwetendheid de profetieën. Daarna gaf Jezus de geest, nadat Hij door de luidheid van Zijn stem getuigd had, dat het niet het gewicht van de dood was dat Hem drukte.

De uitwerking van Zijn dood wordt ons in dit evangelie op tweeërlei wijze voorgesteld. Ten eerste scheurde de voorhang van de tempel in tweeën, van boven naar beneden. God, die altijd verborgen was geweest achter het voorhangsel, openbaarde Zich volkomen door de dood van Jezus. De toegang tot het heiligdom is geopenbaard. 'Een nieuwe en levende weg die God ons heeft ingewijd door het voorhangsel heen'. Het gehele joodse stelsel, de verbindingen van de mens met God onder dit stelsel, zijn priesterschap, alles verviel met het scheuren van het voorhangsel. Iedereen vond zichzelf in de tegenwoordigheid van God, zonder een voorhangsel ertussen. De priesters moesten altijd in Zijn tegenwoordigheid zijn. Maar door dezelfde handeling, was de zonde, die het ons onmogelijk maakte daar te zijn, voor de gelovigen geheel weggedaan voor God. De heilige God en de gelovige, gereinigd van zijn zonden, zijn bij elkaar gebracht door de dood van Christus. Hoe groot was de liefde die dit werk volbracht!

Ten tweede, was de uitwerking van de dood van Jezus zo, dat, toen Zijn opstanding de banden verbroken had die Hem vasthielden, velen van de doden zich in de stad vertoonden. Zij waren de getuigen van de macht van Hem, Die, na de dood te hebben ondergaan, er bovenuit gestegen was, ze overwonnen had, en de macht ervan tenietgedaan of in Zijn eigen hand genomen. De zegen was nu in de opstanding.

De tegenwoordigheid van God zonder voorhang, en zondaars die zonder zonde voor Hem staan, bewijzen de kracht van het lijden van Jezus.

De opstanding van de doden, waarover de koning der verschrikking geen recht meer bezat, toonde de uitwerking van de dood van Christus voor zondaars, en de kracht van Zijn opstanding. Het Judaïsme is voorbij voor hen die geloven en de

macht van de dood eveneens. De voorhang is gescheurd. Het graf geeft zijn prooi terug; Hij is de Heer van de doden en de levenden.⁹²

Er is nog een ander speciaal getuigenis van de grote macht van Zijn dood, dat in de volgende woorden tot uitdrukking komt: 'En Ik, zo Ik van de aarde verhoogd ben, zal allen tot Mij trekken'. De hoofdman, die de wacht hield bij de kruisiging van de Heer, beleed bevende de heerlijkheid van Zijn Persoon, toen hij de aardbeving zag en alles wat er was geschied. En als vreemdeling in Israël gaf hij het eerste getuigenis van geloof onder de heidenen: 'Waarlijk, deze was de Zoon van God'.

Maar de geschiedenis gaat verder. Enkele arme vrouwen, aan wie toewijding dikwijls, van Gods zijde, meer moed geeft dan aan mannen in hun meer

⁹² De heerlijkheid van Christus in Zijn hemelvaart, en als Heer van allen, vinden we historisch niet in het raam van dat wat het Evangelie van Mattheüs behandelt.

verantwoordelijke en bezige positie stonden vlak bij het kruis om te zien wat er gedaan werd met Hem die ze liefhadden.⁹³

Maar deze vrouwen waren niet de enigen, die de plaats van de bevreesde discipelen innamen. Anderen, en dat gebeurt dikwijls, die door de wereld waren teruggehouden, gevoelden dat de tijd gekomen was voor een beslissing. De diepte van hun gevoelens was opgewekt door het vraagstuk van het lijden van Hem die ze werkelijk liefhadden. En toen het ogenblik zo moeilijk was dat anderen bevreesd waren, werden zij, aangemoedigd door de verwerping van Christus, onbevreesde belijders van de Heer. Tot hiertoe verbonden met hen die Hem kruisigden moeten ze, of die handeling goedkeuren, of zich uitspreken. Door de genade doen ze het laatste.

God had alles van tevoren bereid. Zijn Zoon moest Zijn graf hebben bij de rijken. Jozef komt vrijmoedig tot Pilatus, en vraagt hem om het lichaam van Jezus. Hij wikkelt het lichaam, dat Pilatus hem geeft, in een rein linnen laken, en legt het in

⁹³ Het aandeel dat vrouwen hebben in deze gehele geschiedenis is zeer leerrijk, in het bijzonder voor henzelf. De activiteit van de openlijke dienst, wat gewoonlijk 'dienen' wordt genoemd, behoort van nature tot de mannen, (alles wat behoort tot wat men in het algemeen 'dienst' noemt), hoewel er voor vrouwen een zeer kostbare dienst is in het privé leven. Maar er is een andere zijde in het christelijk leven, die speciaal voor hen is. En dat is persoonlijke en liefdevolle toewijding aan Christus. Terwijl de discipelen murmureerden, zalfde een vrouw de voeten van de Heer; vrouwen bevonden zich bij het kruis, toen allen, met uitzondering van Johannes, Hem hadden verlaten; vrouwen kwamen naar het graf en werden uitgezonden om de waarheid te brengen aan de Apostelen die allen naar het hunne waren teruggekeerd; en tenslotte, vrouwen die de Heer dienden in Zijn dagelijkse noden. Inderdaad gaat dit verder. Toewijding in de dienst, is mogelijk het deel van mannen. Maar het instinct van genegenheid, die meer persoonlijk ingaat in de positie van Christus, en die dus meer direct met Zijn gevoelens verbonden is, en in een meer rechtstreekse verbinding staat met het lijden van Zijn hart dat is het deel van vrouwen. En zeker een zeer gelukkig deel. De actieve dienst voor Christus, brengt de man wat buiten deze positie, als hij tenminste niet waakzaam is. Tenslotte heeft alles zijn eigen plaats. Maar ik spreek hier van wat kenmerkend is voor ieder. Want er zijn vrouwen die veel hebben gediend, en mannen die veel hebben gevoeld. Merk hier tevens op, dat deze verbondenheid van het hart met Jezus, de toestand is waarin de mededelingen van ware kennis worden ontvangen. Het eerste volle evangelie wordt bekendgemaakt aan een vrouw, die een zondares was en Zijn voeten waste; de zalving voor Zijn dood aan Maria; onze hoogste plaats aan Maria Magdalena. De gemeenschap die Petrus begeerde, was voor Johannes die aan Zijn borst lag. In het bovenstaande, hebben de vrouwen een belangrijk aandeel.

zijn eigen graf, dat nog nooit gediend had om het verderfelijke van de mens te verbergen. Maria Magdalena en de andere Maria ⁹⁴ (want zij waren bekend), zaten bij het graf. Ze waren daaraan gebonden door alles wat voor hun geloof overbleef van Hem die ze liefhadden, en die ze gedurende Zijn leven met aanbidding hadden gevolgd.

Maar het ongeloof vertrouwt zichzelf niet. Het wantrouwt alles, omdat het vreest dat toch waar zou kunnen zijn wat het loochent. Daarom vragen de overpriesters aan Pilatus om het graf te bewaken, teneinde elke poging te verijdelen die de discipelen zouden kunnen doen, om de leer van de opstanding te gronden op het niet aanwezig zijn van het lichaam van Jezus in het graf waarin het was gelegd. Pilatus vraagt hen om zelf het graf te verzekeren. Alles wat ze deden maakte hen alleen maar tot onvrijwillige getuigen en geeft ons de zekerheid van de vervulling van het feit dat ze vreesden. Zo was Israël schuldig aan deze poging tot, vergeefse, tegenstand tegen het getuigenis dat Jezus van Zijn eigen opstanding had gegeven. Ze waren een getuigenis tegen zichzelf van de waarheid ervan. De voorzorgen, die Pilatus wellicht niet genomen zou hebben, dreven zij zover door, dat elke vergissing omtrent het feit van Zijn opstanding uitgesloten was.

Hoofdstuk 28

In dit evangelie wordt de opstanding van de Heer maar kort beschreven. Na de opstanding is het onderwerp opnieuw, de dienst en het onderwijs van de Heer Jezus, nu overgegeven aan de discipelen, te verbinden met de armen van de kudde, het overblijfsel van Israël. Hij roept hen opnieuw samen in Galilea, waar Hij hen voortdurend had onderwezen, en waar, ver verwijderd van de trots der joden, de verachten van het volk woonden. Dat verbindt hun werk met het Zijne, in datgene wat het speciaal kenmerkte met het oog op het overblijfsel van Israël.

Op de bijzonderheden van de opstanding, zal ik op een andere plaats wijzen. Hier wil ik alleen de betekenis nagaan van wat er in dit evangelie over gezegd wordt. Als de sabbat is geeindigd (naar onze tijdsbepaling zaterdagavond), komen de twee Maria's om het graf te bezien. Dat was alles wat ze op dat ogenblik deden.

⁹⁴ Namelijk Maria, de vrouw van Kleopas, en moeder van Jakobus en Joses. Over haar wordt altijd gesproken als 'de andere Maria'. Uit Joh. 19:25 wordt wel eens afgeleid, dat Maria de vrouw van Kleopas dezelfde zou zijn als 'de zuster van Zijn moeder'. Maar dat is m. i. een vergissing. Het is een andere persoon. Er waren vier vrouwen: drie Maria's en de zuster van de moeder van Jezus.

Het eerste en tweede vers volgen niet onmiddellijk op elkaar; vers 2-4 horen bij elkaar. Toen de aardbeving en de daarmee verbonden omstandigheden plaats vonden, was er niemand aanwezig dan de wachters. 's Nachts was alles in zekerheid. De discipelen wisten des morgens niets van wat er gebeurd was. Toen de vrouwen vroeg bij het graf kwamen, stelde de engel, die aan de ingang van het graf zat, de vrouwen gerust met de mededeling dat de Heer was opgestaan. De engel des Heren was neergedaald en had de deur van het graf, die de mens met alle mogelijke voorzorgen had toegesloten, geopend.⁹⁵ Door de soldaten daar te plaatsen, had de mens slechts door onwraakbare getuigen meegewerkt, om de waarheid van de prediking der apostelen te bevestigen. De vrouwen ontvingen voor hun geloof een volle verzekering van het feit van Zijn opstanding, doordat ze de avond tevoren, en in de morgen toen de engel tot hen sprak, het graf hadden bezocht. Hier worden alleen maar de feiten genoemd. De vrouwen waren 's avonds geweest. De tussenkomst van de engel was voor de soldaten het zekere bewijs van het ware karakter van Zijn verdwijnen uit het graf. En het bezoek van de vrouwen in de morgen, stelde het feit van Zijn opstanding vast, als een voorwerp van geloof voor henzelf. Ze gingen en vertelden het aan de discipelen die zo ver er van verwijderd waren te doen waarvan de joden hen beschuldigden, dat ze zelfs geen geloof hechtten aan het getuigenis van de vrouwen. Dan verschijnt Jezus Zelf aan de vrouwen die terugkeren van het graf en het woord van de engel hadden geloofd.

Zoals ik al gezegd heb, verbindt Jezus Zich hier weer met Zijn vroegere werk onder de armen van de kudde; ver van de zetel van de joodse traditie en van de tempel, en van alles wat, naar het Oude Verbond, het volk met God verbond. Hij laat Zijn discipelen zeggen, dat Hij hen in Galilea zal ontmoeten. Daar vinden ze Hem en herkennen Hem. En daar, op de vroegere plaats van het werk van Christus, ontvingen ze ook van Hem overeenkomstig Jes. 8-9 hun opdracht. Daarom vinden we in dit evangelie niet de hemelvaart van Christus, maar dat Hem alle macht in hemel en op aarde is gegeven. En in overeenstemming daarmee strekt de zending van de discipelen zich uit tot alle volken. Aan hen moesten ze Zijn rechten verkondigen en hen tot discipelen maken.

Maar de inhoud van hun prediking was niet alleen de Naam van de Heer noch in verbinding met de troon in Jeruzalem. Zijn discipelen hadden Hem aan alle volken te proclameren als Heer van de hemel en van de aarde. Ze moesten hun leer

⁹⁵ Maar ik geloof, dat de Heer het graf al verlaten had vóór de steen was weggerold. Dat gebeurde alleen ten behoeve van de menselijke waarneming.

gronden op de belijdenis van de Vader, van de Zoon en van de Heilige Geest. Ze moesten niet de wet leren, maar de inzettingen van Jezus. En Hij zou met hen zijn, met de discipelen die Hem zo beleden, tot het einde van de eeuw. En dit verbindt alles wat vervuld zal worden tot Christus op de grote witte troon zit, met het getuigenis dat Hijzelf op aarde in het midden van Israël heeft gegeven. Het is het getuigenis van het Koninkrijk en van het Hoofd ervan, dat eenmaal werd verworpen door een volk dat Hem niet kende. Het verbindt het getuigenis aan de volken met een overblijfsel van Israël dat Jezus als Messias erkent, maar nu uit de doden opgestaan, zoals Hij had gezegd. Maar niet met een Christus die gekend wordt als ten hemel gevaren. Ook stelt het niet alleen Jezus voor, noch Jahweh, als voortaan het onderwerp van het getuigenis. Het is de openbaring van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, als de heilige Naam waardoor de volken in verbinding met God zijn.
